

Stads- en wijkenquête

2021

September 2021

De Stads- en Wijkenquête is een onderzoek dat de gemeente Leiden voor de 16^e keer heeft uitgevoerd en waarbij bijna 2.450 Leidenaren hun mening of ervaring hebben gedeeld over meer dan 40 verschillende onderwerpen.

Het betreft twee verschillende vragenlijsten: de Stadsenquête gaat over onderwerpen die op stadsniveau relevant zijn (ca. 550 respondenten) en de Wijkenquête over onderwerpen waarbij resultaten op wijkniveau wenselijk zijn (1.900 respondenten). In de rapportage zijn deze twee vragenlijsten geïntegreerd.

Een aantal onderwerpen, zoals de financiële situatie en internetgebruik, worden al heel lang gevraagd en leveren dus informatie door de tijd. Andere onderwerpen zijn eenmalig of worden gedurende enkele keren gevraagd. Zo is een vragenblok over discriminatie nu weer 'terug van weggeweest'. Andere nieuwe onderwerpen zijn onder andere hittestress en wateroverlast, de leefbaarheid van de binnenstad in relatie tot bezoekers en het programma Kennisstad.

Extra belangstelling is er in deze editie natuurlijk voor de effecten van corona. Er is voor gekozen de vragen zo veel mogelijk gelijk te houden om zo effecten te kunnen meten, hoewel natuurlijk niet zeker is of er een oorzakelijk verband is met corona als we verschillen zien. Soms is doorgevraagd of men denkt dat een relatie met corona te leggen is.

Deze rapportage kan, hoe omvangrijk dan ook, slechts een deel van de resultaten weergeven. Daarom publiceren we hiernaast de [vragenlijsten, samenvatting en tabellenboeken](#). In de samenvatting zijn ook de onderzoeksverantwoording en respons vermeld. In de tabelboeken zijn van elke vraag de antwoorden weergegeven, ook naar achtergrondkenmerken. Neem gerust contact op u meer wilt weten: info@leidenincijfers.nl.

De Stads- en wijkenquête is uitgevoerd door Dimensus Beleidsonderzoek.

September 2021

Gemeente Leiden

Concernstaf

Team SMC / Beleidsonderzoek

Bestuur en dienstverlening **4**

- Algemeen oordeel dienstverlening gemeente
- Contact met de gemeente
- Internetgebruik
- Website van de gemeente
- Stadskrant en Stadsnieuws
- Sociale media
- Stemmen bij verkiezingen
- Beoordeling bestuur
- Meedenken en meedoen

Woonomgeving **20**

- Prettig wonen in de buurt
- Onderhoud van de buurt door de gemeente
- Afval dat er niet hoort te staan
- Afvalinzameling
- Zwerfvuil, hondenpoep, drijfvuil en onkruid
- Last van meeuwen
- Last van honden en katten
- Beoordeling schoolgebouwen
- Duurzaam wonen
- Effecten klimaatverandering
- Buurtproblemen en ondermijning

Cultuur, sport en recreatie **43**

- Bezoek culturele voorstellingen
- Kunstzinnige activiteiten
- Leiden als kennisstad
- European City of Science 2022
- Cultureel erfgoed
- Open Monumentendagen
- Beweegnormen
- Sport
- Zwembaden
- Spelen en bewegen in openbare ruimte
- Groen en water

Omgaan met elkaar **59**

- Geluk
- Betrokkenheid bij de buurt
- Zelfredzaamheid
- Contacten
- Centrum voor jeugd en gezin
- Sociaal wijkteam
- Vrijwilligerswerk
- Mantelzorg
- Discriminatie

Economie en mobiliteit **78**

- Financiële situatie
- Winkelen
- Bezoekers en leefbaarheid
- Vervoermiddelenbezit en –gebruik
- Verkeersveiligheid
- Fietsparkeren
- Voetgangers in de binnenstad
- Autoparkeren in de binnenstad
- Autoparkeren bij eigen huis

Bestuur en dienstverlening

- Algemeen oordeel dienstverlening gemeente
- Contact met de gemeente
- Internetgebruik
- Website van de gemeente
- Stadskrant en Stadsnieuws
- Sociale media
- Stemmen bij verkiezingen
- Beoordeling bestuur
- Meedenken en meedoen

Algemeen oordeel dienstverlening gemeente

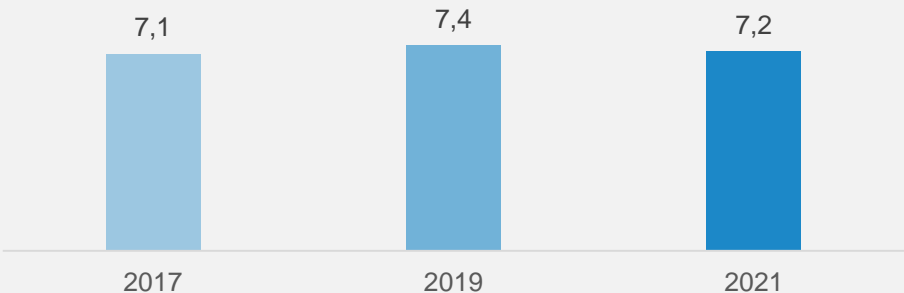
Meer mensen dan tijdens de vorige meting vinden dat de dienstverlening van de gemeente in het algemeen minder is geworden

Het gemiddelde rapportcijfer dat men aan de totale gemeentelijke dienstverlening geeft is een 7,2. Dit is vergelijkbaar met 2017 en 2019.

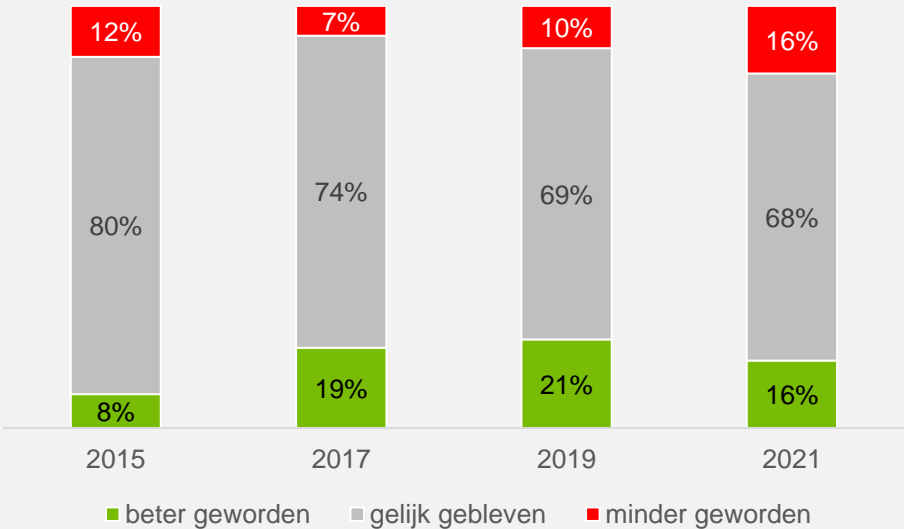
Ongeveer de helft van de Leidenaren heeft geen oordeel over of de dienstverlening van de gemeente het afgelopen jaar beter of slechter is geworden. Zij hebben daar bijvoorbeeld geen goed beeld van. Van degenen die zich hier wel over uitspreken vindt 68% dat de dienstverlening van de gemeente het afgelopen jaar gelijk is gebleven, 16% vindt de dienstverlening beter geworden en 16% vindt het slechter. Dit laatste percentage is de afgelopen jaren toegenomen.

- Ouderen en lager opgeleiden vinden vaker dan andere Leidenaren dat de dienstverlening het afgelopen jaar minder is geworden.

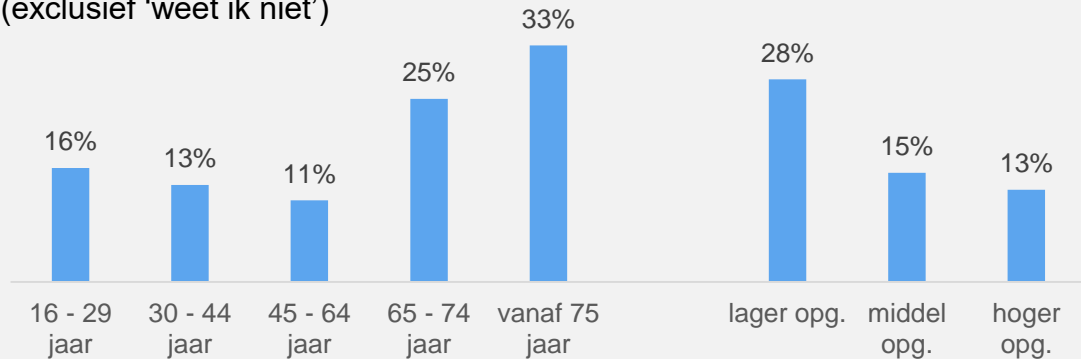
Welk rapportcijfer zou u de totale gemeentelijke dienstverlening willen geven?

Vindt u dat de dienstverlening van de gemeente, alles overziend, in het afgelopen jaar beter is geworden, gelijk is gebleven of juist minder is geworden? (exclusief 'weet ik niet')

% dat vindt dat dienstverlening van de gemeente minder is geworden (exclusief 'weet ik niet')

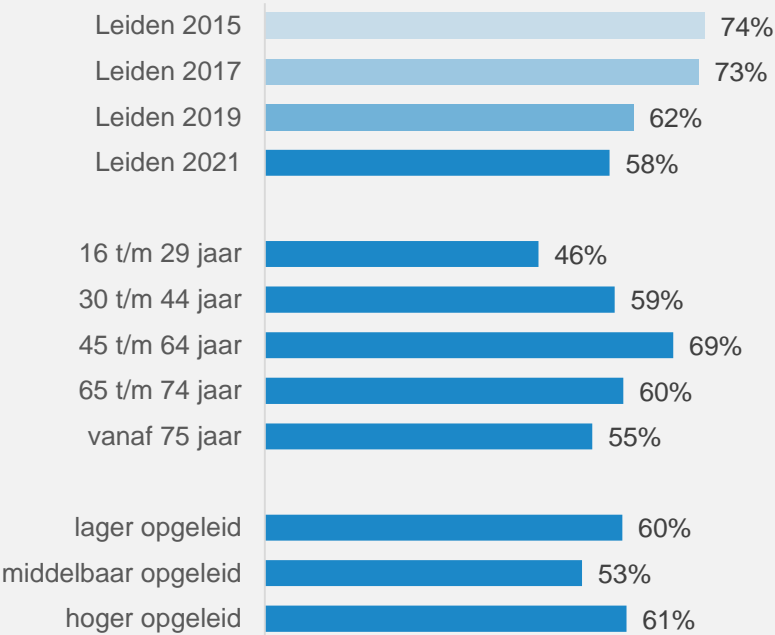
Contact met de gemeente – frequentie en beoordeling

Minder mensen hebben contact gehad met de gemeente dan in vorige jaren en beoordelen het contact beter

In 2021 geeft 58% van de Leidenaren aan contact te hebben gehad met de gemeente. Dit percentage is vanaf 2015 gedaald.

Nadere analyse laat zien dat jongeren tot 30 jaar en ouderen vanaf 75 jaar minder contact hebben met de gemeente dan inwoners van 45 tot en met 64 jaar. Daarnaast hebben mensen met een hoge en lage opleiding meer contact met de gemeente dan mensen met een middelbare opleiding. Ook hebben mensen met een hoog inkomen vaker contact (66%, niet in grafiek).

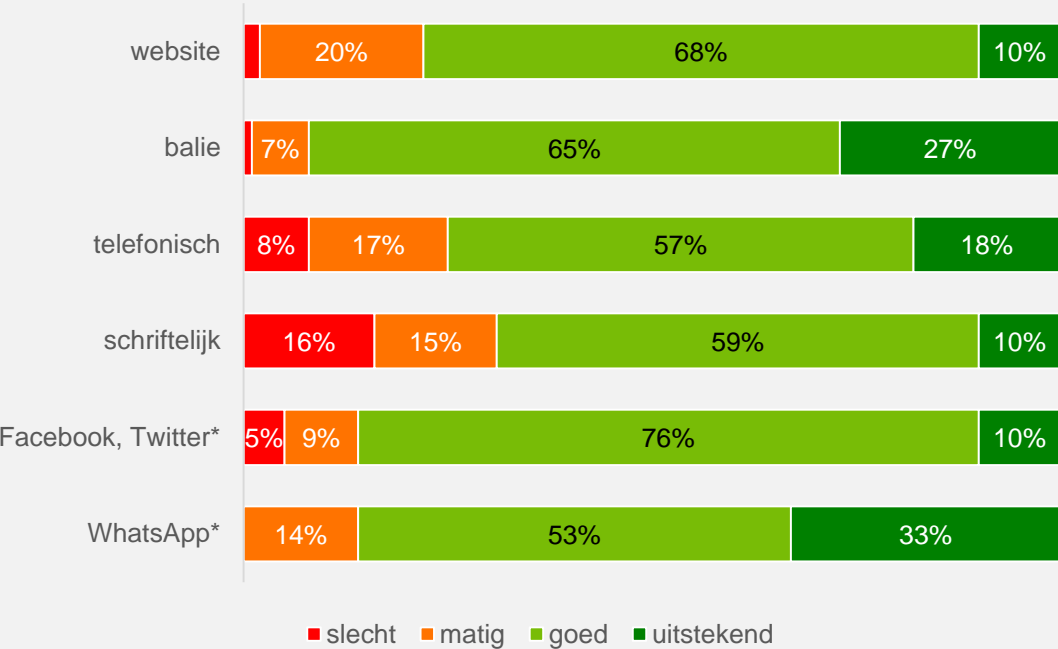
Heeft u in de afgelopen 12 maanden contact gehad met de gemeente?

Gemiddeld genomen over alle soorten contacten geeft 81% van de Leidenaren een goede of uitstekende beoordeling voor de dienstverlening van de gemeente. Dat is iets beter dan in 2019. Het contact dat men heeft gehad via de balie van de gemeente wordt het beste gewaardeerd (92% zegt goed of uitstekend).

* De waardering over Facebook, Twitter en WhatsApp is op te weinig respondenten gebaseerd om hierover een betrouwbaar oordeel te kunnen geven.

Hoe beoordeelt u het contact dat u heeft gehad met de gemeente?

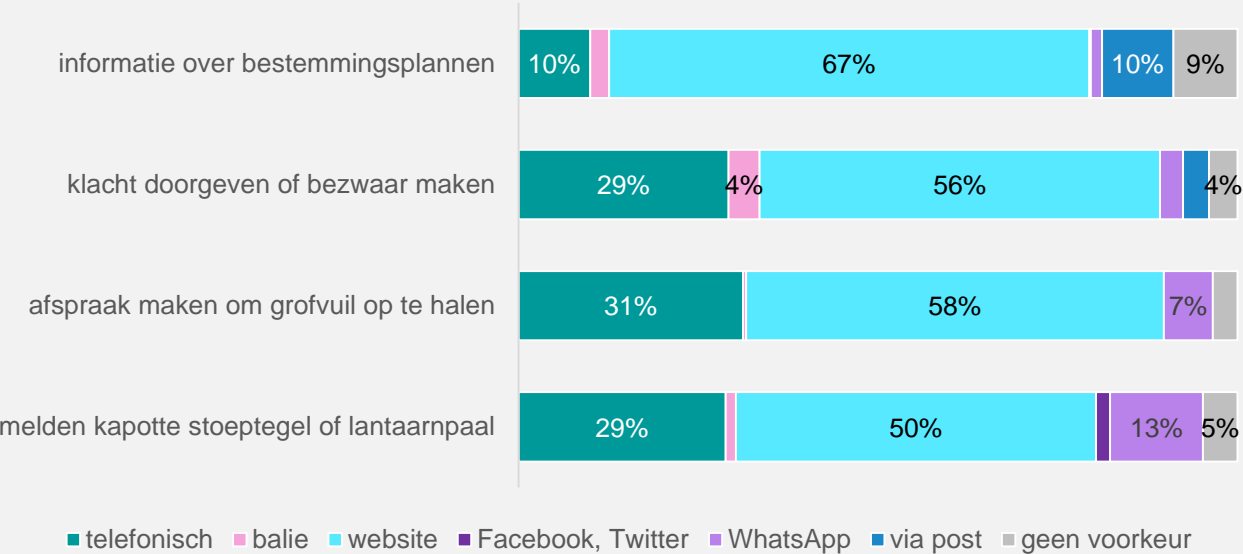
Contact met de gemeente – voorkeurskanaal en chatten

De website is het kanaal waarlangs inwoners het liefst contact met de gemeente zouden opnemen

Aan de respondenten zijn vier situaties voorgelegd. Er is per situatie gevraagd hoe men dat het liefst zou regelen.

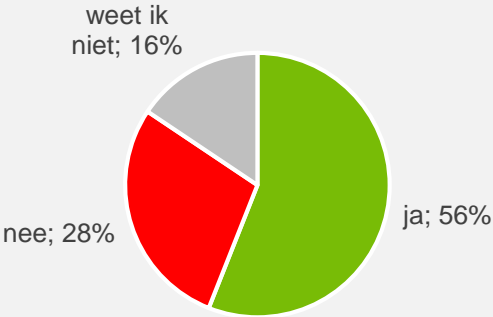
Voor informatie over bestemmingsplannen is de website van de gemeente favoriet. Ook voor de andere drie situaties is de website de meest genoemde optie. Maar daarbij zou een groot deel van de mensen (rond de 30%) gebruik willen maken van de telefoon. De balie, facebook, Twitter en de post worden voor de vier situaties niet vaak genoemd. Uitzondering is dat 10% van de mensen per post wil worden geïnformeerd over bestemmingsplannen.

Op welke manier neemt u het liefst contact op met de gemeente bij de volgende situaties?

Een kleine meerderheid van 56% van de respondenten zou gebruik maken van een chatfunctie als deze op de gemeentelijke website beschikbaar zou zijn. Men gaat dan digitaal ‘in gesprek’ met iemand van de gemeente.

Als u op de website van de gemeente zou kunnen ‘chatten’ met de gemeente zou u daar dan gebruik van maken?

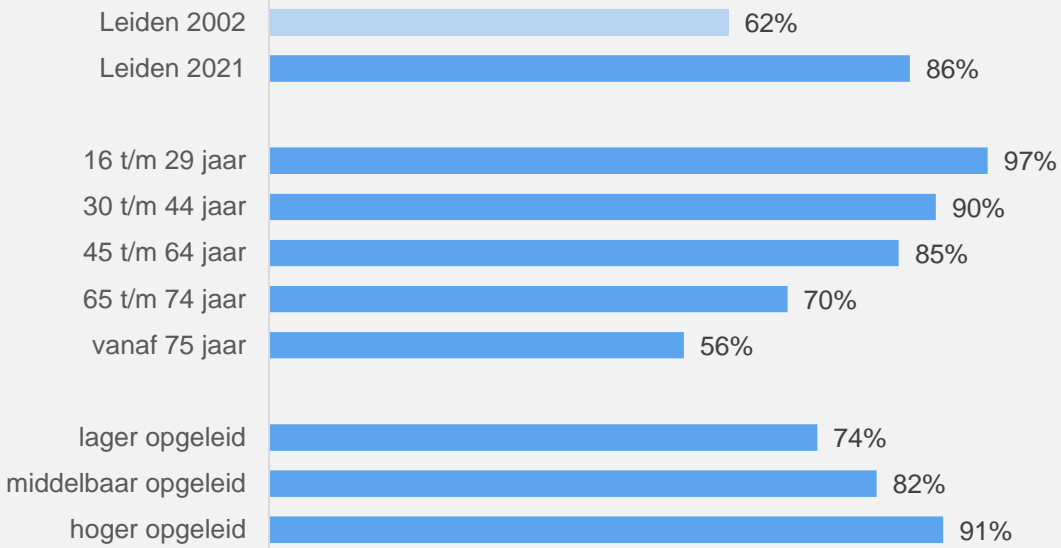

De meeste Leidenaren gebruiken het internet intensief: 86% maakt hier dagelijks gebruik van. Nog eens 2% wekelijks of meermalen per week. 4% gebruikt nooit internet.

De afgelopen jaren is de gebruiksintensiteit net zo hoog als nu. In 2002, de eerste keer dat we in de Stadsenquête naar internetgebruik vroegen, gebruikte 62% het dagelijks.

- Kijkend naar achtergrondkenmerken is duidelijk te zien dat ouderen internet minder gebruiken dan jongeren, en hoger opgeleiden het vaker dagelijks gebruiken dan lager opgeleiden.
- Van de 75-plussers gebruikt 20% internet nooit.

Hoe vaak maakt u gebruik van internet? Dit kan thuis, op het werk, op school of elders zijn (% dagelijks)

Bij DigiD-bezit zien we weinig verschil tussen de leeftijdsgroepen. Gemiddeld beschikt 98% van de respondenten over een DigiD. Dat was 10 jaar geleden 78%.

Heeft u een DigiD?

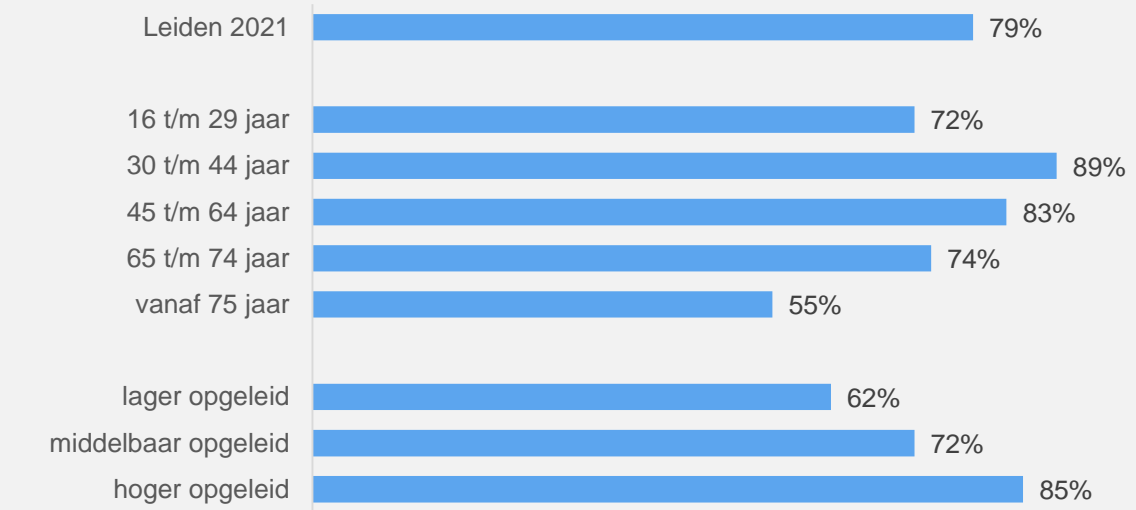
Website van de gemeente - bezoek

79% van de inwoners heeft in het afgelopen jaar de gemeentelijke website bezocht en 51% heeft daar iets geregeld

79% van de respondenten heeft in de afgelopen 12 maanden de website van de gemeente bezocht. Ouderen vanaf 75 jaar, maar ook jongeren tot 30 jaar deden dit minder vaak dan anderen. Lager opgeleiden bezochten de website minder vaak dan hoger opgeleiden.

Overigens is het bezoek aan de website toegenomen in vergelijking met de vorige meting in 2019. Toen had 66% van de Leidenaren de gemeentelijke website bezocht.

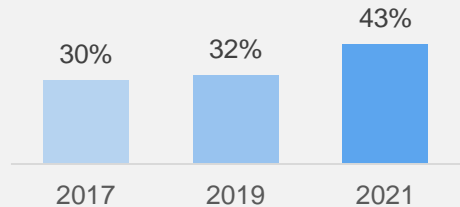
Heeft u in de afgelopen 12 maanden de website van de gemeente bezocht?

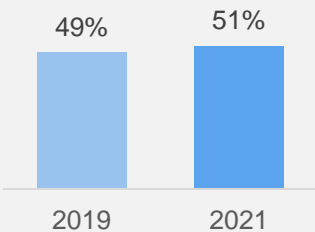
43% van degenen die de website bezochten heeft daar wel eens iets gezocht maar niet gevonden. Dat is hoger dan in eerdere metingen.

Ongeveer de helft van alle inwoners heeft de afgelopen 12 maanden iets geregeld via de website van de gemeente, ongeveer even veel als in 2019.

Heeft u wel eens iets gezocht op de website van de gemeente Leiden, maar niet kunnen vinden? (% van websitebezoekers)

Heeft u de afgelopen 12 maanden iets geregeld via de website van de gemeente? (% van alle inwoners)

12% van de inwoners heeft hulp nodig bij het digitaal regelen van zaken met de gemeente, vooral ouderen

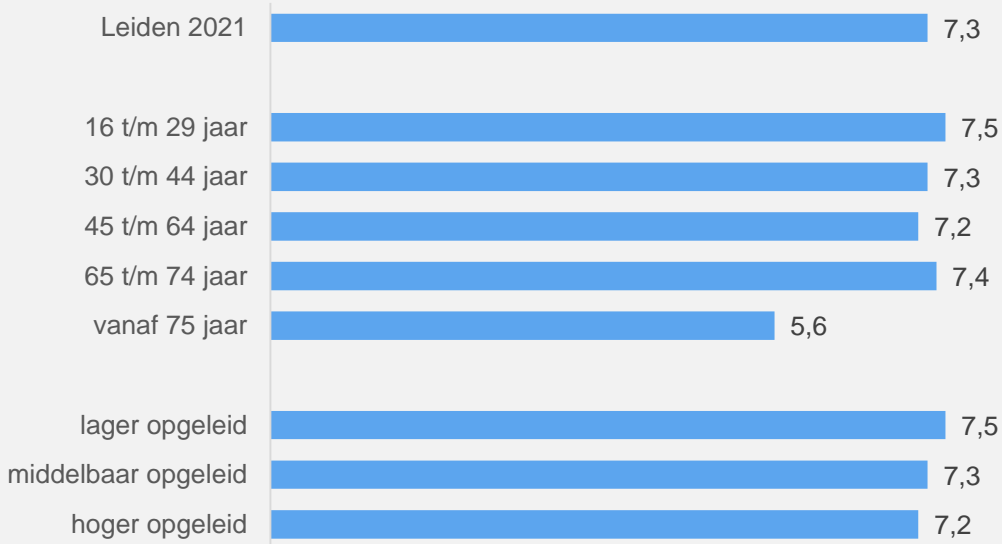
Aan de respondenten werd gevraagd om een rapportcijfer te geven voor hoe moeilijk of gemakkelijk men het vindt om zaken met de gemeente via internet te regelen. Gemiddeld gaf men hiervoor een 7,3. 54% geeft een 8 of hoger. Ouderen vanaf 75 jaar geven een lager rapportcijfer (5,6). Er is op dit aspect geen verschil tussen mensen met een hogere en een lagere opleiding.

Gemiddeld krijgt 1% altijd hulp van anderen bij het regelen van zaken bij de gemeente via internet. Bij mensen vanaf 75 jaar (19%) en lager opgeleiden (14%) ligt dit percentage hoger.

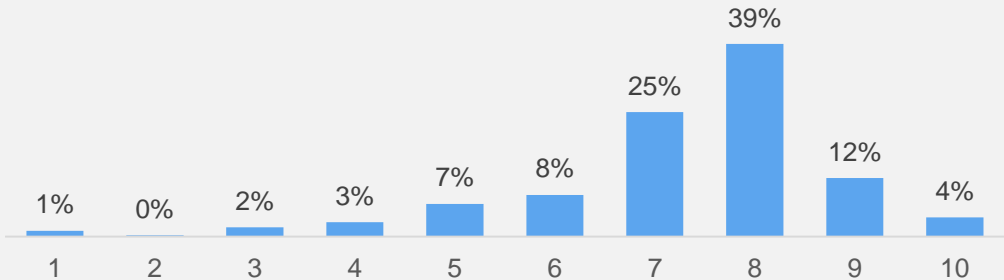
Krijgt u wel eens hulp van anderen bij het regelen van zaken bij de gemeente via internet? (exclusief 'n.v.t.')

Hoe moeilijk of makkelijk vindt u het om zaken met de gemeente te regelen via internet? (rapportcijfer van 1-10, gemiddeld)

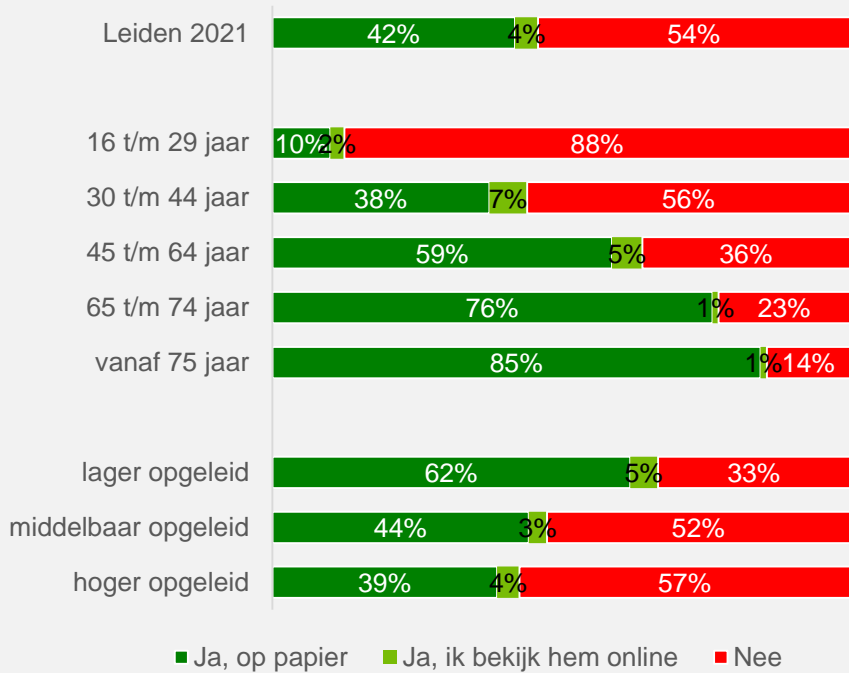
Hoe moeilijk of makkelijk vindt u het om zaken met de gemeente te regelen via internet? (verdeling van de rapportcijfers)

Bijna de helft van de inwoners leest de Stadskrant op papier of online. Vooral ouderen (86%) en lager opgeleiden (67%) lezen de Stadskrant, van de jongeren leest 12% hem.

Voor de vormgeving van de Stadskrant gaven de respondenten gemiddeld een 7,0 en voor de leesbaarheid van de artikelen een 7,2. Daarbij is geen verschil tussen mensen met verschillende achtergrondkenmerken en met vorige metingen.

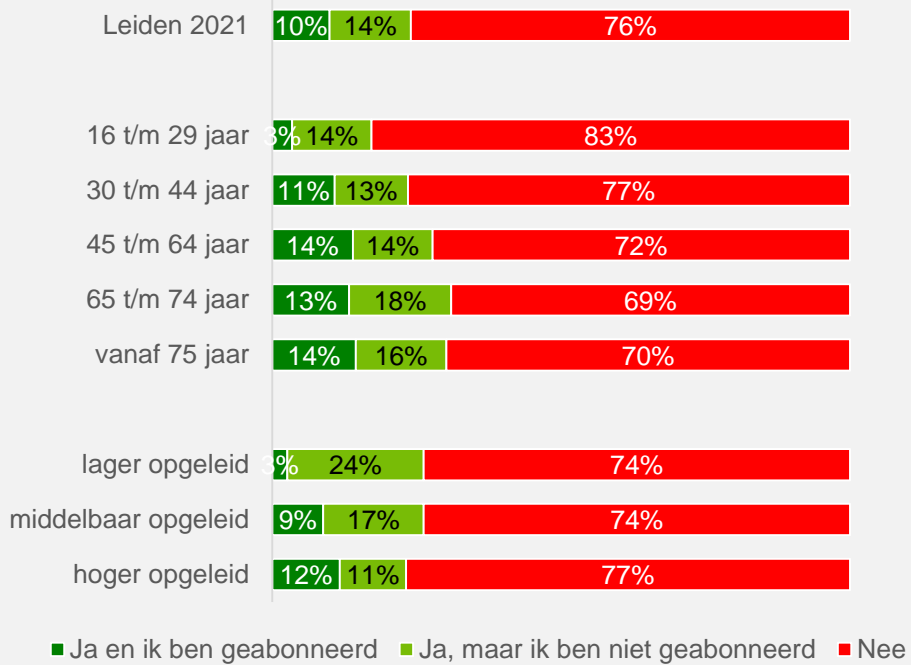
Leest u de Stadskrant?

24% van de inwoners is bekend met Stadsnieuws, de digitale nieuwsbrief van de gemeente. 10% is erop geabonneerd (in 2019 was dit 8%).

Voor de vormgeving van Stadsnieuws gaven de respondenten gemiddeld een 7,2 en voor de leesbaarheid van de artikelen een 7,3. Daarbij is geen verschil tussen mensen met verschillende achtergrondkenmerken.

Stadsnieuws is de digitale nieuwsbrief van de gemeente Leiden. Bent u hiermee bekend?

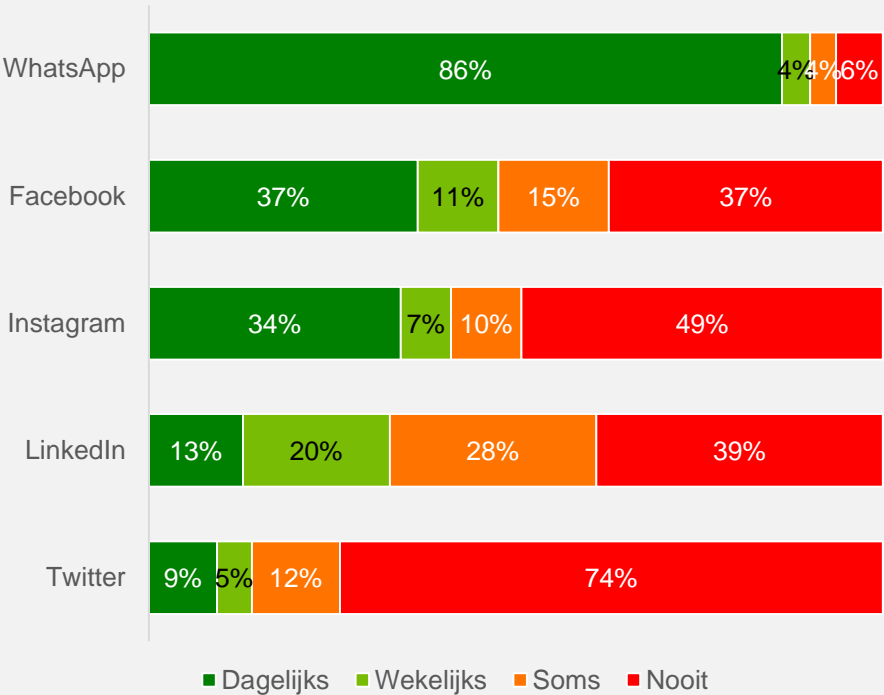

Sociale media – gebruik door inwoners

WhatsApp is veruit het meest gebruikte sociale medium

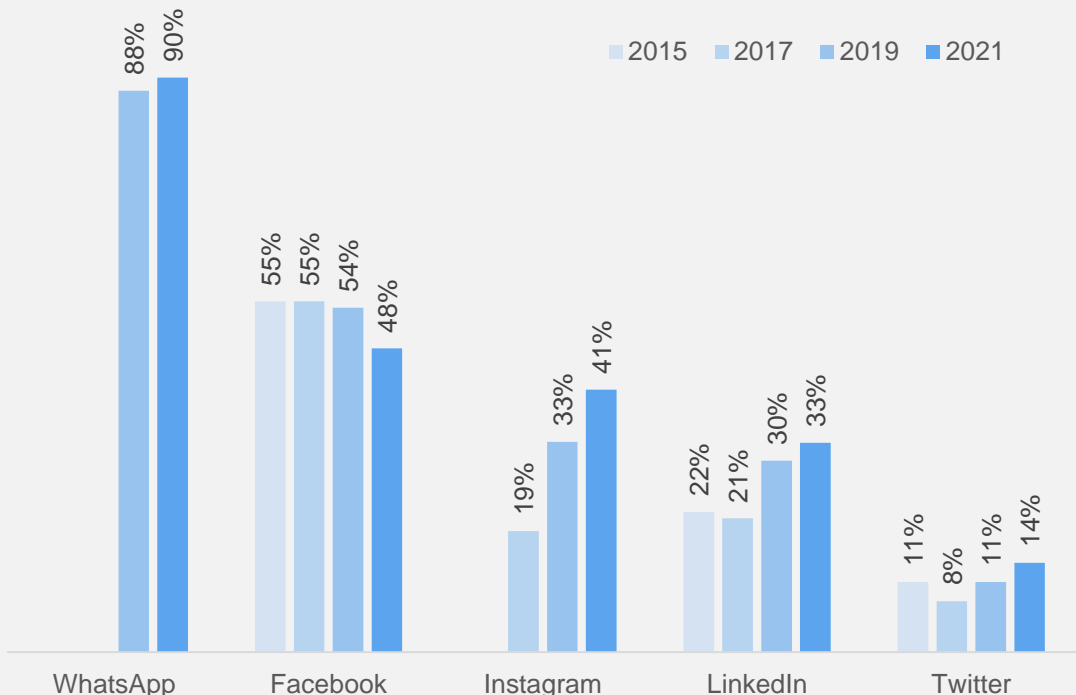
Het sociale medium dat door de Leidenaren het meest wordt gebruikt is WhatsApp. 86% gebruikt dit dagelijks. Facebook volgt op afstand met 37% dagelijkse gebruikers, en daarna Instagram met 34%. Over het algemeen maken inwoners vanaf 65 jaar minder gebruik van sociale media. Bij LinkedIn valt op dat van de lager opgeleiden 91% dit nooit gebruikt en van de hoger opgeleiden 25%. Twitter is veruit het minst gebruikte sociale medium.

Hoe vaak maakt u gebruik van de volgende sociale media?

In de afgelopen twee jaar is het percentage Leidenaren dat Facebook gebruikt afgenomen. Het percentage dat Instagram gebruikt is de afgelopen jaren gestegen. Het aandeel inwoners dat wekelijks op LinkedIn zit is vanaf 2019 hoger dan in eerdere jaren.

Maakt minimaal wekelijks gebruik van sociale media

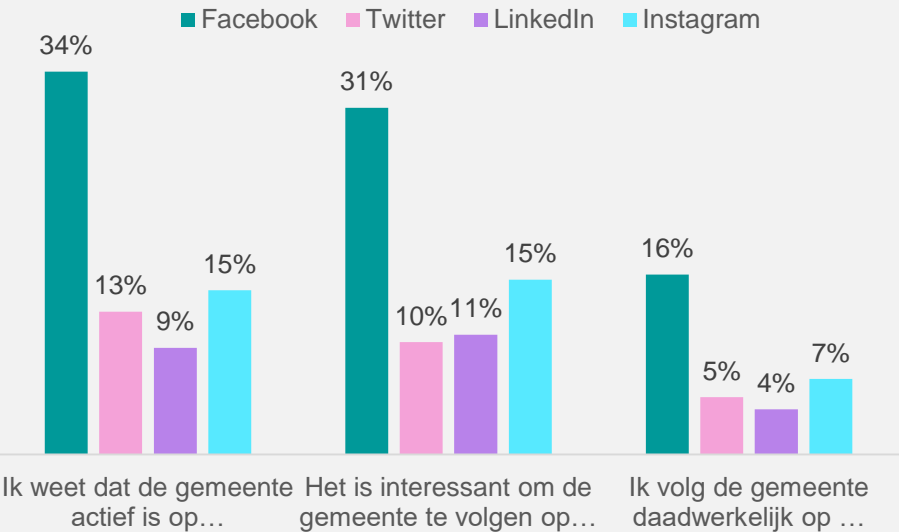

Sociale media – gemeente op sociale media

16% van de Leidenaren volgt de gemeente op Facebook, papieren communicatiemiddelen onverminderd populair

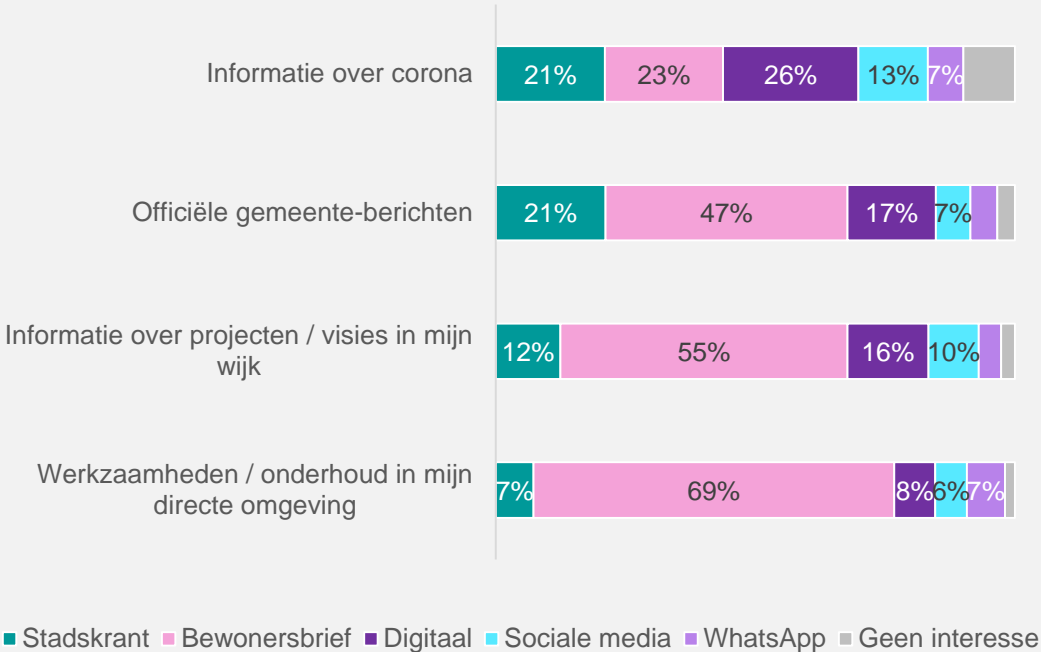
34% van de Leidenaren weet dat de gemeente actief is op Facebook. Het feit dat de gemeente actief is op Twitter, LinkedIn en Instagram is bij minder inwoners bekend. Bijna een derde van de Leidenaren vindt het interessant om de gemeente te volgen op Facebook en 16% doet dit daadwerkelijk. Bij de andere sociale media zijn deze percentages lager.

De gemeente maakt gebruik van sociale media, kunt u de volgende vragen beantwoorden?

Bij de keuze van een voorkeurskanaal hangt het erg af van de soort informatie die de gemeente wil overbrengen. Bij informatie over werkzaamheden wil een ruime meerderheid van 69% van de inwoners het liefst per brief worden geïnformeerd. Bij informatie over corona is er geen duidelijke voorkeur voor een communicatiemiddel. Wat opvalt is dat papieren communicatiemiddelen (Stadskrant en bewonersbrief) nog steeds veel gewaardeerd worden.

Hoe wilt u het liefst geïnformeerd worden door de gemeente over de volgende soorten informatie?

Stemmen bij verkiezingen

Hoger opgeleiden stemmen vaker bij verkiezingen dan lager opgeleiden

Aan de respondenten is gevraagd of zij doorgaans gaan stemmen bij verkiezingen. (Vlak voordat de enquête werd afgenomen was de verkiezing van de Tweede Kamer geweest, dus het was een actueel onderwerp.)

Van de respondenten aan de Stadsenquête geeft 91% aan dat zij doorgaans gaan stemmen, 5% doet dat soms wel en soms niet en 4% doet dat meestal niet of nooit. Deze uitkomst geeft aan dat de mensen die aan de Stadsenquête meedoen op dit punt niet helemaal representatief zijn voor de bevolking. Bij de laatste verkiezing voor de Tweede Kamer was de opkomst 81% en bij de laatste gemeenteraadsverkiezing 57%.

Toch zeggen de uitkomsten van de Stadsenquête wel iets over wie er wel of niet geneigd is te gaan stemmen. Van de hoger opgeleiden gaan meer mensen dan gemiddeld altijd of meestal stemmen. Van de lager opgeleiden is dit minder, 72%.

Gaat u doorgaans stemmen bij verkiezingen? (indien stemgerechtigd)

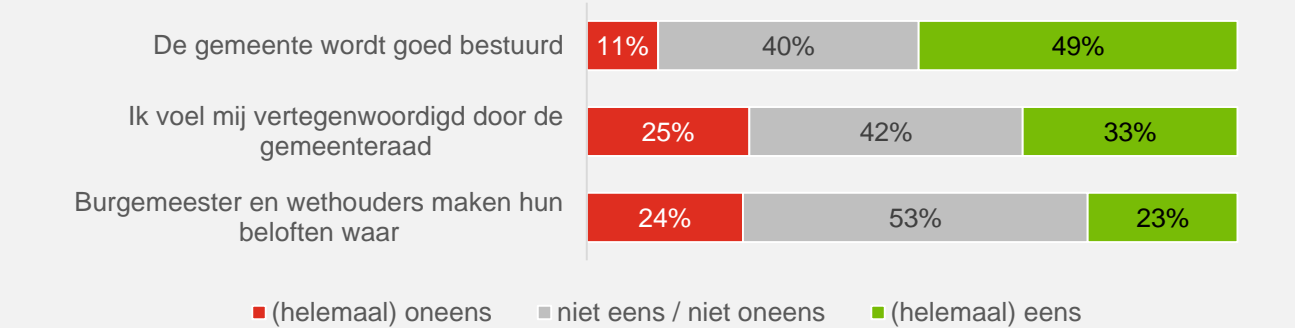
18% tot 35% van de respondenten heeft geen mening over het functioneren van het gemeentebestuur

Al een aantal jaar vragen we in de Stadsenquête aan de inwoners om hun mening te geven over het gemeentebestuur. Het gaat om drie stellingen, die in de bovenste grafiek hiernaast te zien zijn, evenals de uitkomsten.

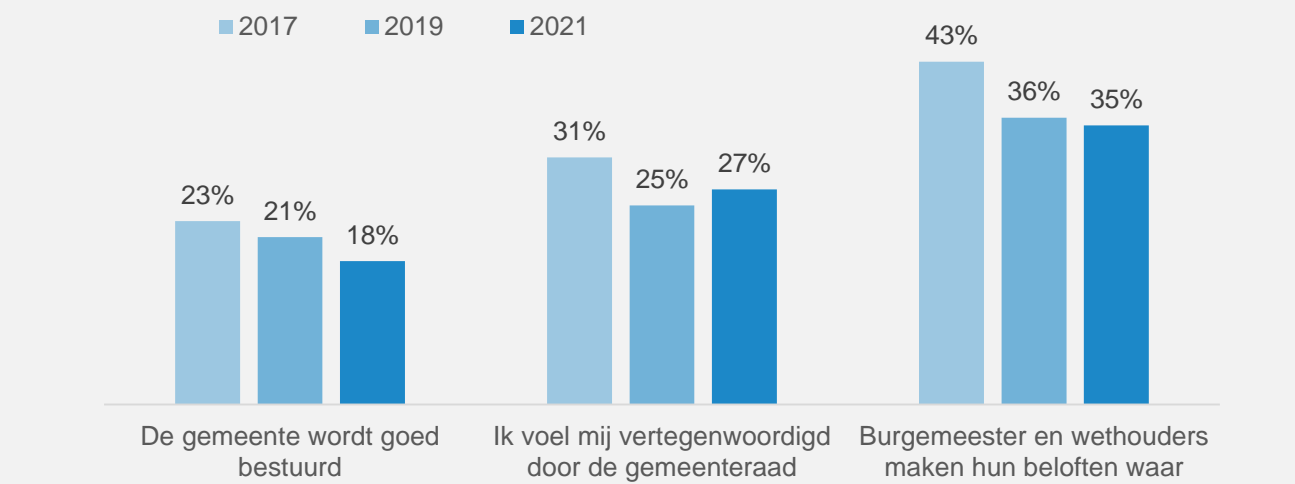
In deze grafiek zijn alleen de antwoorden meegenomen van mensen die aangeven een beeld te hebben van hoe het gemeentebestuur functioneert. Echter, veel mensen hebben hier geen zicht op, of interesseren zich hier niet voor.

In de grafiek hiernaast staat aangegeven hoeveel procent van de respondenten geen mening heeft over de stellingen. 35% van de respondenten heeft er in 2021 geen beeld van of burgemeester en wethouders hun beloften waar maken. Dat kan zijn omdat ze niet weten wat de beloften zijn en/of dat ze niet bijhouden wat er van de beloften terecht komt. Overigens is dit percentage de afgelopen jaren gedaald. Dat is een positief teken, namelijk dat mensen blijkbaar zich meer zijn gaan interesseren. Alleen bij de stelling over de gemeenteraad zien we geen afname van het aantal mensen dat zich geen mening kan vormen.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (% van de mensen die hierover een mening hebben)

Percentage inwoners dat geen mening heeft over de volgende stellingen

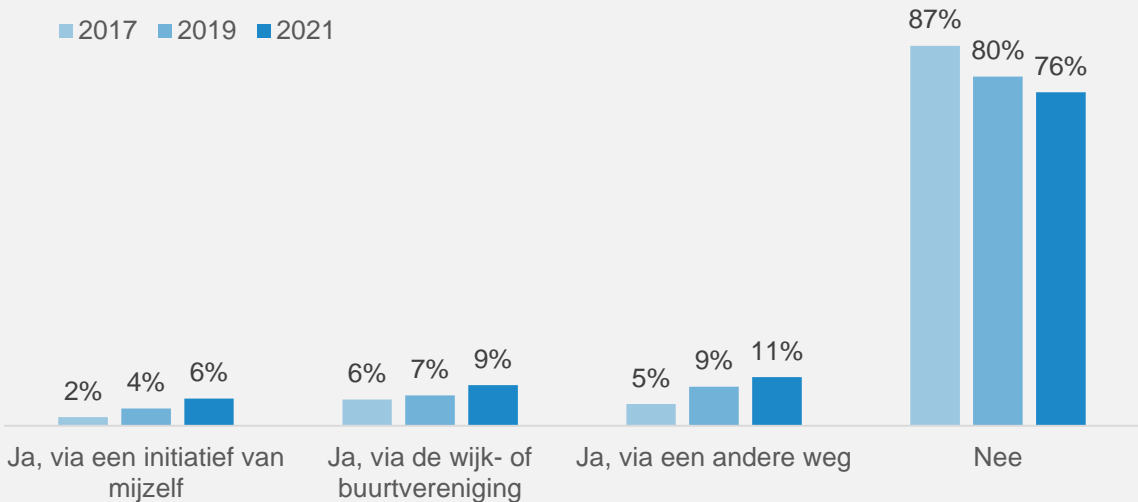
Meedenken en meedoen – initiatief bij bewoners

Aantal inwoners dat betrokken is bij een initiatief om de buurt of stad te verbeteren is de afgelopen jaren gestegen

Aan de respondenten is gevraagd of ze de afgelopen twee jaar betrokken zijn geweest bij een initiatief van zichzelf, de buurt of organisaties uit de stad. Het kan over van alles gaan, bijvoorbeeld een buurtfeest organiseren, helpen de buurt te vergroenen of deelname aan Stadslab.

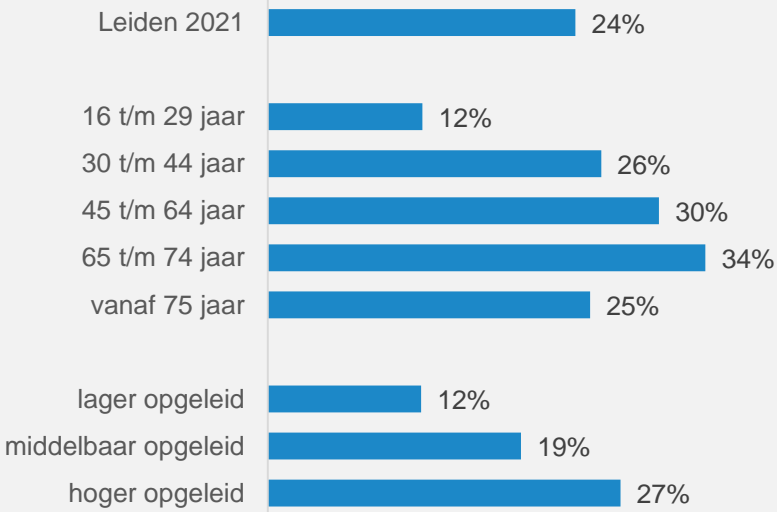
24% van de mensen is bij minimaal één initiatief betrokken geweest. Dat percentage is de afgelopen jaren gestegen. Er zijn meer mensen die een eigen initiatief ontplooiën, maar ook meer die via een wijkvereniging of via een andere weg betrokkenheid tonen.

Bent u de afgelopen twee jaar wel eens actief betrokken geweest bij een initiatief van uzelf, uw buurt of organisaties uit de stad? (meer antwoorden mogelijk)

Als we kijken naar achtergrondkenmerken van mensen die de afgelopen twee jaar wel eens betrokken zijn geweest bij een initiatief, via zichzelf en/of via een wijkvereniging en/of via een andere weg, dan zien we dat jongeren en lager opgeleiden dat minder doen.

Bent u de afgelopen twee jaar wel eens actief betrokken geweest bij een initiatief van uzelf, uw buurt of organisaties uit de stad? (% ja)

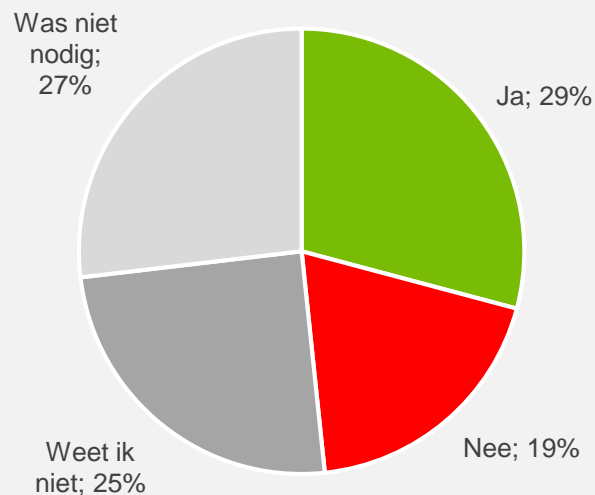
Meedenken en meedoen – ondersteuning door gemeente

29% van de actieve bewoners vindt dat de gemeente hen voldoende heeft ondersteund, 19% vindt van niet

Aan respondenten die wel eens betrokken zijn geweest bij een initiatief om de buurt of stad te verbeteren (zie vorige pagina) is gevraagd of ze vonden dat de gemeente ze voldoende heeft ondersteund. In 27% van de gevallen was ondersteuning door de gemeente niet nodig. In een kwart van de gevallen weet men het niet, 19% vond de ondersteuning door de gemeente niet voldoende en 29% wel voldoende.

20% van alle respondenten kent de subsidie 'maatschappelijke initiatieven' en 8% kent www.voorjebuurt.nl, een platform om geld in te zamelen.

Vindt u dat de gemeente u voldoende heeft ondersteund om uw ideeën en initiatieven te realiseren?

Meedenken en meedoen – inspraak en participatie

Meer mensen zijn ontevreden dan tevreden over de manier waarop de gemeente omgaat met de participatie van inwoners

In de afgelopen twee jaar heeft 30% van de respondenten* wel eens gereageerd op plannen van de gemeente (inspraak of participatie). Dit zijn vooral mensen tussen de 45 en 74 jaar en hoger opgeleiden. 9% heeft contact gezocht met een wethouder of raadslid en 6% heeft een raadscommissie bezocht, online bekeken of daar ingesproken. Ook hier valt op dat lager opgeleiden minder gebruik maken van de mogelijkheden om te participeren.

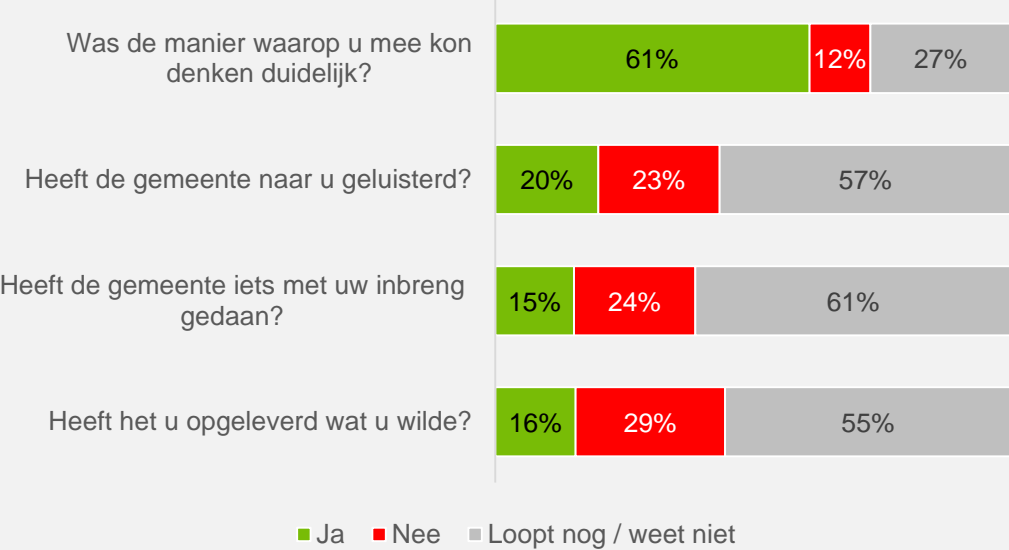
* Waarschijnlijk zijn deze uitkomsten niet helemaal representatief voor de Leidse bevolking. Want mensen die niet meedoen met de Stads- en Wijkenquête zullen ook minder vaak participeren. De waarde zit vooral in de verhouding van de participatiemogelijkheden ten opzichte van elkaar.

Heeft u in de afgelopen twee jaar wel eens...?

Aan de mensen die wel eens hebben meegedacht op initiatief van de gemeente is gevraagd hoe zij dat hebben ervaren. Een flink aantal mensen kan hierover geen mening geven omdat het nog loopt of omdat ze hier geen inzicht in hebben. Maar voor de meerderheid (61%) was de manier waarop men kon meedenken duidelijk. Van de mensen die een beeld hebben van de reactie van de gemeente op hun inbreng zijn er meer ontevreden dan tevreden. 15% denkt bijvoorbeeld dat de gemeente iets met hun inbreng heeft gedaan en 24% denkt van niet.

Hoe kijkt u hierop terug?

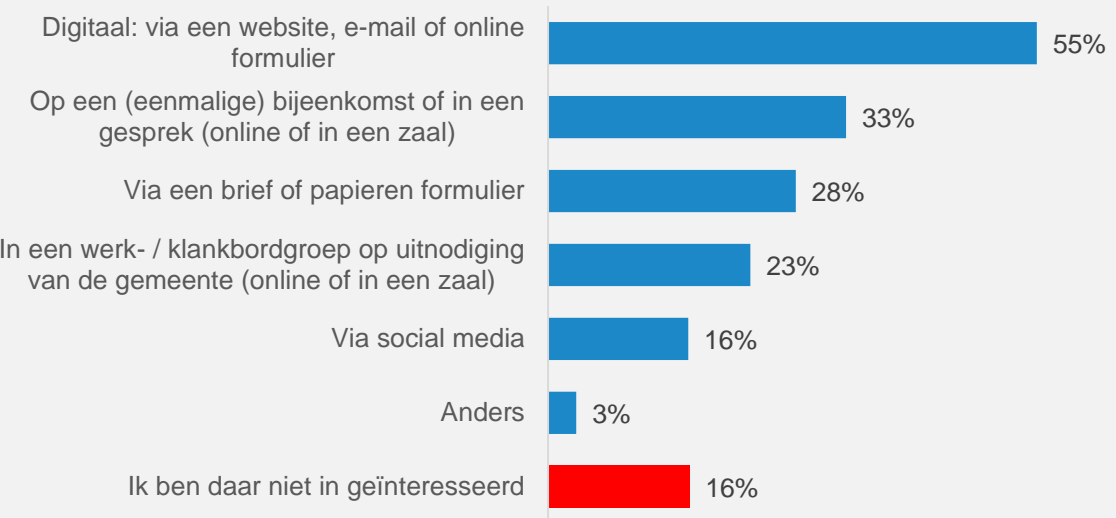

16% van de inwoners kent het vorig jaar gelanceerde participatieplatform Doemee.Leiden.nl

Als inwoners een bijdrage willen leveren aan een initiatief van de gemeente of vanuit de buurt dan willen ze dat het liefst digitaal doen, via een website, e-mail of online formulier. 55% geeft hieraan de voorkeur.

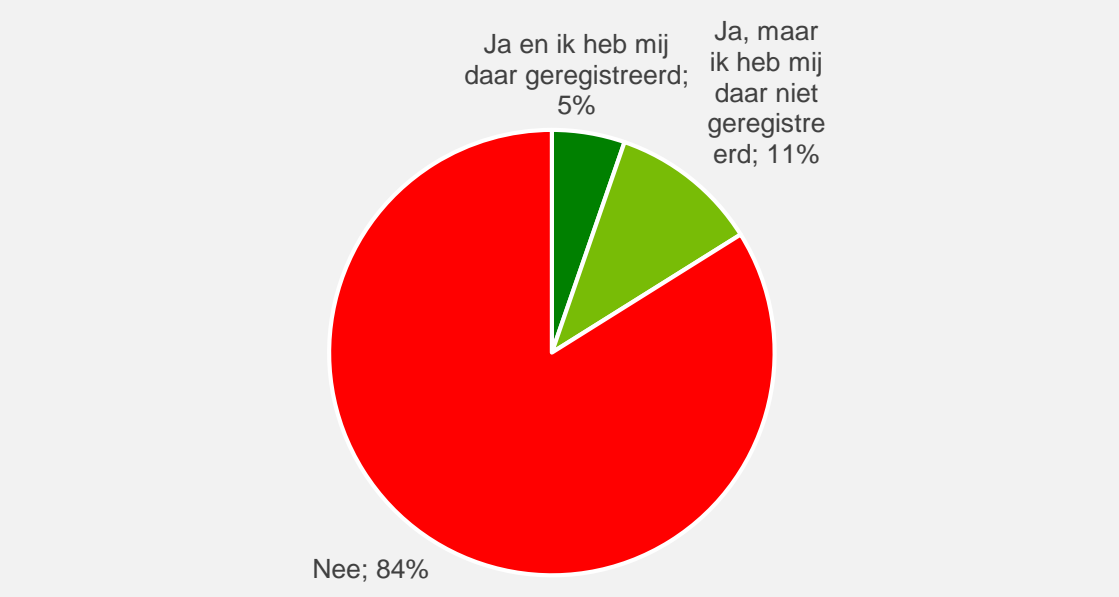
Ook in de vorige meting is deze vraag gesteld, maar in een iets andere vorm omdat het digitaal bijwonen van bijeenkomsten pas sinds de coronacrisis in zwang is gekomen. Daarom zijn de uitkomsten niet goed vergelijkbaar.

Wat vindt u een prettige manier om uw bijdrage te leveren aan een initiatief van de gemeente of uw buurt? (meer antwoorden mogelijk)

In 2020 is de gemeente het online participatieplatform DoeMee gestart. Dit geeft informatie over projecten in de stad en soms staan er enquêtes op. 16% van de respondenten is daarmee bekend, 5% zegt zich te hebben geregistreerd. Vooral jongeren van 16 t/m 29 jaar kennen het niet (94%).

Bent u bekend met het participatieplatform ‘DoeMee.Leiden.nl’?

Woonomgeving

- Prettig wonen in de buurt
- Onderhoud van de buurt door de gemeente
- Afval dat er niet hoort te staan
- Afvalinzameling
- Zwerfvuil, hondenpoep, drijfvuil en onkruid
- Last van meeuwen
- Last van honden en katten
- Beoordeling schoolgebouwen
- Duurzaam wonen
- Effecten klimaatverandering
- Buurtproblemen en ondermijning

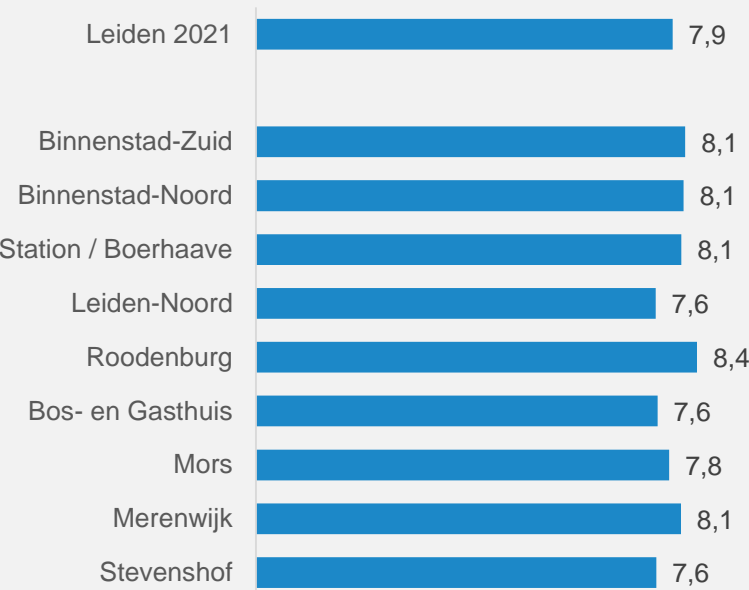

Prettig wonen in de buurt

Leidenaren geven hun buurt gemiddeld een 7,9 voor woongenot, inwoners van Roodenburg geven hun buurt gemiddeld een 8,4

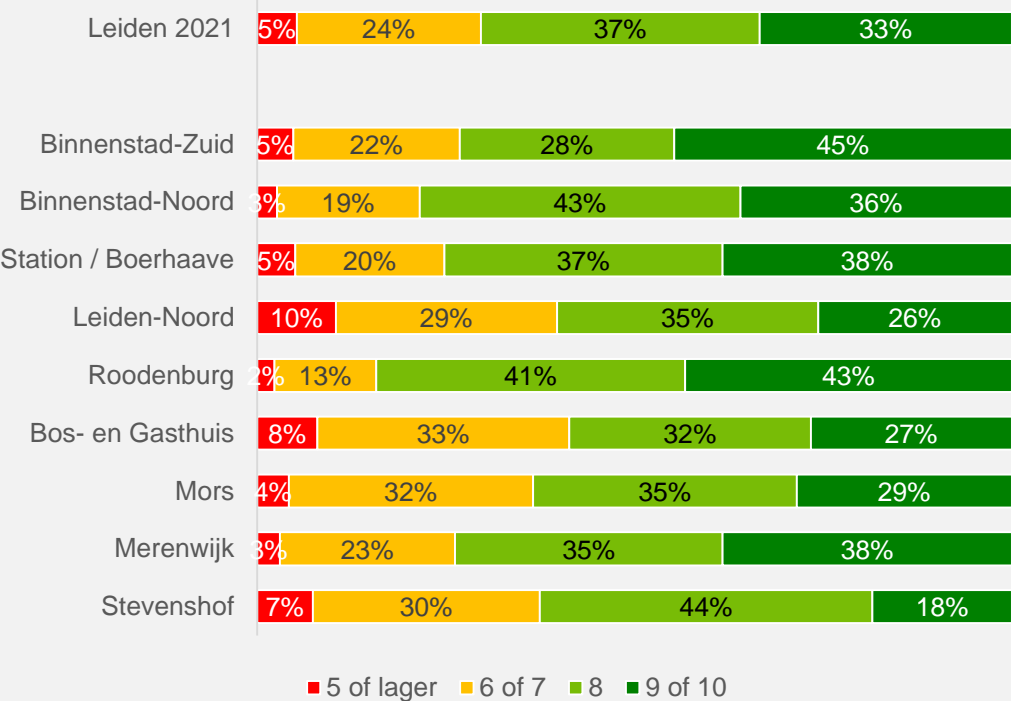
Leidenaren geven een gemiddeld rapportcijfer van 7,9 aan hun buurt. Dat is vergelijkbaar met 2019 en 2017. Tussen de wijken zijn wel verschillen. In Roodenburg geven de inwoners en hoger gemiddeld cijfer (8,4) en in Leiden-Noord, Bos- en Gasthuis en Stevenshof een lager cijfer, allen een 7,6.

Hoe prettig vindt u het om in uw buurt te wonen?
(gemiddeld rapportcijfer)

In een gemiddeld rapportcijfer is geen spreiding van de gegeven rapportcijfers te zien. Onderstaande grafiek geeft daarin wel inzicht. 5% van de Leidenaren geeft hun buurt gemiddeld een onvoldoende om in te wonen. In Leiden-Noord is dit 10%. 33% geeft hun buurt een 9 of 10. In de Stevenshof is dit slechts 18% maar in Binnenstad-Zuid wel 45%.

Hoe prettig vindt u het om in uw buurt te wonen? (rapportcijfer van 1-10)

Onderhoud van de buurt door de gemeente

De beoordeling van het onderhoud in de buurt is stabiel in de tijd

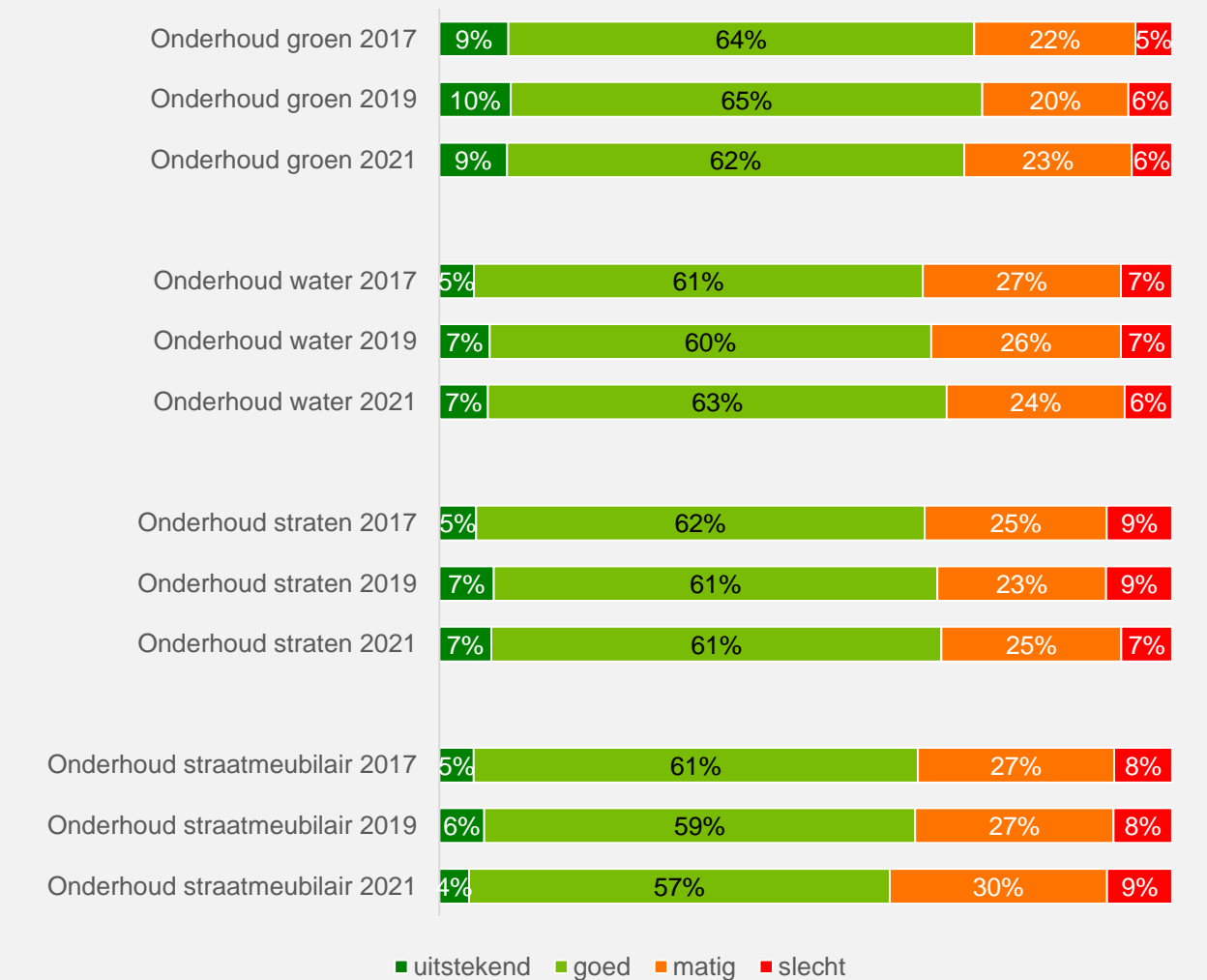
Inwoners geven de gemeente gemiddeld een 7,0 voor het onderhoud van de openbare ruimte in hun buurt (dit cijfer staat niet in de grafiek). In 2019 gaf men gemiddeld een 7,1 en in 2017 een 7,0. Dus dat cijfer is constant in de tijd.

Rapportcijfer
onderhoud buurt:
7,0

Inwoners geven hun mening over het onderhoud van groen, water, straten en straatmeubilair. Het onderhoud van het groen wordt het best gewaardeerd. 9% vindt dit ‘uitstekend’ en 62% vindt het ‘goed’. Het onderhoud van water, straten en straatmeubilair wordt ook door een meerderheid uitstekend of goed gevonden. Tussen de jaren is weinig verschil.

In de Stevenshof is men over alle vier de aspecten het minst tevreden. 0% van de inwoners vindt het onderhoud van water en straatmeubilair ‘uitstekend’, 2% dat van straten en 3% dat van groen. Daarentegen zijn de inwoners van Binnenstad-Zuid het meest positief. Daar vindt bijvoorbeeld 14% het onderhoud van groen ‘uitstekend’ en 65% vindt het ‘goed’.

Wat vindt u van het onderhoud door de gemeente in uw buurt? (exclusief weet niet)

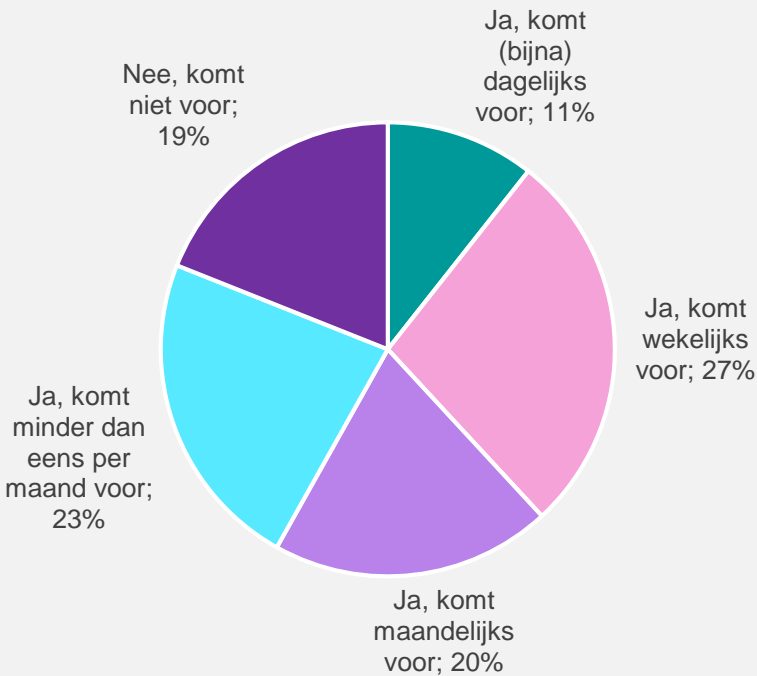

Afval dat er niet hoort te staan – frequentie en locatie

Er staat vaker dan in vorige jaren afval dat er niet hoort te staan, vooral bij ondergrondse containers voor restafval

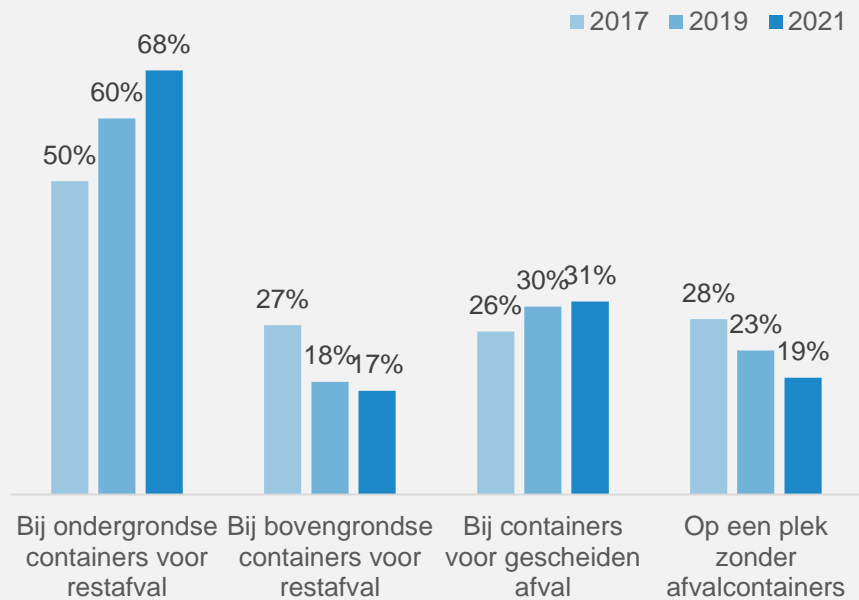
38% van de Leidenaren geeft aan dat er wekelijks of vaker afval in de buurt staat dat er niet hoort. 20% geeft aan dat het maandelijks voorkomt, maar niet wekelijks, 23% dat het minder dan eens per maand voorkomt en 19% dat het nooit voorkomt. Vergeleken met 2019 is dit een verslechtering, toen gaf 33% aan dat het wekelijks of vaker voorkwam. In Leiden-Noord en de binnenstad staat vaker afval dat er niet hoort dan in andere wijken.

Staat er bij u in de buurt wel eens afval (geen zwerfvuil) dat er niet hoort, en zo ja, hoe vaak komt dit voor?

Waar wordt dit dan neergezet? Dit blijkt voornamelijk (68%) neer te worden gezet bij ondergrondse containers voor restafval. Dit percentage is bovendien gestegen ten opzichte van eerdere jaren. Bij bovengrondse containers voor restafval en op plekken zonder afvalcontainers wordt er volgens de inwoners sinds 2017 minder vaak afval onterecht bijgeplaatst.

Waar komt dit voor? (excl. mensen die aangaven dat het nooit voorkomt)

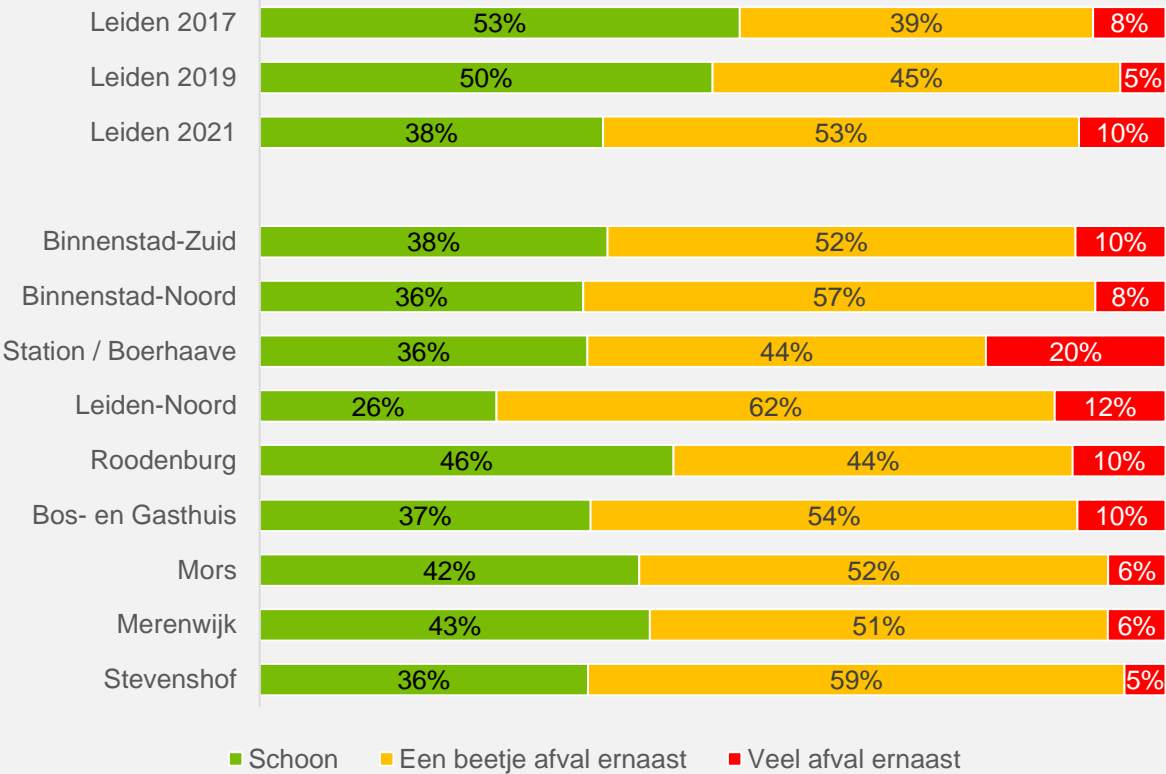
Afval dat er niet hoort te staan – netheid rond containers

De netheid rondom containers is afgenomen ten opzichte van eerdere metingen

De locatie van containers ziet er bij 38% van de Leidenaren meestal schoon uit zoals op het eerste plaatje. Opvallend is dat dit in 2019 50% was en in 2017 53%. Veel afval ernaast, zoals op het derde plaatje wordt door 10% van de Leidenaren ervaren, in 2019 was dit 5%.

De wijk waar het rondom containers het minst vaak schoon is, is Leiden-Noord (26%). In Roodenburg daarentegen is het het vaakst schoon rondom containers (46%). De wijk waar de omgeving rond containers het meest als ‘veel afval ernaast’ wordt ervaren, zoals op het derde plaatje, is Station / Boerhaave (20%).

Hoe ziet de locatie van containers bij u in de buurt er meestal uit?

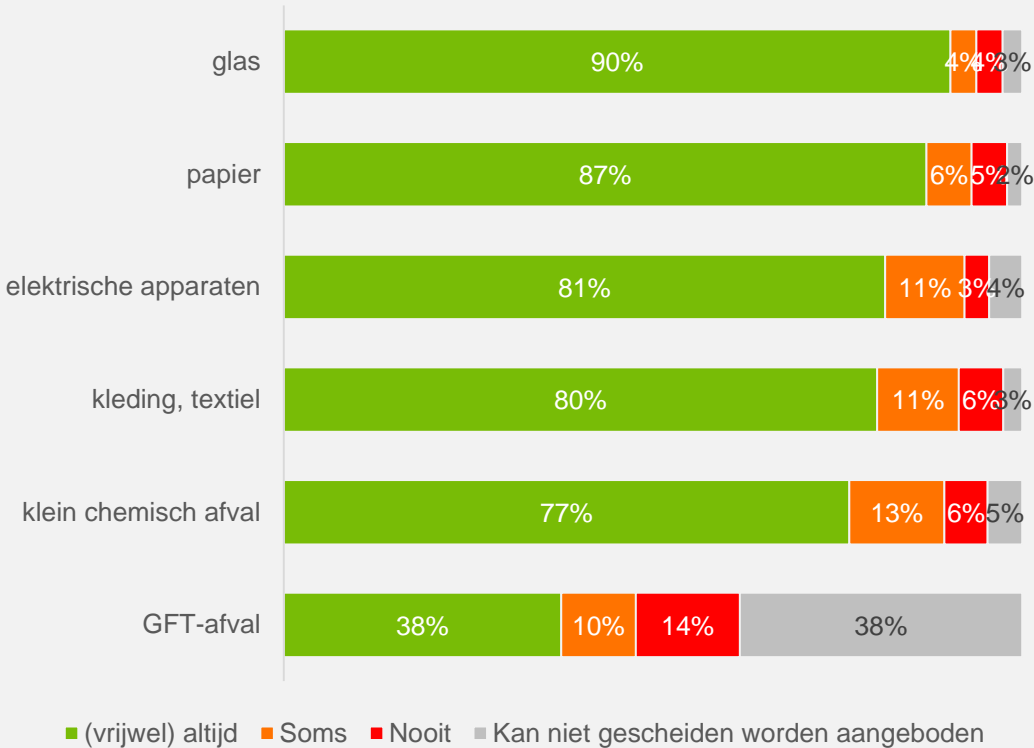
Glas en papier worden het vaakst gescheiden van het restafval

Glas wordt door 90% vrijwel altijd en door 4% soms gescheiden ingeleverd, 4% levert het nooit gescheiden in en 3% van de Leidenaren geeft aan dat het niet gescheiden kan worden aangeboden.

GFT-afval wordt veel minder vaak ‘vrijwel altijd’ gescheiden aangeleverd. 38% van de Leidenaren geeft aan dit niet gescheiden in te kunnen leveren (in bepaalde wijken is dit inderdaad het geval).

- De verschillen met de vorige meting uit 2019 zijn klein.
- Lager opgeleiden scheiden papier (71% altijd) en glas (ook 71% altijd) minder vaak dan anderen.
- Inwoners van 16 t/m 29 jaar scheiden klein chemisch afval minder vaak dan ouderen (61% doet dit vrijwel altijd).

Hoe vaak scheidt u het volgende huishoudelijke afval?

Overlast door zwerfvuil, hondenpoep, drijfvuil en onkruid

Steeds minder mensen hebben overlast van onkruid

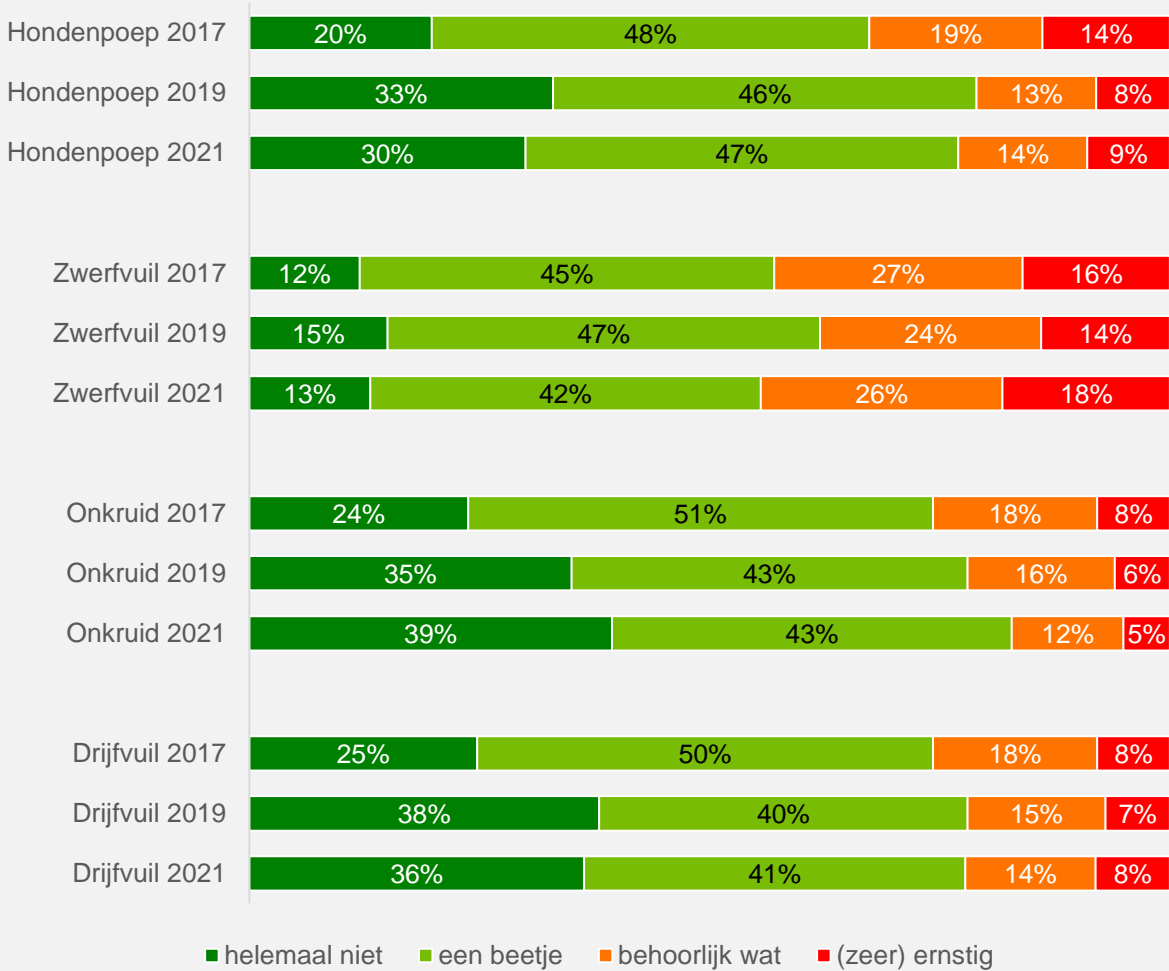
9% van de Leidenaren geeft aan dat zij in hun buurt (zeer) ernstige overlast hebben van hondenpoep en 14% ervaart behoorlijk wat. Vooral inwoners van de Stevenshof ervaren dit (22% (zeer) ernstig).

Zwerfvuil is voor 18% van de Leidenaren een (zeer) ernstige vorm van overlast. Vooral inwoners van Leiden-Noord geven dit aan (33%).

5% geeft aan behoorlijk wat tot zeer ernstig overlast te ervaren van onkruid (in de Stevenshof het hoogst, 12%). Dit percentage is de afgelopen vier jaar afgenomen.

Drijfvuil in het water in de buurt veroorzaakt voor 8% van de Leidenaren (zeer) ernstige overlast. Tussen de wijken zijn de verschillen klein.

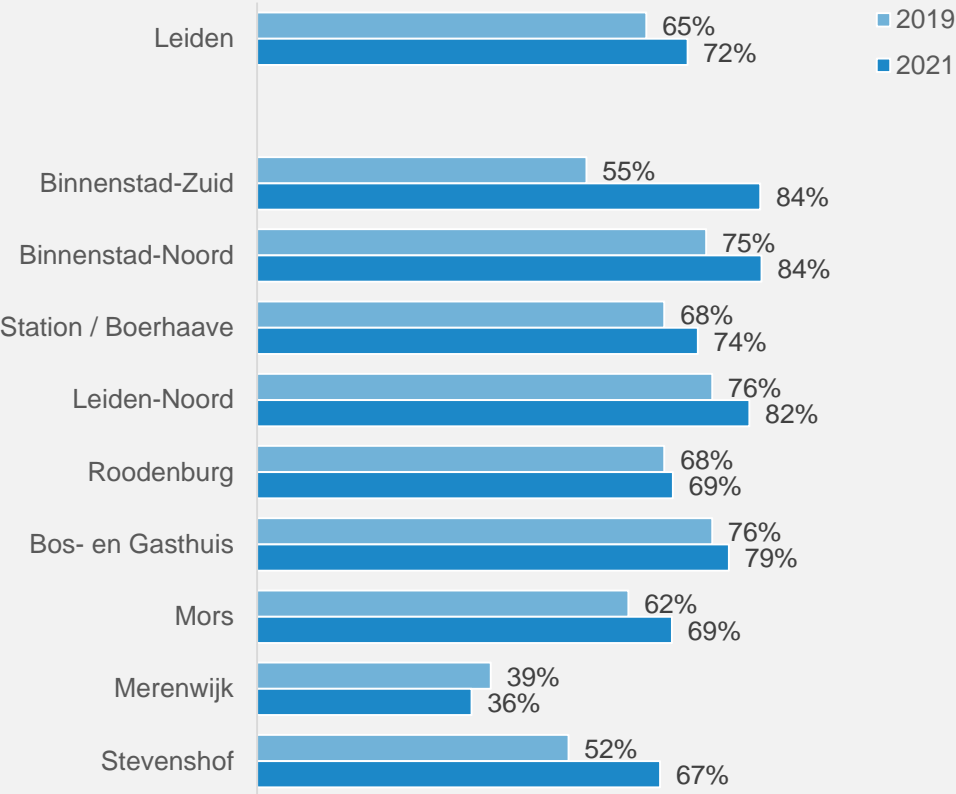
In hoeverre ervaart u in uw eigen buurt overlast van...?

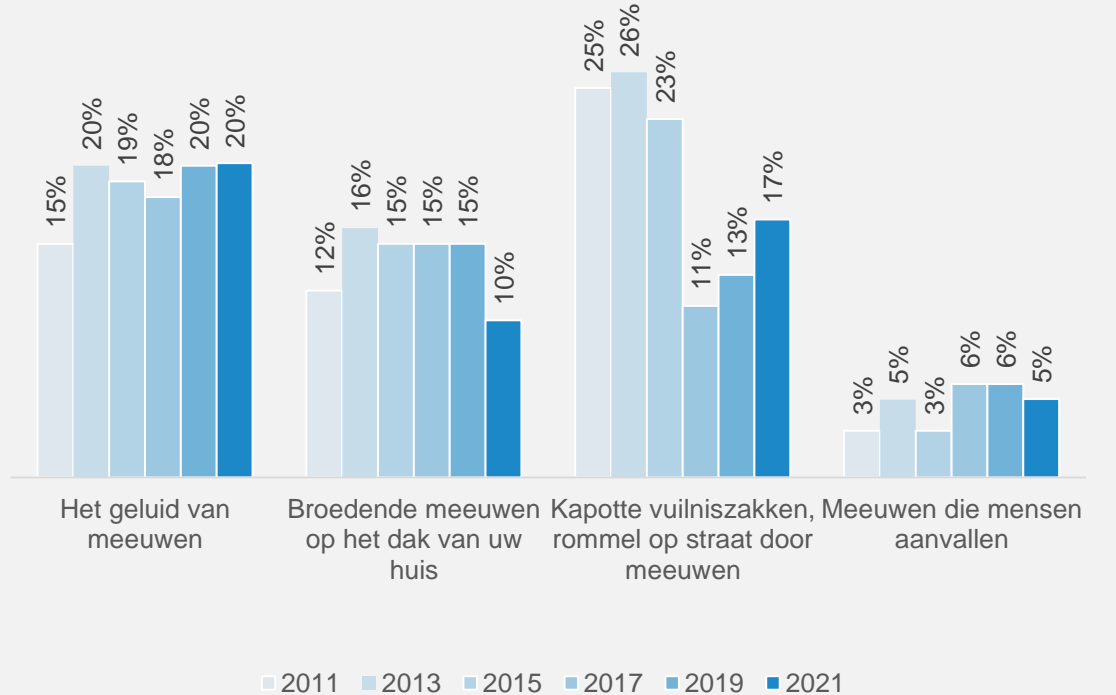
72% van de Leidenaren merkt wel eens wat van meeuwen bij hen in de buurt. (Het gaat er dus nog niet om of ze daadwerkelijk overlast hebben van de meeuwen.) Dat is meer dan in 2019 (65%). Vooral in Binnenstad-Zuid is het percentage mensen dat wat van meeuwen merkt gestegen.

Merkt u wel eens iets van meeuwen bij u in de buurt?

Als mensen wordt gevraagd of zij daadwerkelijk overlast van meeuwen hebben dan blijkt 20% veel last te hebben van het geluid van meeuwen en 17% van meeuwen die vuilniszakken kapot maken of op een andere manier rommel maken. 5% heeft veel last van meeuwen die mensen aanvallen. Het aandeel inwoners dat last heeft van broedende meeuwen op hun dak is gedaald ten opzichte van de vorige meting.

Heeft u zelf in uw eigen buurt veel last van de volgende vier soorten meeuwenoverlast? (% van alle Leidenaren)

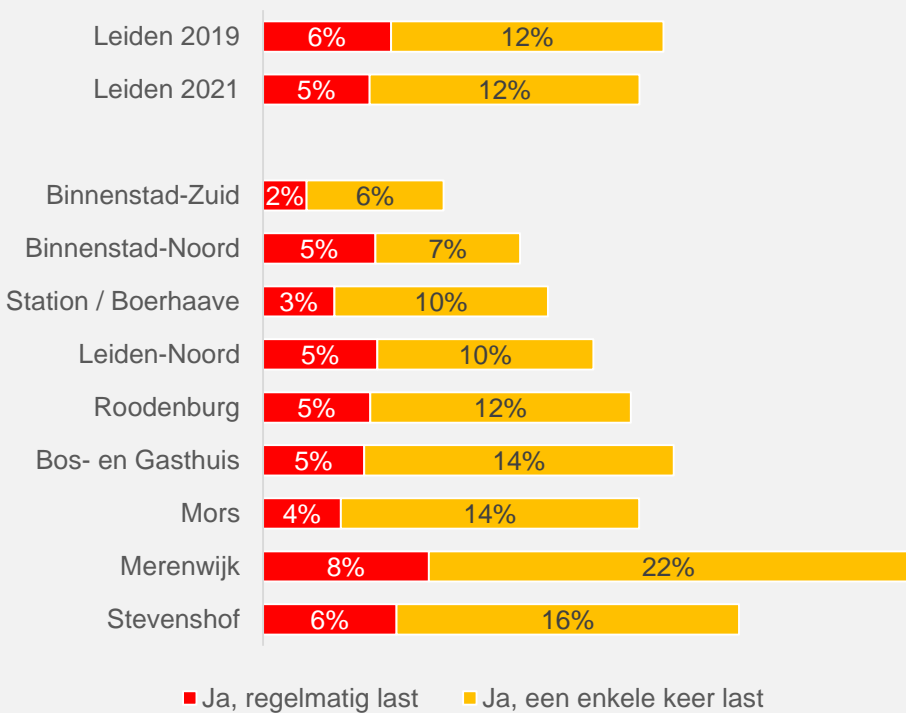

Last van honden en katten

In de Merenwijk wordt last door loslopende honden het meest ervaren, 19% van de Leidenaren heeft regelmatig last van katten

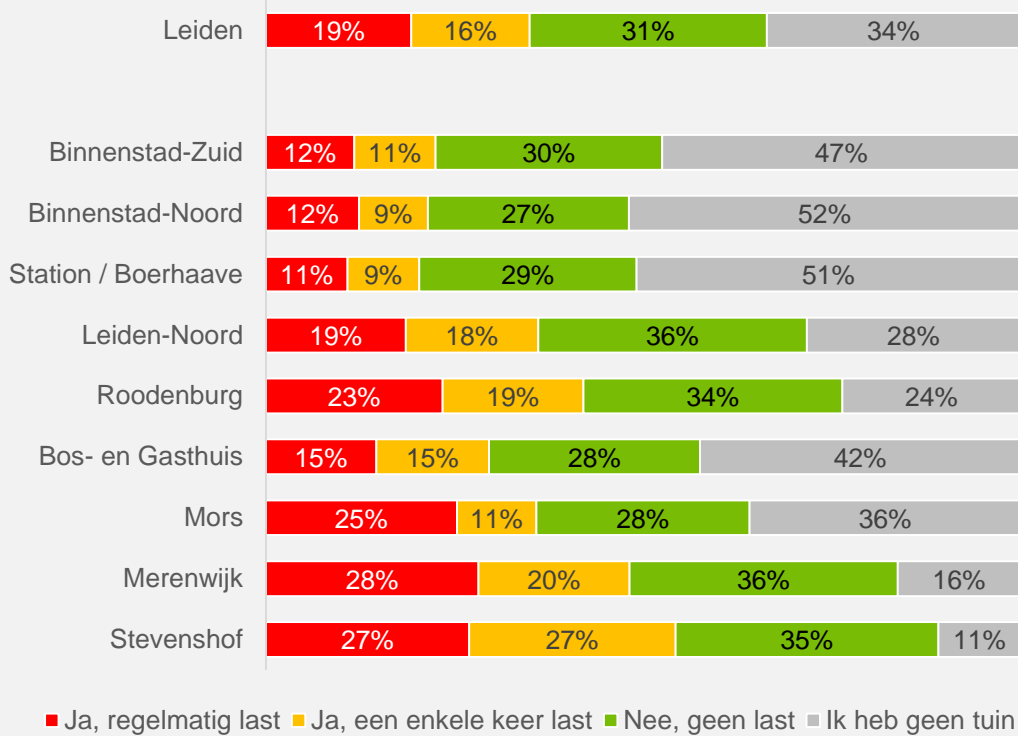
Er is gevraagd naar overlast van honden in de eigen buurt en ‘elders in Leiden’. 5% van de Leidenaren heeft regelmatig last van loslopende honden in de eigen buurt en 12% heeft hier een enkele keer last van (de rest heeft geen last). ‘Elders in Leiden’ heeft 4% veel last en 15% een beetje last. De percentages zijn vergelijkbaar met de vorige meting.

Heeft u de afgelopen 12 maanden last gehad van loslopende honden in uw buurt? (Het gaat hier niet om hondenpoep, maar om last van de honden zelf.)

19% van de Leidenaren heeft regelmatig last van loslopende katten en/of kattenpoep in de eigen tuin en 16% heeft hier een enkele keer last van. De meeste last wordt ervaren in de Merenwijk en Stevenshof, mede omdat daar veel mensen een tuin hebben. In de Mors hebben minder mensen een tuin, maar is er toch veel last. In de eigen buurt heeft 15% regelmatig last, 16% een beetje last en 69% geen last van katten.

Heeft u de afgelopen 12 maanden last gehad van loslopende katten en/of van kattenpoep in uw eigen tuin?

Beoordeling schoolgebouwen

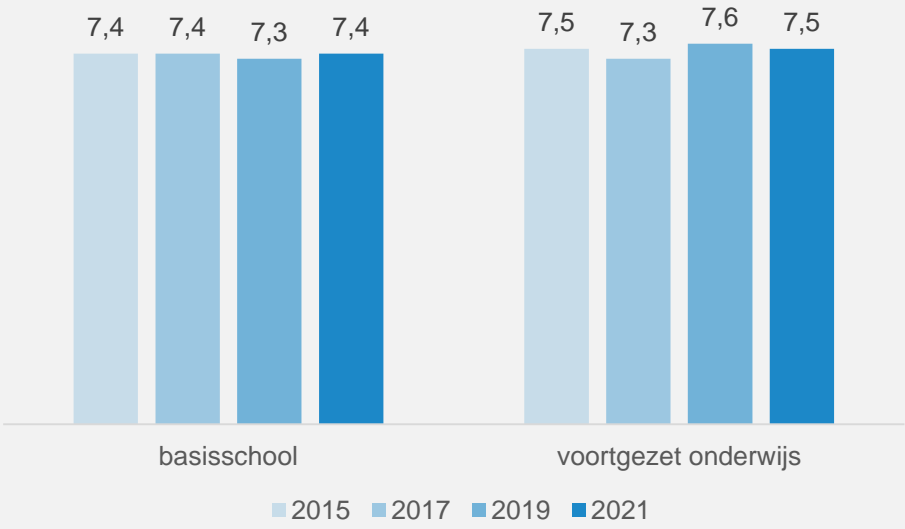
Gemiddeld rapportcijfer voor gebouwen van basisscholen is een 7,4, voor middelbare scholen een 7,5

Leidenaren van wie de kinderen naar een basisschool in Leiden gaan, geven gemiddeld een 7,4 aan het schoolgebouw. Het rapportcijfer voor gebouwen van middelbare scholen is een 7,5. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met de metingen in vorige jaren.

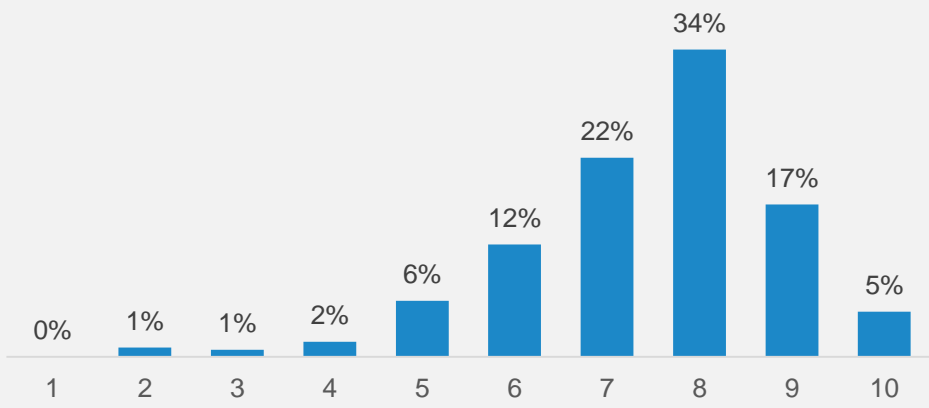
Het meest gegeven cijfer is een 8, zowel voor basisscholen (34%) als voor middelbare scholen (40%).

Er is ook gevraagd naar gebouwen van scholen voor speciaal onderwijs, maar er waren te weinig respondenten die antwoord konden geven op de vraag om de uitkomst te kunnen presenteren.

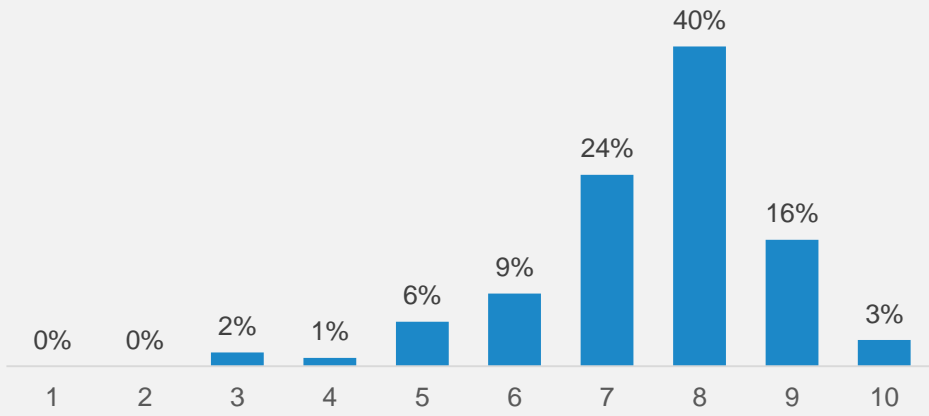
Als u of uw kinderen in Leiden naar een basisschool of middelbare school gaan, willen we graag weten hoe u de schoolgebouwen waardeert (gemiddeld rapportcijfer van 1-10)

Als uw kinderen in Leiden naar een basisschool gaan, willen we graag weten hoe u de schoolgebouwen waardeert (rapportcijfers van 1-10)

Als u of uw kinderen in Leiden naar een middelbare school gaan, willen we graag weten hoe u de schoolgebouwen waardeert (rapportcijfers van 1-10)

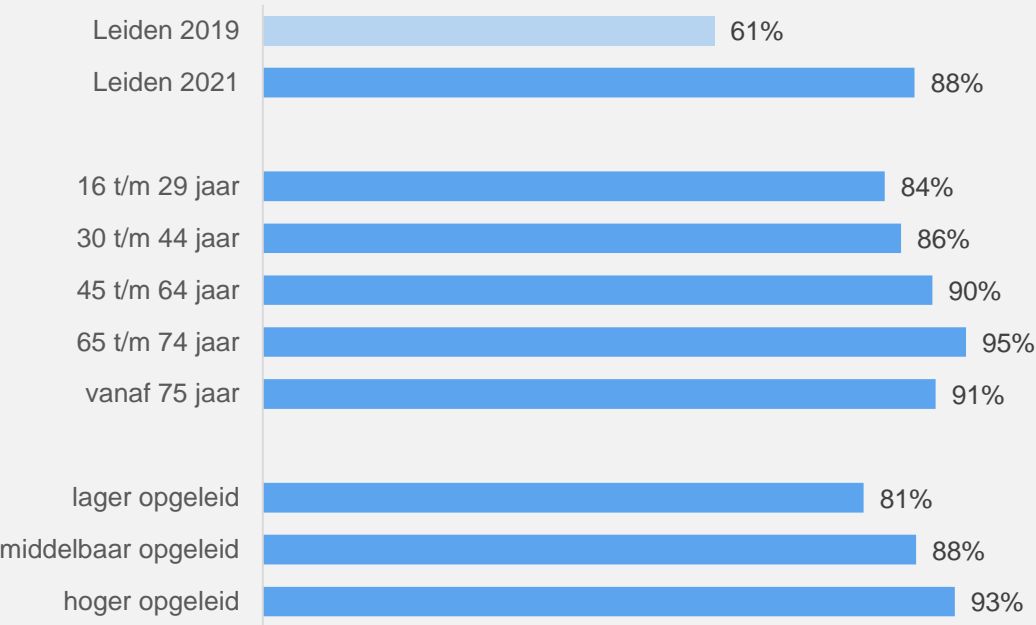
Duurzaam wonen – bekendheid beleid en regelingen

De bekendheid van het voornemen van de overheid om in 2050 aardgasvrij te zijn is flink toegenomen

De overheid heeft het voornemen om uiterlijk 2050 alle woningen aardgasvrij te maken. We verwarmen huizen dan niet meer met een CV-ketel en koken niet meer op gas. 88% van de ondervraagde Leidenaren is van dit voornemen op de hoogte. In 2019 was dit nog maar 61%.

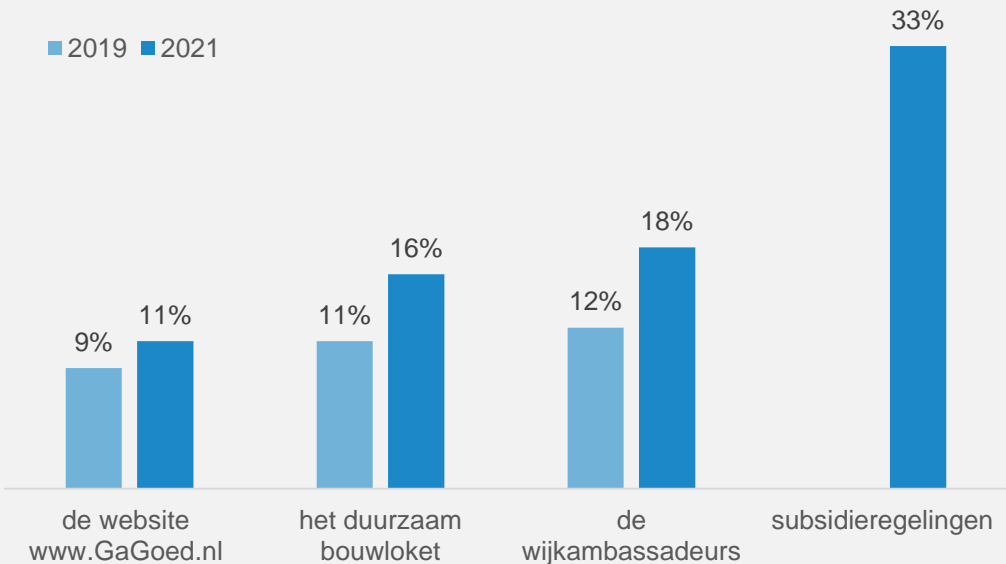
- Hoger opgeleiden zijn hiervan vaker op de hoogte dan lager opgeleiden.

Bent u bekend met het voornemen van de overheid om alle woningen in 2050 aardgasvrij te maken?

11% van de respondenten kent de website GaGoed waarbij de gemeente Leiden inwoners wil helpen om de juiste keuzes te maken op het gebied van energie en natuur. Dit is vergelijkbaar met 2019. Het Duurzaam Bouwloket, voor vragen op het gebied van duurzaam (ver)bouwen, energiebesparing, energie opwekken en financieringsmogelijkheden, is bij 16% bekend, meer dan in 2019. 18% kent de wijkambassadeurs, inwoners die je gratis helpen bij het maken van een plan voor energiebesparing in huis, een stijging ten opzichte van de vorige meting. 33% kent subsidieregelingen die het plaatsen van zonnepanelen en het doen van isolatiemaatregelen betaalbaarder maken. Dit is dit jaar voor het eerst gevraagd.

Kent u...?

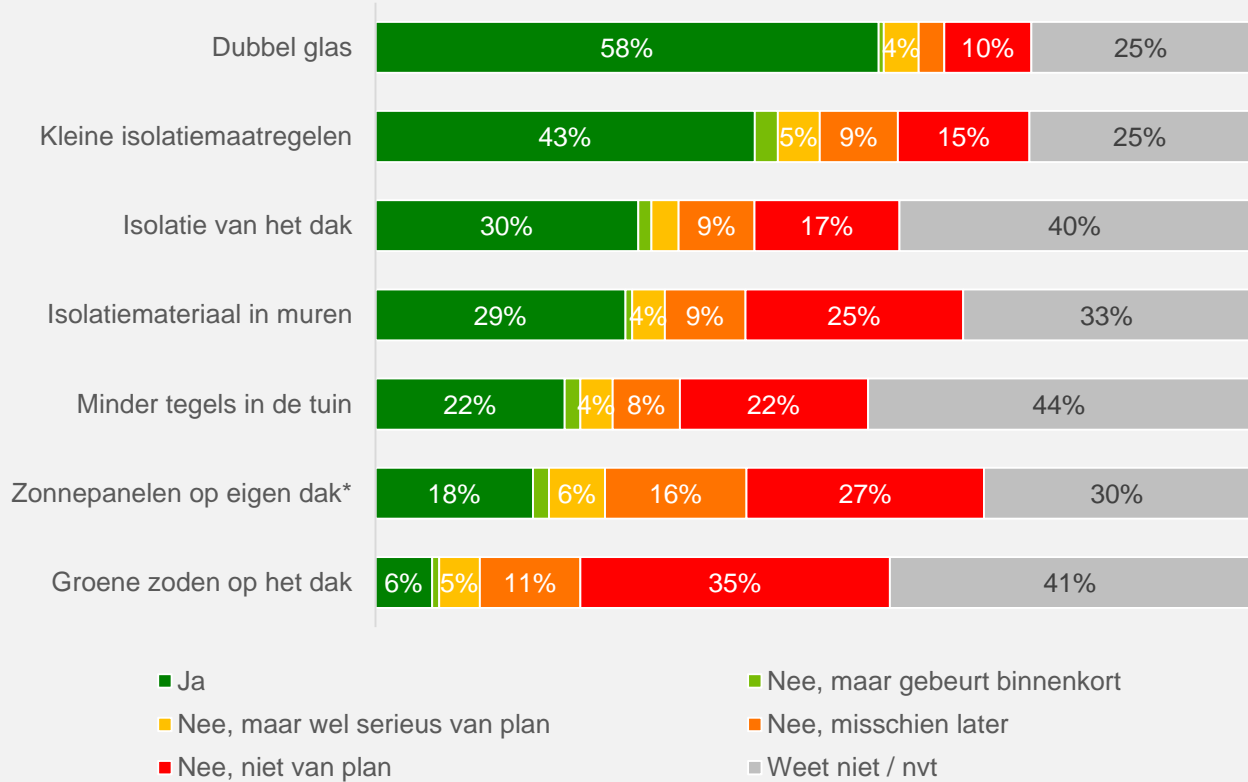

Duurzaam wonen – genomen maatregelen

Meer mensen dan in 2019 willen hun woning verduurzamen of hebben dat al gedaan

Er zijn verschillende maatregelen om de woning te verduurzamen. De maatregel waarvan de meeste Leidenaren zeggen dat ze die hebben genomen is dubbel glas, gevolgd door kleine isolatiemaatregelen zoals brievenbusborstels, radiatorfolie of tochtstrips. De meeste maatregelen laten een stijging zien ten opzichte van 2019.

Heeft u de onderstaande maatregelen genomen of heeft u daar plannen voor?

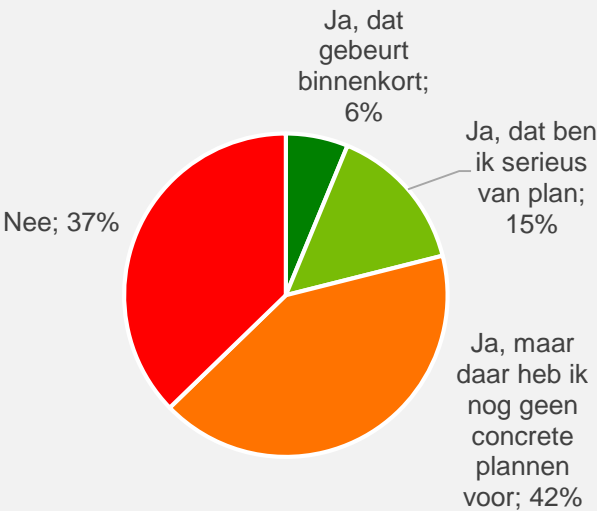

* Registratiegegevens laten zien dat het percentage inwoners dat aangeeft zonnepanelen op het eigen dak te hebben een overschatting is. Blijkbaar doen mensen met zonnepanelen vaker mee aan de Stads- en wijkenquête dan anderen. Mogelijk geldt dit ook voor de andere maatregelen, maar daarbij ontbreken registratiegegevens.

63% van de respondenten zou de eigen woning (nog) duurzamer willen maken. Dat is meer dan in 2019 (56%).

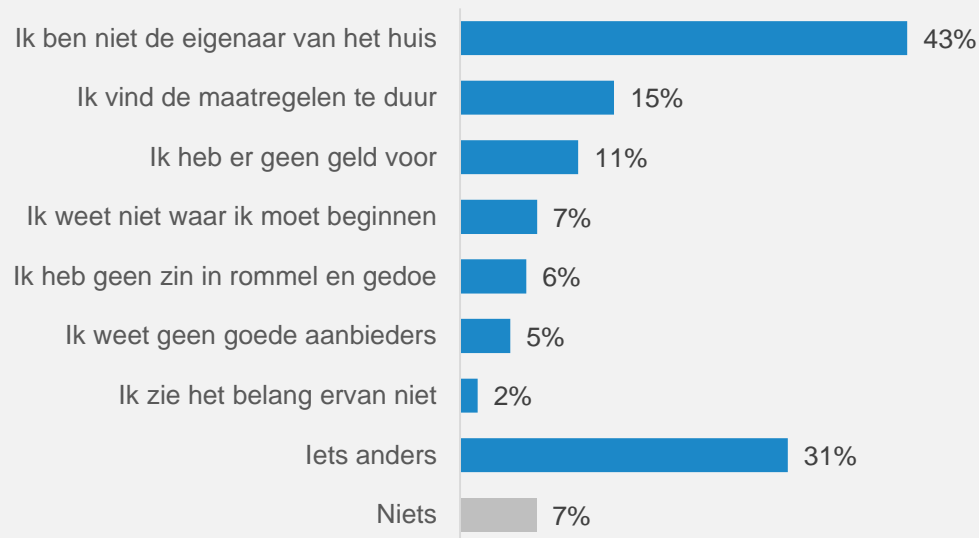
- Mensen met een hogere opleiding (70%) hebben vaker de wens om hun woning te verduurzamen dan lager opgeleiden (41%).
- Mensen van 30 – 44 jaar (71%) willen dit vaker dan 75-plussers (29%).

Zou u uw woning (nog) duurzamer willen maken?

De belangrijkste belemmering bij het verduurzamen van het huis is dat bewoners zelf niet de eigenaar zijn

Wat belemmert u bij het zetten van een (volgende) stap om uw woning te verduurzamen? (excl. mensen van wie de woning binnenkort wordt verduurzaamd, meer antwoorden mogelijk)

Aan de mensen die bij de vorige vraag *niet* hebben geantwoord dat hun woning binnenkort wordt verduurzaamd is vervolgens gevraagd wat hen belemmert bij het zetten van een volgende stap om hun woning te verduurzamen.

Het meest genoemde antwoord (43%) is dat men niet de eigenaar van het huis is. 15% van de respondenten vindt de maatregelen te duur en 11% heeft er geen geld voor.

Mensen die 'iets anders' noemen zeggen bijvoorbeeld:

- Ik ga binnenkort verhuizen
- De Vereniging van Eigenaren gaat hierover
- Mijn huis is al goed verduurzaamd
- Ik wacht op duidelijkheid van gemeente/overheid
- Vanwege monumentenstatus is niet alles mogelijk

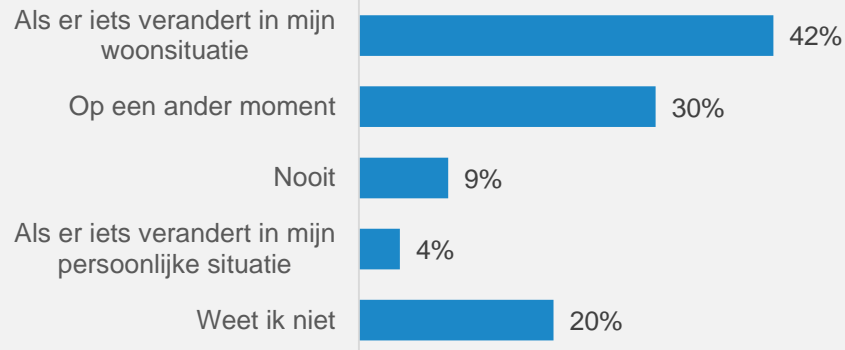
Opvallend is dat vooral mensen met een hoger inkomen de maatregelen te duur vinden. Mensen met een lager inkomen geven vooral als antwoord dat ze niet de eigenaar van het huis zijn.

Mensen gaan vooral nadenken over stappen om hun woning te verduurzamen als ze verhuizen of er iets anders verandert in hun woonsituatie, bijvoorbeeld een grote verbouwing. Bij 'anders' noemen mensen vooral:

- Als de technieken goedkoper en/of verder ontwikkeld zijn
- Als er meer duidelijkheid is vanuit de gemeente/overheid
- Als de verhuurder met een voorstel komt

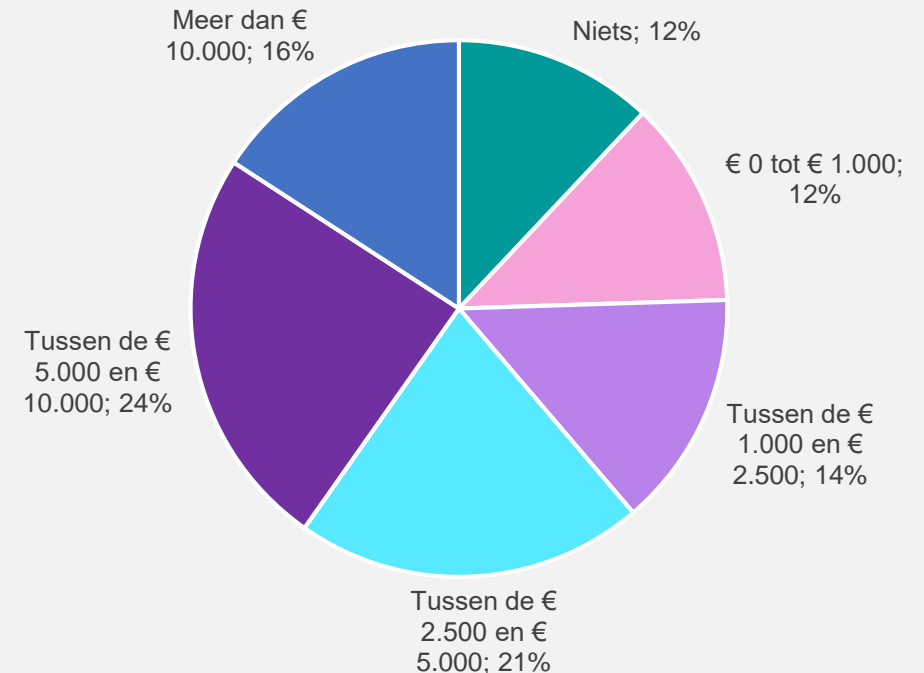
Op welke momenten zou u bereid zijn na te denken over een (volgende) stap om uw woning te verduurzamen? (excl. mensen van wie de woning binnenkort wordt verduurzaamd, meer antwoorden mogelijk)

Gevraagd naar het bedrag dat men bereid is te besteden blijkt dat dat heel wisselend is. 12% geeft aan er niets aan te willen of kunnen besteden. Nog eens 12% € 0 tot € 1000 en 16% kan er meer dan € 10.000 aan besteden.

Niet verrassend is dat mensen met hoge inkomens bereid zijn meer te besteden (53% meer dan € 5.000).

Welk bedrag bent u bereid te besteden aan het verduurzamen van uw woning in de komende 10 jaar? (% van de mensen die bij de vorige vraag iets anders dan 'nooit' hebben geantwoord, exclusief 'weet ik niet')

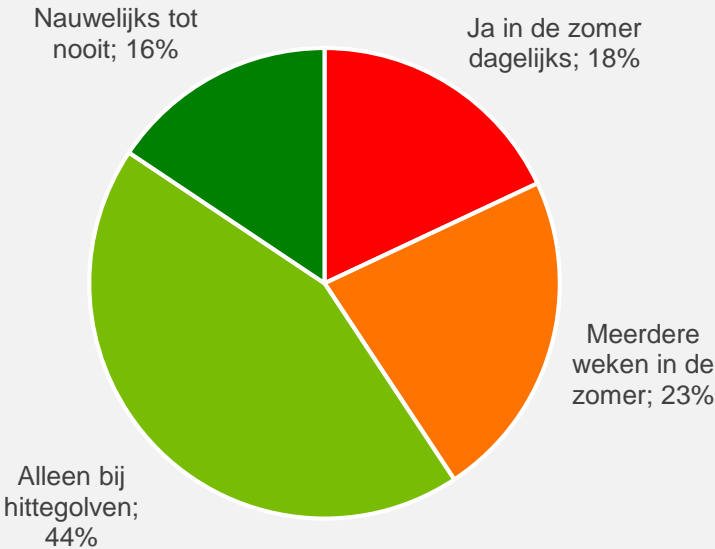
Effecten klimaatverandering - hittestress

18% van de Leidenaren heeft in de zomer dagelijks last van de hitte, vooral van een woning die binnen erg warm is

18% van de Leidenaren heeft in de zomer dagelijks last van hitte en 23% ervaart dit meerdere weken in de zomer.

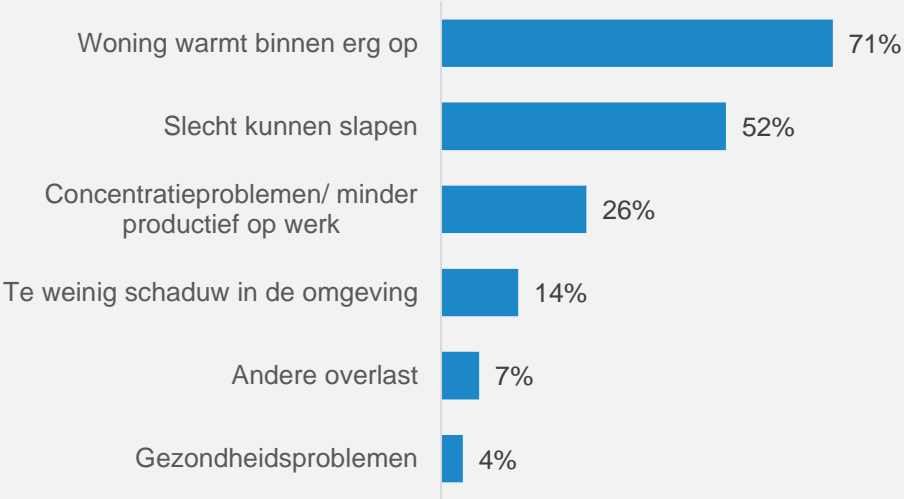
- Inwoners van 16 tot en met 29 jaar ervaren meer overlast van hitte: 28% in de zomer dagelijks en 32% meerdere weken in de zomer.
- Ouderen vanaf 75 jaar ervaren veel minder last van hitte (53% nauwelijks tot nooit). En ook mensen tussen 65 en 74 jaar hebben er minder last van (33% nauwelijks tot nooit).
- Mensen in een koopwoning hebben minder last van de hitte (29% in de zomer dagelijks of meerdere weken) dan die in een huurwoning (54%).

Ervaart u wel eens overlast van hitte als u thuis bent of ergens anders in Leiden?

De meest voorkomende klacht bij hitte is dat de woning binnen erg opwarmt. 71% van degenen die wel eens last hebben van hitte geeft dit aan. Ook hier weer jongeren vaker dan ouderen. 52% van de mensen geeft aan dat ze door hitte slechter slapen. 26% noemt concentratieproblemen of minder productief zijn op het werk. Jongeren hebben hier veel meer last van dan ouderen (deels omdat die laatste groep vaak niet meer werkt).

Wat voor overlast was dit? (% van mensen die bij de vorige vraag niet ‘nauwelijks of nooit’ hebben geantwoord, meer antwoorden mogelijk)

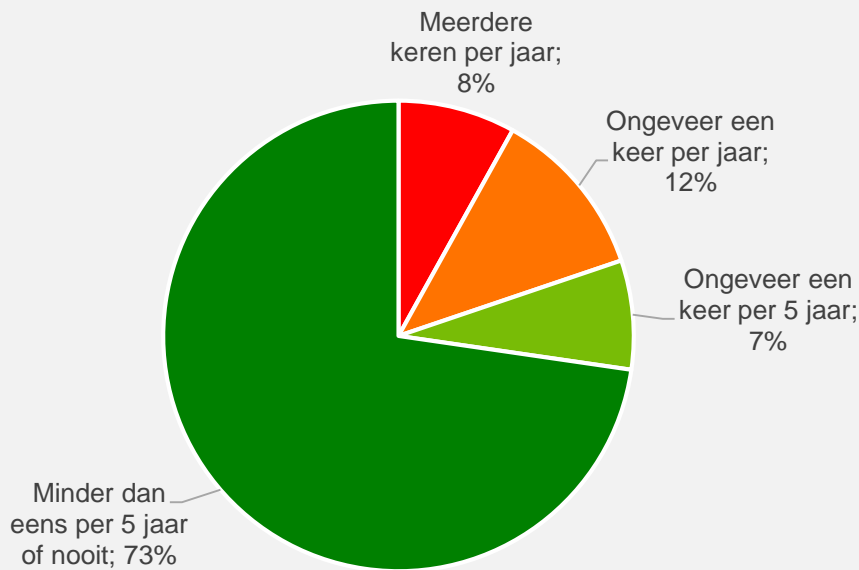
Effecten klimaatverandering - overlast regenwater

20% van de Leidenaren heeft jaarlijks last van regenwater, vooral door lekkage

8% van de Leidenaren heeft meerdere keren per jaar overlast van regenwater als ze thuis zijn. 12% ervaart dit ongeveer één keer per jaar en 7% ongeveer eens per vijf jaar. 73% heeft thuis (bijna) nooit last van regenwater.

- Inwoners vanaf 75 jaar hebben minder vaak last van regenwater (94% bijna nooit).

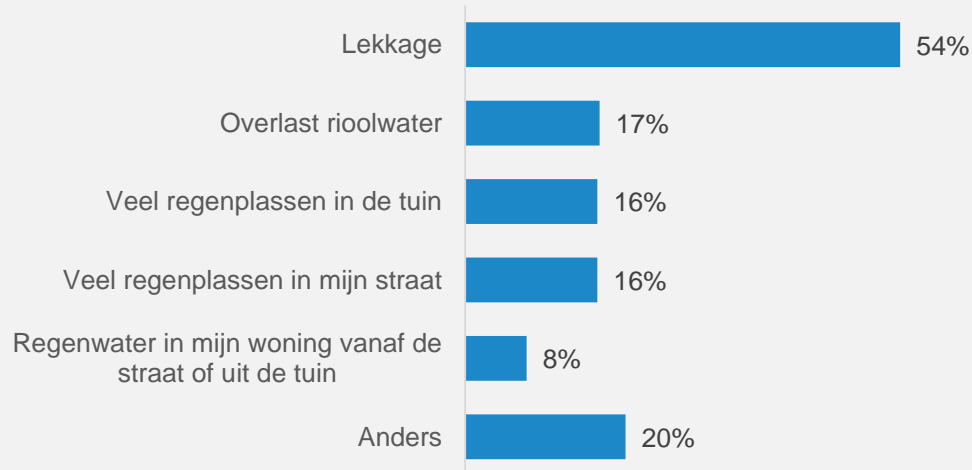
Ervaart u wel eens overlast van regenwater als u thuis bent?

De meest voorkomende soort overlast van regenwater is lekkage. 54% noemt dit. (Deze vraag is alleen gesteld aan mensen die minimaal eens per vijf jaar last hebben.)

- Jongeren hebben er vaker last van dan ouderen, waarschijnlijk doordat ze vaker in huizen wonen die hier gevoeliger voor zijn.

Wat voor overlast was dit? (% van mensen die bij de vorige vraag niet 'minder dan eens per 5 jaar of nooit' hebben geantwoord, meer antwoorden mogelijk)

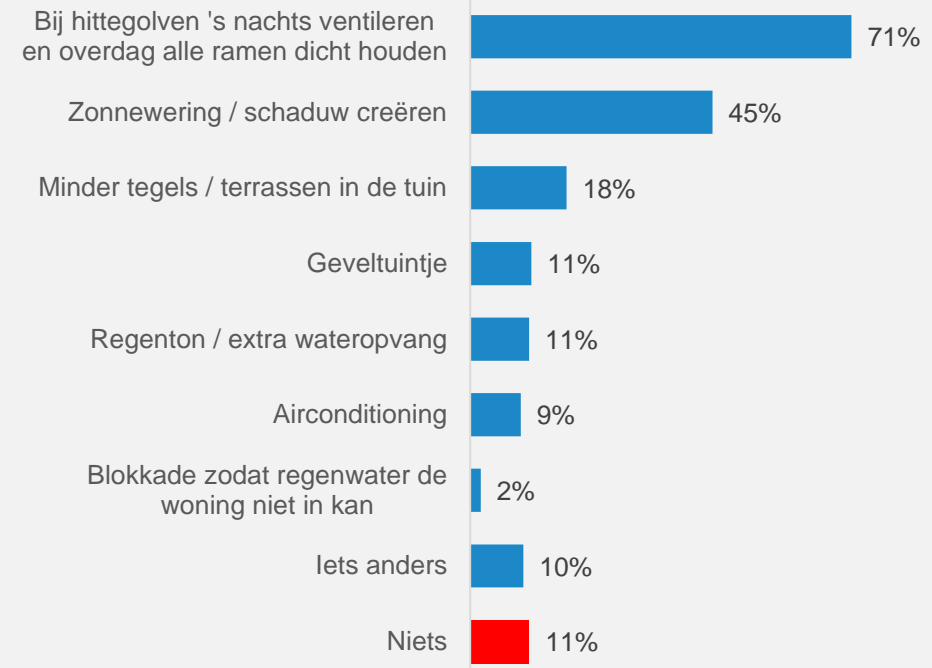
Effecten klimaatverandering – genomen maatregelen

De meest genomen maatregel tegen klimaatverandering is het koel houden van het huis

Aan alle respondenten is gevraagd wat zij doen om effecten van klimaatverandering (hitte, regenwateroverlast, droogte) te verminderen. Verschillende opties zijn voorgelegd aan de respondenten. De meest aangekruiste maatregel is het 's nachts ventileren van het huis bij hittegolven en overdag alle ramen dicht te houden (71%). Daarna creëert men schaduw of zonnewering (45%). 16% heeft tegels in de tuin vervangen voor groen. 11% doet niets.

- Laagopgeleiden doen vaker niets (22%) dan mensen die hoger opgeleid zijn.
- Ouderen ventileren minder vaak dan mensen die jonger zijn (van de 65 t/m 74-jarigen doet 57% dat en van de 75-plussers 52%).

Wat doet u zelf om de effecten van klimaatverandering te verminderen?

Buurtproblemen en ondermijning – hennepkwekerij en verkamering

Mogelijkheid van drugsproductie wordt door inwoners het hoogst ingeschat in Leiden-Noord en overlast van verkamering in binnenstad

Aan de respondenten zijn verschillende situaties voorgelegd met de vraag of die in hun buurt voorkomen. Ze konden kiezen uit de volgende antwoorden:

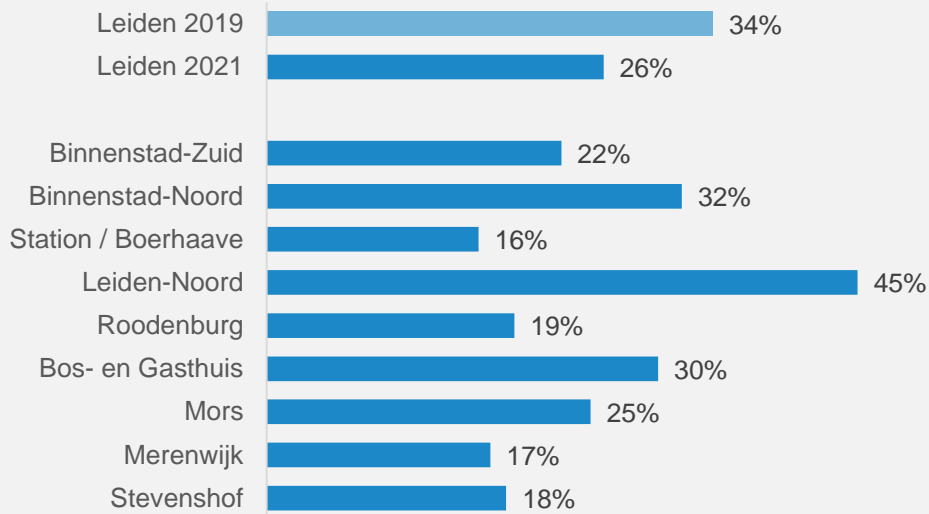
helemaal eens – eens – neutraal – oneens - helemaal oneens - geen mening

In de grafieken zijn de percentages weergegeven van mensen die ‘helemaal eens’ of ‘eens’ antwoordden. Vier situaties zijn ook in 2019 voorgelegd, de vijfde is nieuw. De resultaten zijn per wijk weergegeven en over 3 bladzijden verdeeld.

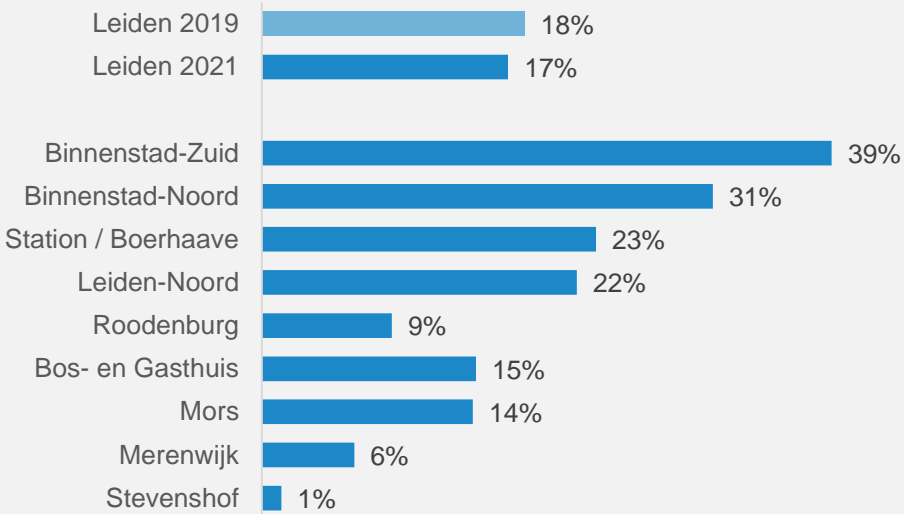
26% van de Leidenaren zou het niet verbazen als in hun buurt een hennepkwekerij of drugslaboratorium zou worden aangetroffen. Dat is minder dan in 2019. In Leiden-Noord is het percentage hoger (45%).

17% van de Leidenaren geeft aan dat in hun buurt overlast is van verkamering: huizen die zijn opgedeeld in kamers en die vervolgens worden verhuurd aan bijvoorbeeld aan studenten. Vooral bewoners van Binnenstad-Zuid (39%) en Binnenstad-Noord (31%) geven dit aan.

Het zou mij niet verbazen als er in mijn buurt een hennepkwekerij of drugslaboratorium wordt aangetroffen (% (helemaal) mee eens)

In mijn buurt is overlast van huizen die opgedeeld worden in kamers en die vervolgens worden verhuurd aan bijvoorbeeld studenten (% (helemaal) mee eens)

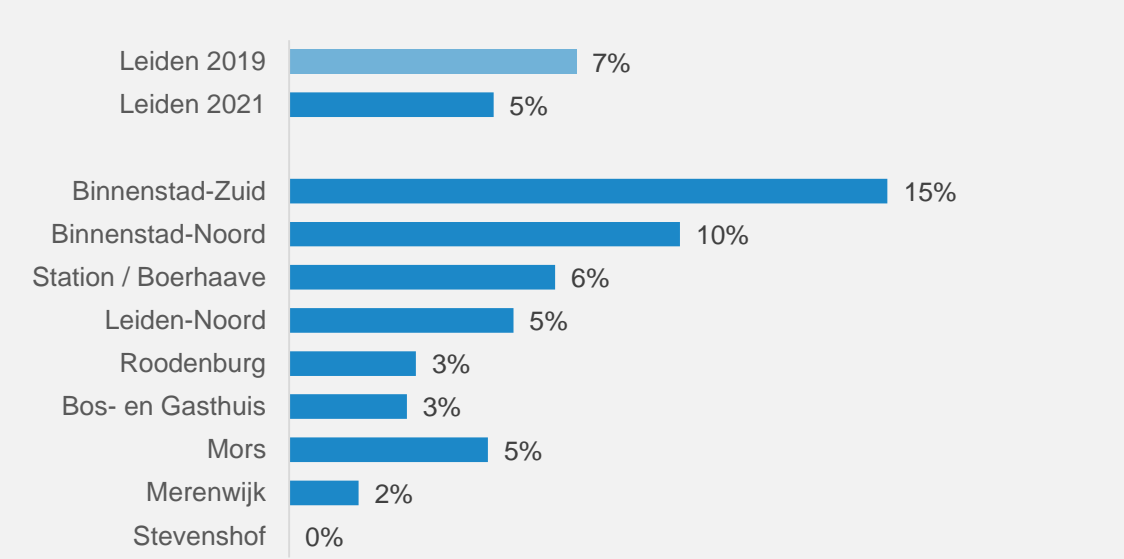
Buurtproblemen en ondermijning – (illegale) onderhuur

Airbnb en illegale onderverhuur wordt vooral door inwoners van Binnenstad-Zuid in hun buurt vermoed

5% van de Leidenaren vindt dat in hun buurt veel woningen worden onderverhuurd, bijvoorbeeld via Airbnb. Overigens heeft 27% van de Leidenaren geen idee of dit in hun buurt voorkomt.

- Vooral in Binnenstad-Zuid (15%) geeft men dit aan.
- In de woonwijken Merenwijk en Stevenshof komt dit volgens de bewoners nauwelijks voor.

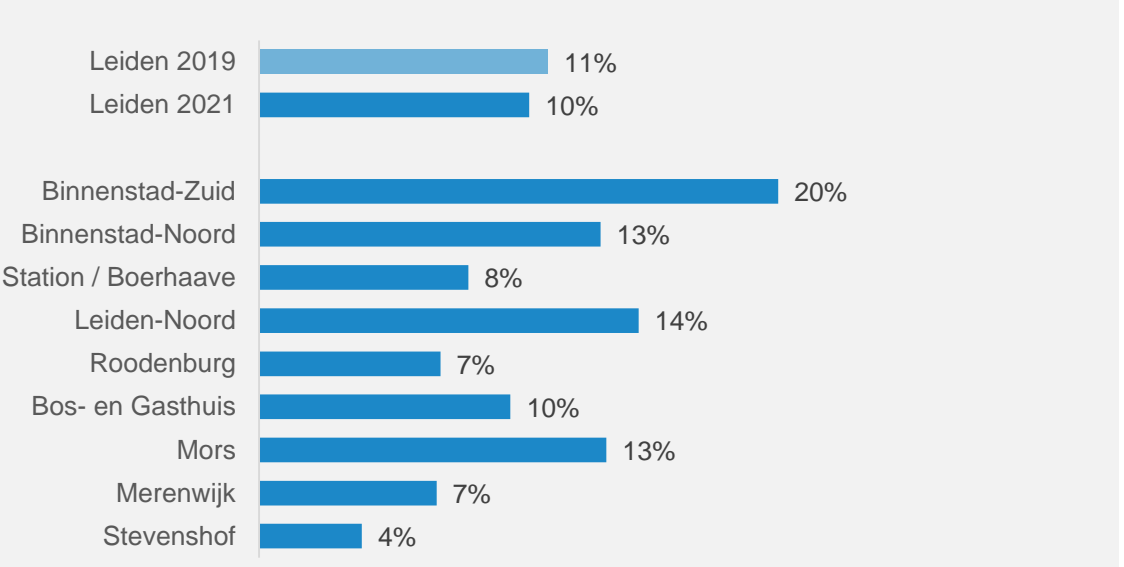
In mijn buurt worden veel woningen onderverhuurd, bijv. via Airbnb
(% (helemaal) mee eens)

10% van de Leidenaren vermoedt in hun buurt illegale onderverhuur. 22% heeft hier geen mening over.

- Vooral in Binnenstad-Zuid vermoedt men illegale onderverhuur (20%).

Ik vermoed in mijn buurt illegale onderverhuur (% (helemaal) mee eens)

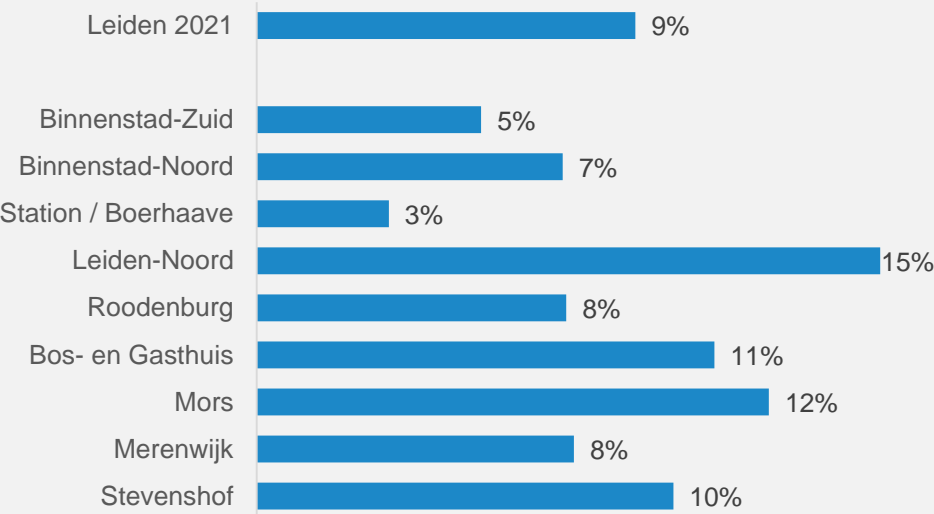

83% zou een melding doen als ze iets zien wat ‘niet pluis’ is

9% van de Leidenaren ziet in hun omgeving dat steeds meer jongeren criminaliteit als kans zien om snel geld te verdienen. 19% heeft hiervan geen beeld.

- Vooral in Leiden-Noord speelt dit probleem volgens de bewoners aldaar (15%)

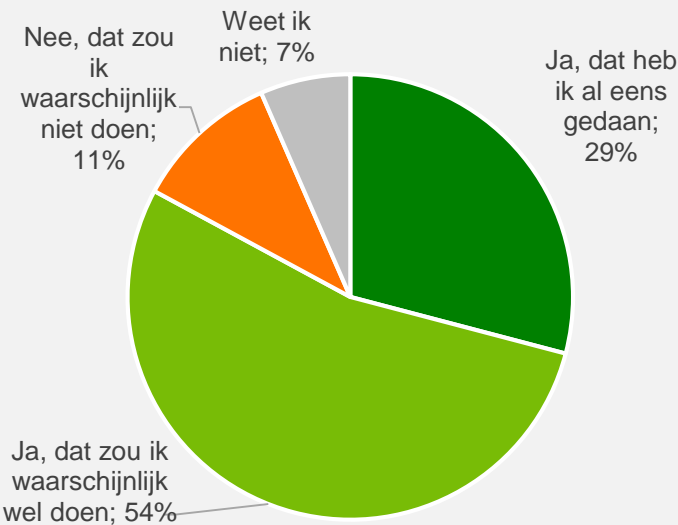
In mijn omgeving zie ik dat steeds meer jongeren criminaliteit als kans zien om snel geld te verdienen (% (helemaal) mee eens)

Als Leidenaren iets zien wat ‘niet pluis’ is, zou 83% hiervan melding doen. 29% heeft dit al eens gedaan. Er is geen duidelijk verschil als we kijken naar achtergrondkenmerken.

De meest genoemde reden om geen melding te doen (waarbij meer antwoorden mogelijk waren) is dat men er geen zin in of tijd voor heeft (38%). 24% weet niet hoe het moet, ook 24% denkt dat het toch niets helpt en 17% is bang voor reactie of wraak.

Als u iets ziet wat ‘niet pluis’ is, zou u daar een melding van doen bij bv. de politie of gemeente?

Buurtproblemen en ondermijning – drugsdealen en vage bedrijfjes

31% van de inwoners denkt dat drugsdealen in hun buurt voorkomt, 12% heeft er daadwerkelijk last van

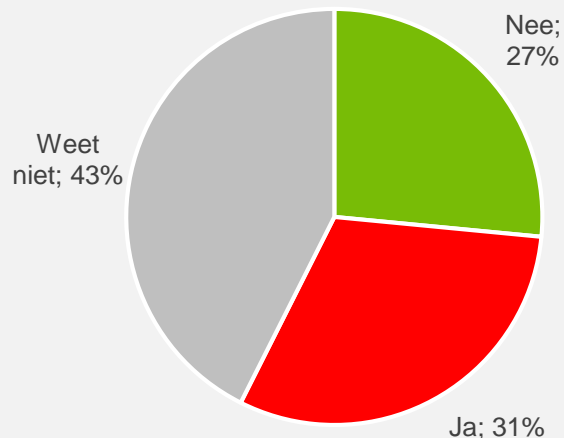
Vervolgens is aan de respondenten over zes situaties gevraagd of deze voorkomen in de buurt en zo ja, of men er zelf last van heeft.

31% van de Leidenaren weet dat het dealen van drugs voorkomt in hun buurt. 43% weet niet of dit voorkomt in de buurt.

- In Leiden-Noord (44%) denkt men vaker dan in andere wijken dat drugsdealen voorkomt, in Station/Boerhaave het minst (22%).

11% van alle Leidenaren heeft er daadwerkelijk last van (2% veel en 9% een beetje).

Komt het dealen van drugs voor in uw buurt?

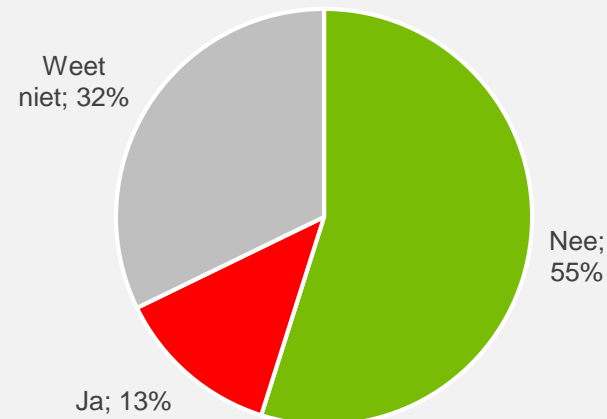
11%
heeft hier
daadwerkelijk
last van

Bedrijfjes of horeca zonder klanten overdag en juist aanloop in de nacht kunnen wijzen op ondermijnende activiteiten. Deze komen volgens 13% van de Leidenaren voor in de buurt.

- Het meest in Binnenstad-Zuid (21%) en het minst in Station/Boerhaave (8%).

3% van alle Leidenaren heeft hier zelf een beetje of veel last van.

Komen bedrijfjes / horeca zonder klandizie overdag en juist in de nacht aanloop voor in uw buurt?

3%
heeft hier
daadwerkelijk
last van

Buurtproblemen en ondermijning – mensen met luxe levensstijl en asociaal gedrag

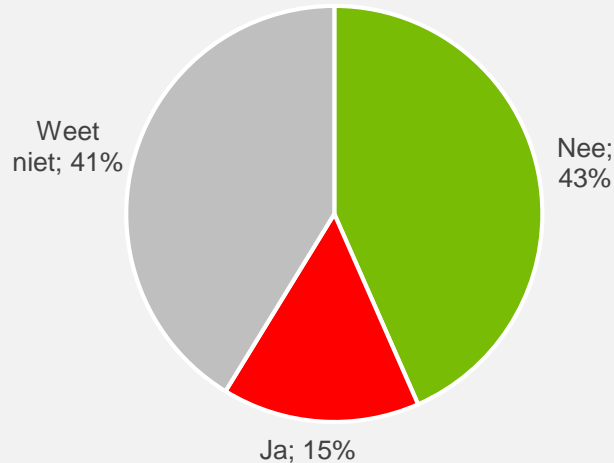
41% heeft in hun buurt last van mensen die zich asociaal gedragen

Mensen met een luxe levensstijl, zonder duidelijke vorm van inkomen komen volgens 15% van de Leidenaren voor in hun buurt. 41% van alle inwoners weet niet of dit voorkomt in hun buurt.

- Inwoners van Leiden-Noord (23%) denken het meest dat het in hun buurt voorkomt en wederom het minst in station/Boerhaave (6%).

3% van alle Leidenaren heeft hier veel of een beetje last van.

Komen mensen met een luxe levensstijl, zonder duidelijke vorm van inkomen voor in uw buurt?

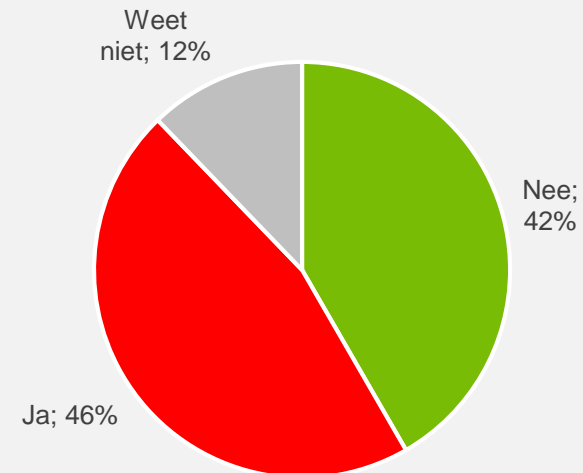
3%
heeft hier
daadwerkelijk
last van

46% van de Leidenaren geeft aan dat er in hun buurt mensen voorkomen die zich asociaal gedragen.

- Het meest in Binnenstad-Noord (59%), Leiden-Noord (58%) en de Stevenshof (58%). In Roodenburg (30%) komt dit volgens de bewoners het minst voor.
- Opvallend is dat inwoners van 16-29 jaar (55%) en van 30-44 jaar (54%) dit vaker melden dan ouderen van 65-74 (27%) en vanaf 75 jaar (19%).

38% van alle Leidenaren geeft aan dat ze hier veel (7%) of een beetje (31%) last van hebben.

Komen zich asociaal gedragende mensen voor in uw buurt?

38%
heeft hier
daadwerkelijk
last van

Buurtproblemen en ondermijning – mensen met verward gedrag en extremisme

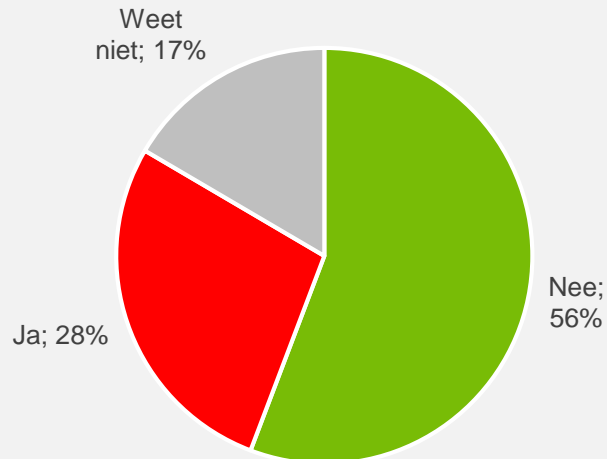
Personen met verward gedrag komt volgens 28% in hun buurt voor, mensen met extreme overtuiging volgens 7%

Personen met verward gedrag komen volgens 28% van de Leidenaren voor in hun buurt.

- 53% van de bewoners van Binnenstad-Noord geeft dit aan en in Merenwijk (9%) en Stevenshof (7%) is dit percentage het laagst.
- Ook deze situatie komt volgens inwoners van 16-44 jaar (36%) vaker voor dan volgens inwoners van 65-74 jaar (11%) en vanaf 75 jaar (6%).

Het aandeel bewoners dat er daadwerkelijk veel of een beetje last van heeft is 13%.

Komen personen met verward gedrag voor in uw buurt?

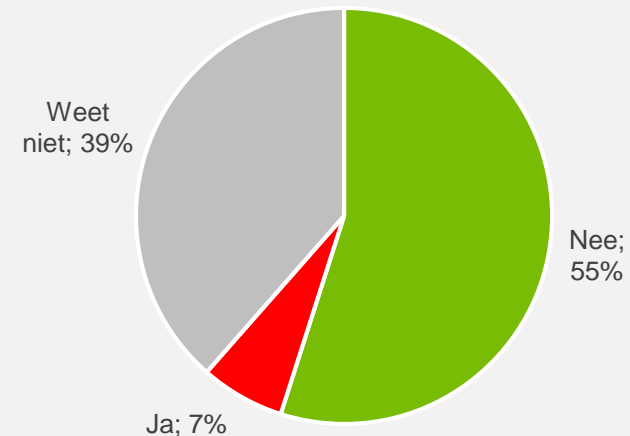
13%
heeft hier
daadwerkelijk
last van

Tot slot is gevraagd naar mensen met een extreme of radicale overtuiging. 7% van de Leidenaren geeft aan dat deze voorkomen in hun buurt. 39% heeft hier geen goed beeld van.

- Tussen de wijken en mensen met verschillende achtergrondkenmerken is weinig verschil.

2% van alle inwoners heeft een beetje of veel last van mensen met een extreme of radicale overtuiging.

Komen mensen met een extreme of radicale overtuiging voor in uw buurt?

2%
heeft hier
daadwerkelijk
last van

Cultuur, sport en recreatie

- Bezoek culturele voorstellingen
- Kunstzinnige activiteiten
- Leiden als kennisstad
- European City of Science 2022
- Cultureel erfgoed
- Open Monumentendagen
- Beweegnormen
- Sport
- Zwembaden
- Spelen en bewegen in de openbare ruimte
- Groen en water

Leidenaren bezochten 2,8 voorstelling, waarvan de helft digitaal (vorige keer waren het in totaal 8,6 voorstellingen)

Elke meting wordt aan de respondenten gevraagd hoe vaak en waar ze een culturele voorstelling of activiteit bezoeken. Het gaat steeds om de afgelopen 12 maanden. Vanwege de coronacrisis zijn er in de cultuursector het afgelopen jaar heel weinig voorstellingen georganiseerd.

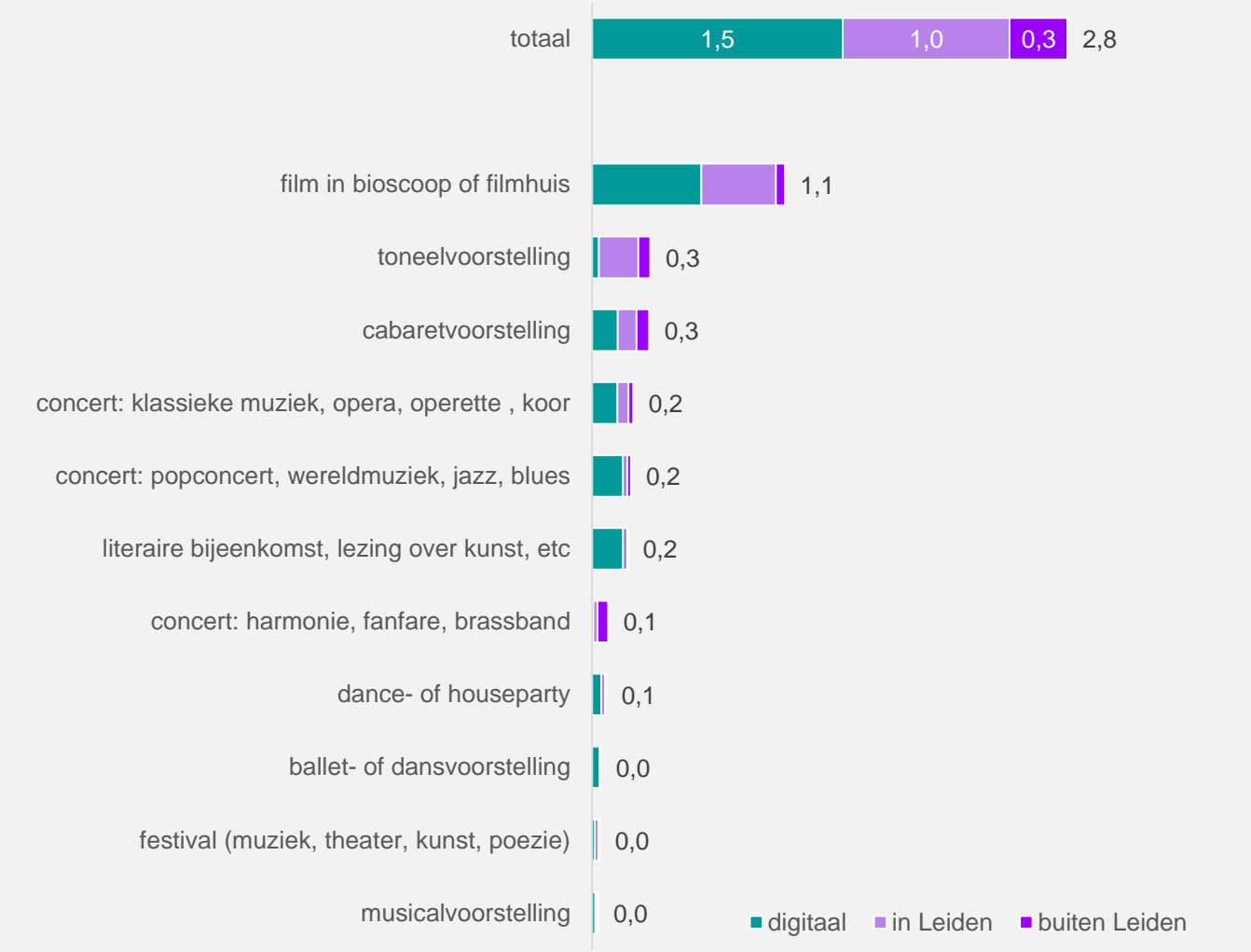
Dat is duidelijk te zien in de resultaten. Leidenaren hebben gemiddeld in de afgelopen 12 maanden 2,8 voorstellingen bijgewoond, waarvan 1,5 digitaal. In de meting van 2019 waren dit er 8,6. Destijds is logischerwijs niet gevraagd naar digitale voorstellingen.

In 2021 bezocht de Leidenaar 1,0 voorstelling fysiek in Leiden, in de vorige meting waren dat er 4,6. Buiten Leiden bezocht men er 0,3, in de vorige meting waren het er 4,0. Net als bij de vorige meting is een film de meest bezochte vorm van kunst en cultuur.

Vanwege de kleine aantallen zijn er bij de meting van 2021 geen duidelijke verschillen tussen verschillende leeftijdsgroepen en mensen met verschillende opleidingsniveaus.

Overigens heeft 63% van de Leidenaren in de afgelopen 12 maanden geen enkele voorstelling bezocht, ook niet digitaal.

Hoe vaak heeft u de volgende voorstellingen in de afgelopen 12 maanden digitaal of fysiek bezocht?

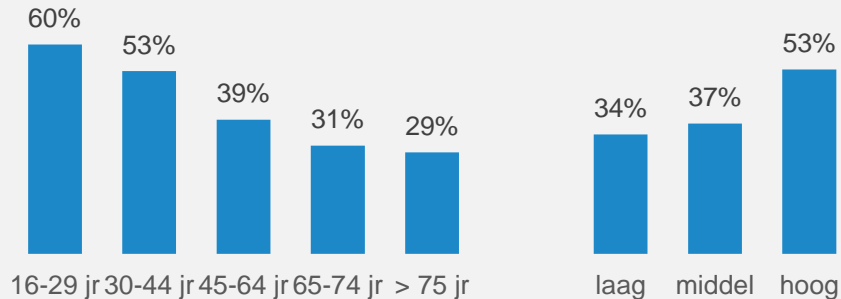

47% van de Leidenaren is de afgelopen twaalf maanden kunstzinnig actief geweest, vaker individueel dan in eerdere metingen

47% van de Leidenaren heeft in de afgelopen 12 maanden zelf een kunstzinnige activiteit beoefend. In 2019 was dat 42% en in 2017 ook 47%. Het lijkt er dus op dat de coronacrisis geen invloed heeft gehad op de frequentie. Meer jongeren hebben een kunstzinnige activiteit beoefend dan ouderen en hoger opgeleiden meer dan laagopgeleiden.

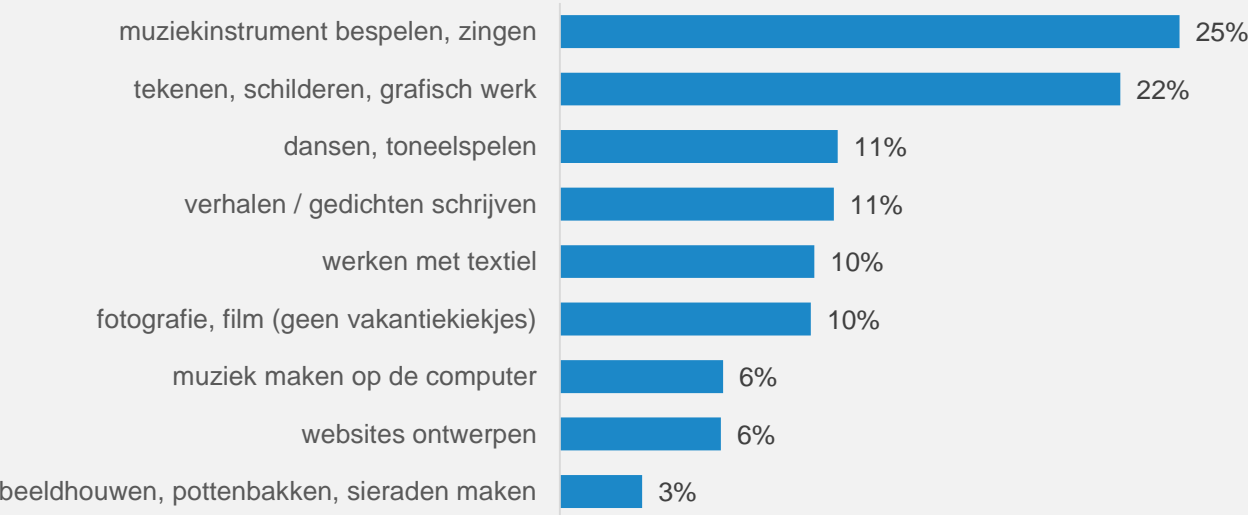
Heeft u de afgelopen 12 maanden kunstzinnige activiteiten beoefend? (% ja, minimaal één activiteit, naar leeftijd en opleidingsniveau)

De meest beoefende kunstzinnige activiteit is ‘muziekinstrument bespelen, zingen’ (22%), en daarna komt ‘tekenen, schilderen, grafisch werk’ (22%). Dat was in vorige jaren ook zo.

Wat logischerwijs wel anders is dan in vorige jaren is dat de activiteiten veel meer individueel worden beoefend dan in georganiseerd verband. De percentages zijn niet weergegeven in de grafiek, omdat ze in de meeste gevallen niet zichtbaar zouden zijn. ‘Muziekinstrument bespelen, zingen’ is door 6% in georganiseerd verband beoefend, ‘dansen, toneelspelen’ door 5% en ‘tekenen, schilderen, grafisch werk’ door 4%.

Welke van de volgende kunstzinnige activiteiten heeft u de afgelopen 12 maanden beoefend, in georganiseerd verband (cursus of vereniging) en/of individueel?

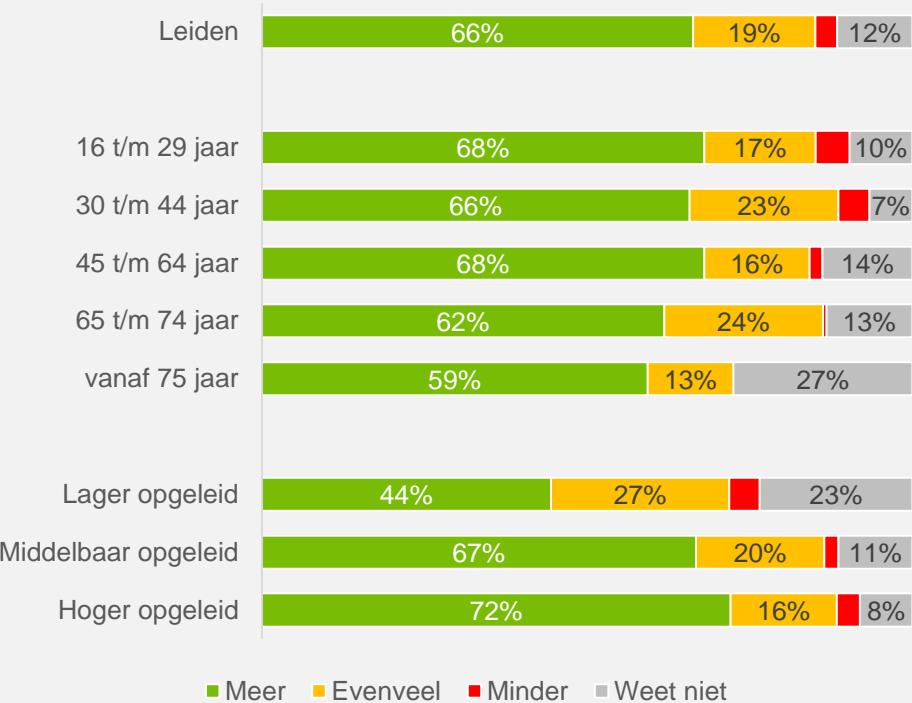

Leiden als kennisstad – ziet men Leiden als kennisstad?

66% denkt dat Leiden in vergelijking met andere steden meer kennisbedrijven en -instellingen heeft

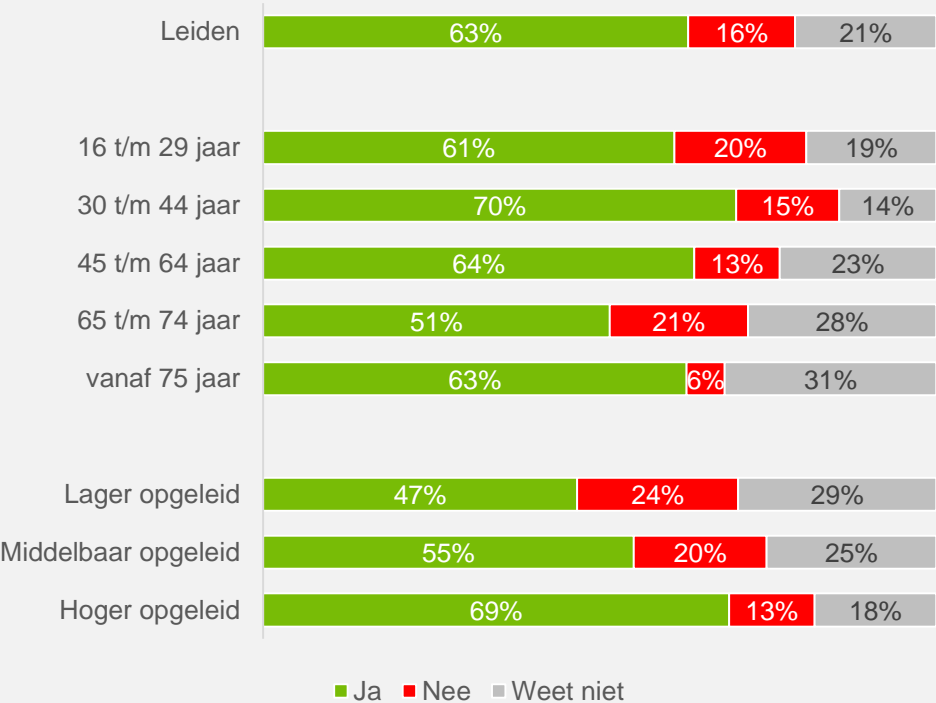
Leiden is al eeuwenlang een stad van kennis. De stad heeft veel toonaangevende kennis- en culturele instellingen, zoals de universiteit en hogeschool, het LUMC, Naturalis en vele andere musea. Hoe kijken de inwoners daar tegenaan? 66% van de inwoners denkt dat Leiden meer dan andere steden een kennisstad is. Relatief meer hoog- dan laagopgeleiden denken dit en meer 65-minners dan 65-plussers.

Denkt u dat Leiden vergeleken met andere steden meer, minder of evenveel bedrijven of instellingen heeft waar kennis heel belangrijk voor is?

Op de vraag of inwoners van Leiden ook voordeel hebben van de kennisinstellingen in de stad antwoordt 63% bevestigend. Meer hoogopgeleiden dan laagopgeleiden hebben dit gevoel. Bij ouderen zien we dat zij hier vaker geen idee van hebben dan mensen die jonger zijn.

Heeft u het gevoel dat de inwoners van Leiden ook voordeel hebben van de bedrijven en instellingen waar kennis heel belangrijk voor is in Leiden?

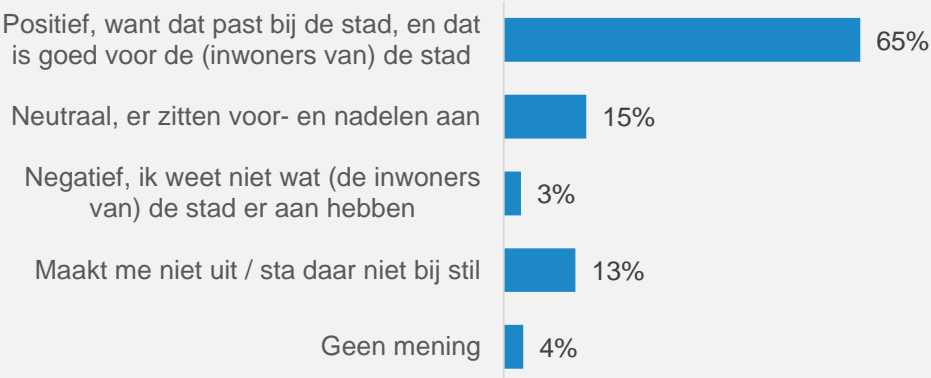
65% vindt het positief dat Leiden zich ook wel een kennisstad noemt, hoogopgeleiden vaker dan laagopgeleiden

Kennis is heel belangrijk voor veel bedrijven en instellingen in Leiden. Zo heeft men op het Leiden Bio Science Park gewerkt aan een vaccin tegen corona, zijn er studenten die problemen in de wijken onderzoeken en worden er projecten samen met bewoners uitgevoerd zoals het ‘stoeplantjesproject’ en het ‘plastic in de gracht’ project. Daarom noemt Leiden zich ook wel een kennisstad.

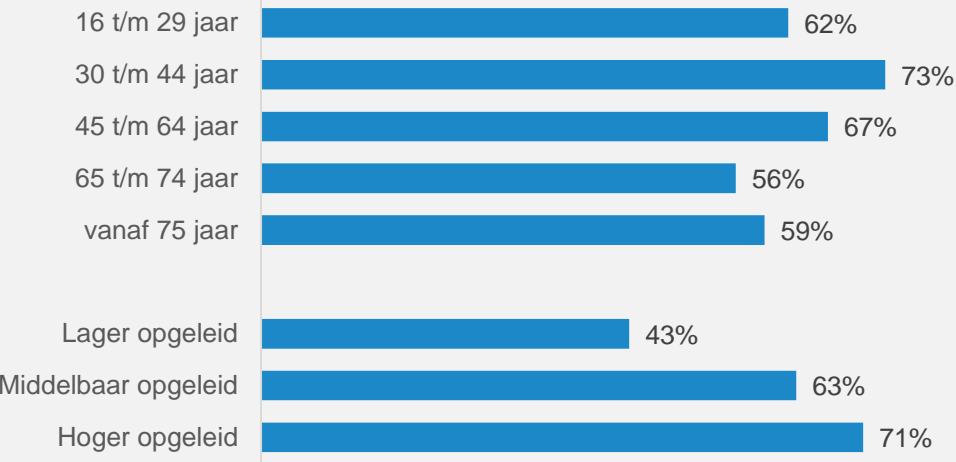
65% staat er positief tegenover dat Leiden zich zo ook wel noemt. 3% is negatief. De overigen zijn neutraal (15%), maakt het niet uit (13%) of heeft er geen mening over (4%).

- Als we kijken binnen verschillende bevolkingsgroepen naar het percentage dat positief is, dan zien we vooral dat er tussen laag- (43% positief) en hoogopgeleiden (71%) een verschil is. Nadere analyse geeft aan dat laagopgeleiden niet zozeer negatiever zijn, maar dat ze vaker neutraal zijn of dat het hen niet uitmaakt.

Leiden noemt zich ook wel een kennisstad. Wat vindt u daarvan?

Leiden noemt zich ook wel een kennisstad. Wat vindt u daarvan? (% positief)

91% heeft interesse in wetenschappelijke activiteiten zoals lezingen, tentoonstellingen of evenementen

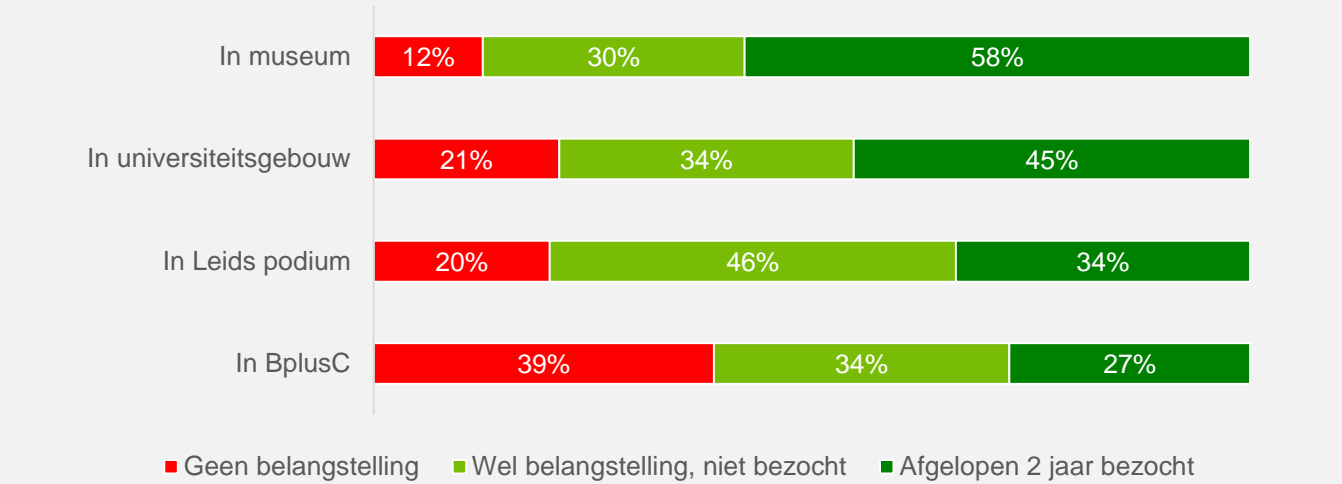
Op verschillende locaties in Leiden worden wel eens wetenschappelijke activiteiten zoals lezingen, tentoonstellingen of evenementen georganiseerd. Per soort locatie is gevraagd of men daar in de afgelopen 2 jaar een wetenschappelijke activiteit bijwoonde of daar belangstelling voor heeft.

Musea werden het meest bezocht voor een wetenschappelijke activiteit. 58% van de inwoners bezocht de afgelopen twee jaar een wetenschappelijke activiteit in een museum. 30% deed dat niet maar had er wel belangstelling voor. 12% heeft er geen belangstelling voor. 45% bezocht een activiteit in een universiteitsgebouw (zoals Studium Generale of in de Hortus), 34% in een Leids podium zoals Stadsgehoorzaal of Schouwburg en 27% in BplusC (bibliotheek, cultuurcentrum).

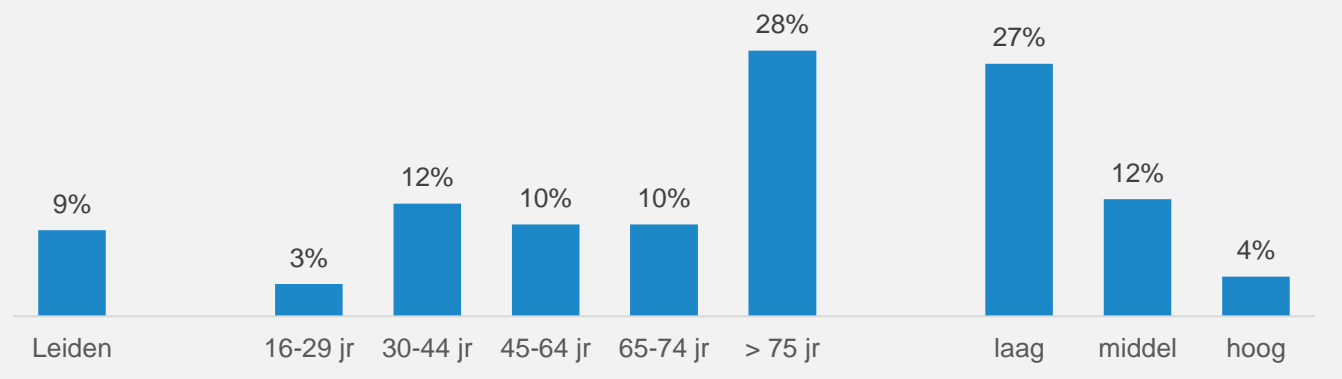
9% heeft geen belangstelling voor een wetenschappelijke activiteit in minimaal één van de genoemde locaties (dus bij alle vier ‘geen belangstelling’ aangekruist, zie onderste grafiek).

- Onder jongeren van 16 t/m 29 jaar is er de meeste belangstelling en onder ouderen vanaf 75 de minste.
- Onder hoogopgeleiden is de belangstelling hoger dan onder laagopgeleiden.

Heeft u belangstelling voor of bezocht u de afgelopen 2 jaar in Leiden een wetenschappelijke activiteit in een van de volgende instellingen?

Geen belangstelling voor wetenschappelijke activiteit in de vier bovengenoemde instellingen

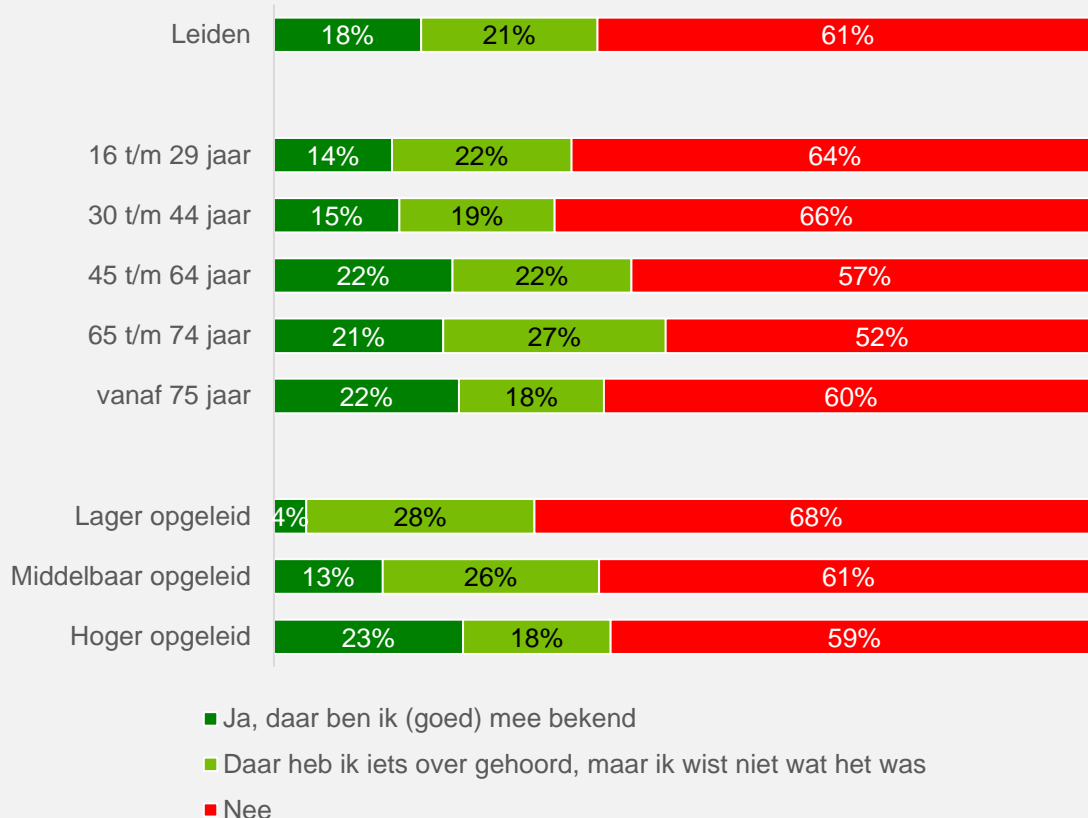

39% weet dat Leiden ECS2022 is en 84% zou misschien of zeker één of meer activiteiten bezoeken

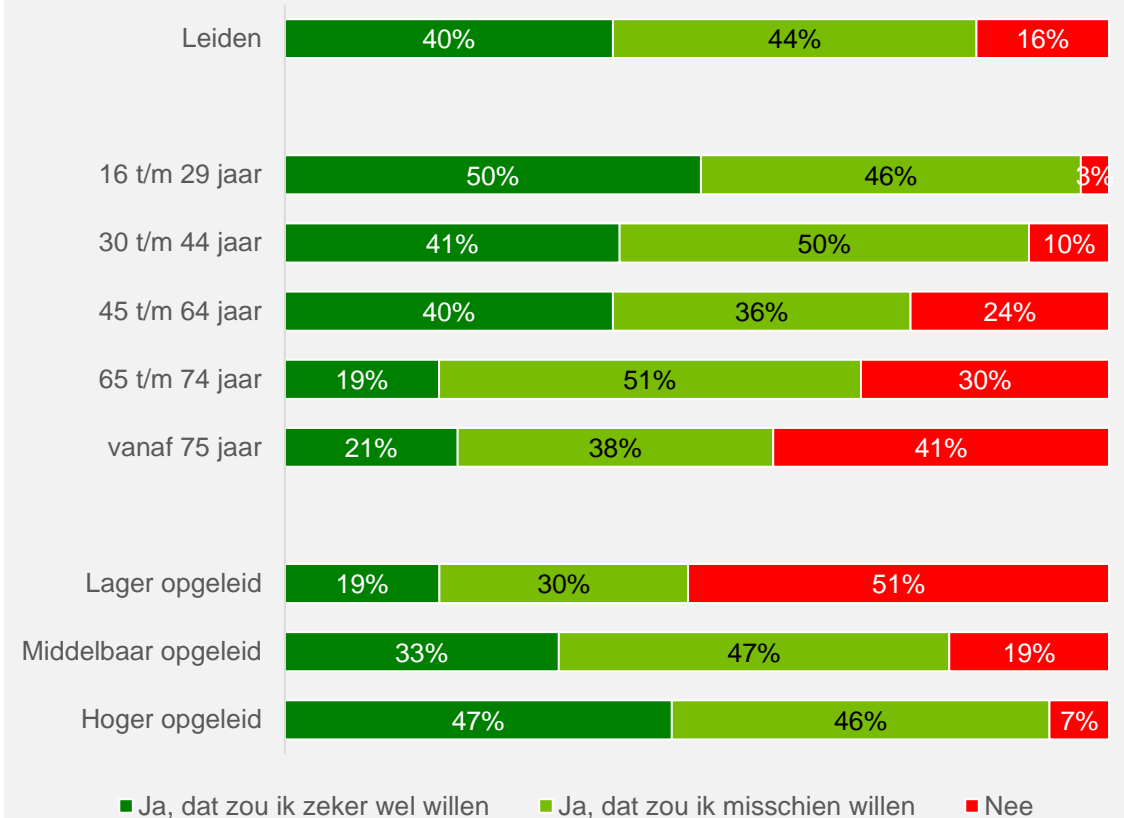
Leiden is in 2022 European City of Science (ECS2022, Europese hoofdstad van de wetenschap). Dat houdt in dat er allerlei activiteiten in musea, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen en bedrijven worden gehouden. Denk aan lezingen, tentoonstellingen, workshops, debatten en symposia.

39% wist dat Leiden in 2022 European City of Science is. 18% is daar zelfs goed bekend mee. De meesten zouden zeker (40%) of misschien (44%) één of meer activiteiten van ECS2022 willen bezoeken. Jongeren vaker dan ouderen en hoogopgeleiden vaker dan laagopgeleiden.

Leiden is in 2022 European City of Science, wist u dit?

Zou u zelf één of meer activiteiten van ECS2022 willen bezoeken?

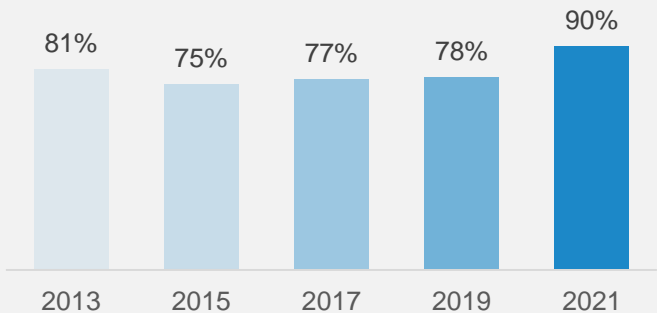
De interesse in geschiedenis (cultureel erfgoed) van Leiden en omgeving is gestegen tot 90%

90% van de Leidenaren zegt interesse te hebben in het cultureel erfgoed van Leiden en omgeving. Dit is meer dan in eerdere metingen. Hoogopgeleiden hebben meer interesse (94%) dan laagopgeleiden (74%).

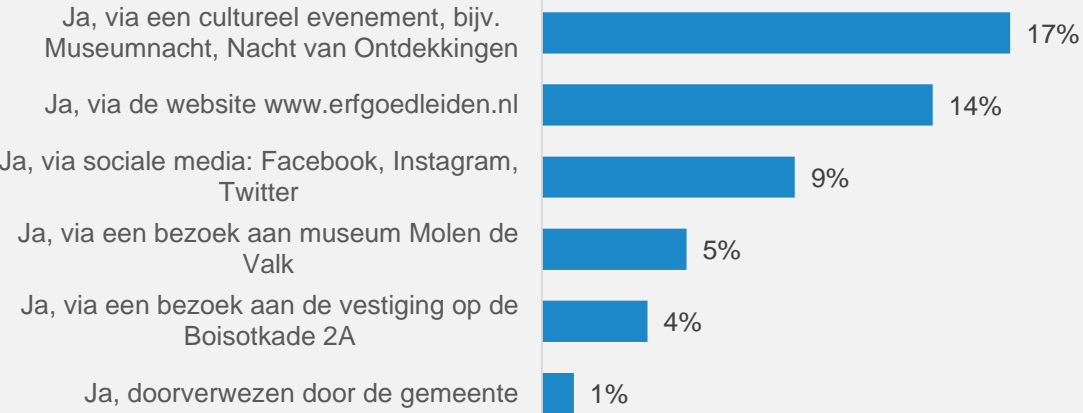
33% is de afgelopen twee jaar in contact geweest met de gemeentelijke instelling Erfgoed Leiden en Omstreken. Een cultureel evenement is hiervoor de meest aangekruiste aanleiding (17%), gevolgd door een bezoek aan de website (14%).

Men kon uit een lijst kiezen voor welk product of dienst men contact heeft gehad. Educatie / schoolbezoek / cursus / college is het meest gekozen product (28%), gevolgd door een rondleiding (25%).

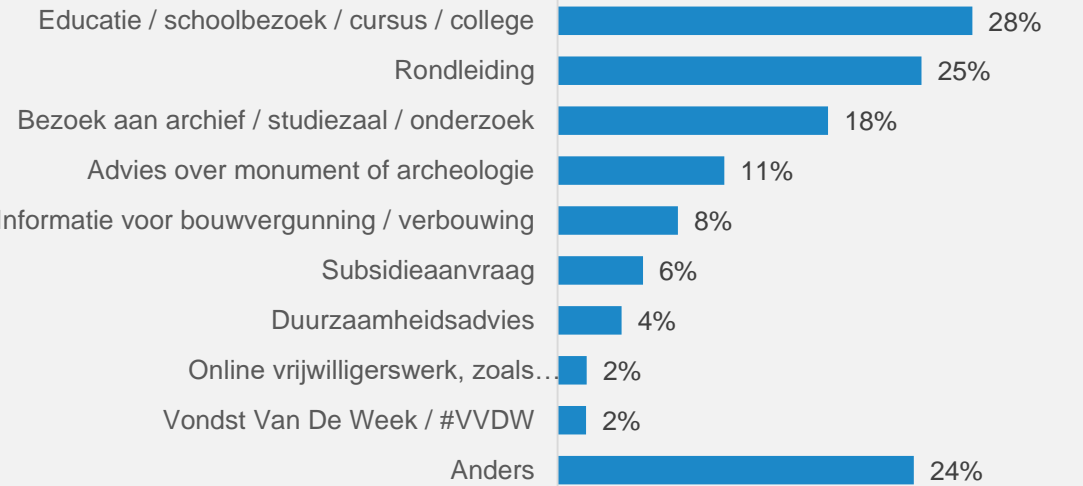
Heeft u interesse in de geschiedenis van Leiden en omgeving, dat noemen we ook wel cultureel erfgoed?

Bent u de afgelopen twee jaar in contact geweest met de gemeentelijke instelling Erfgoed Leiden en Omstreken? (meer antwoorden mogelijk)

Voor welk product of dienst heeft u contact gehad met Erfgoed Leiden?

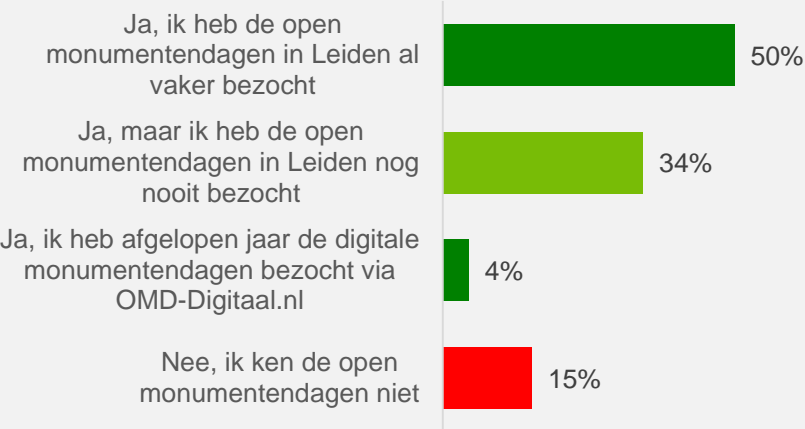
85% van de Leidenaren kent de Open Monumentendagen en 51% heeft deze wel eens bezocht (digitaal of fysiek)

15% van de inwoners kent de Open Monumentendagen in Leiden niet. 34% kent ze wel, maar heeft ze nog nooit bezocht en (dus) 51% heeft ze minimaal één keer bezocht. Jongeren van 16-29 jaar (25%) en laagopgeleiden (26%) kennen de Open Monumentendagen vaker niet dan gemiddeld (15%).

Men komt het meest aan informatie ‘van horen zeggen’ (39%) en uit het Leids Nieuwsblad (32%).

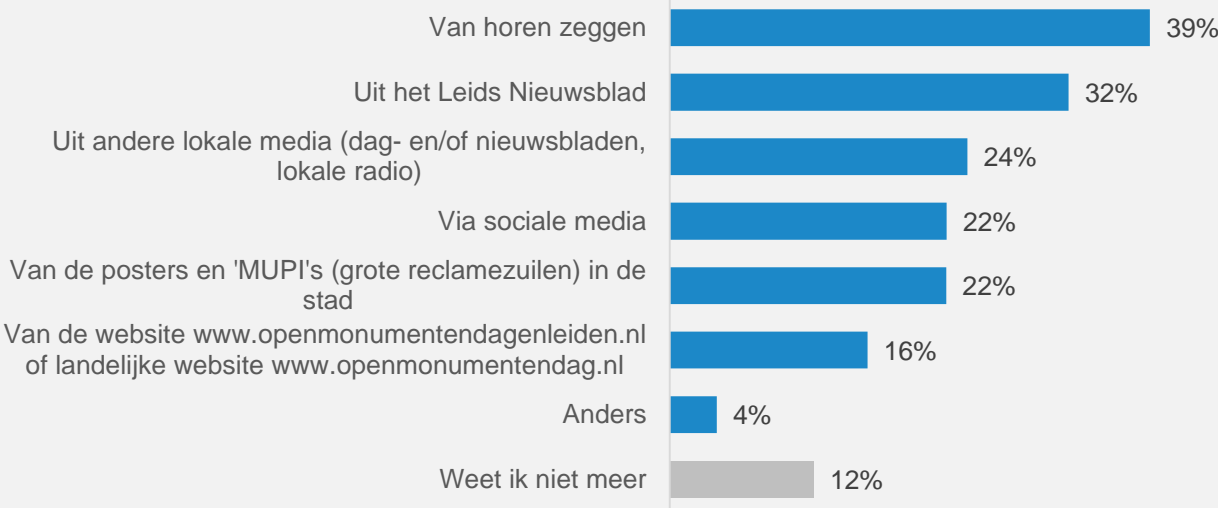
Wat men het leukst vindt aan de Open Monumentendagen is dat je kunt binnenkijken op plekken waar je normaal niet in kunt (80%) en dat je de stad beter leert kennen (52%).

Bent u bekend met de Open Monumentendagen Leiden? (meer antwoorden mogelijk)

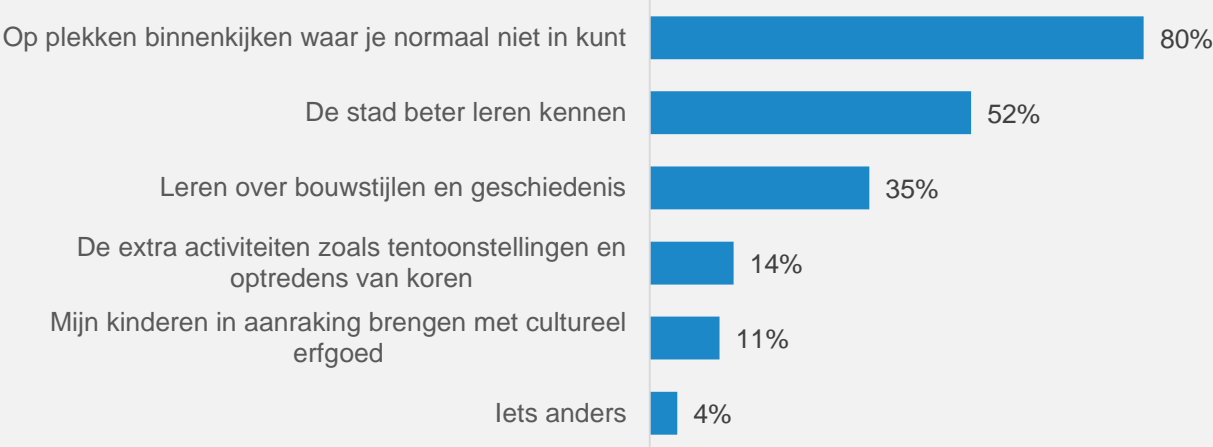
Hoe kwam u aan informatie over de Open Monumentendagen in Leiden?

(% van mensen die het kennen, meer antwoorden mogelijk)

Wat vindt u het leukst aan de Open Monumentendagen?

(% van mensen die het kennen, meer antwoorden mogelijk)

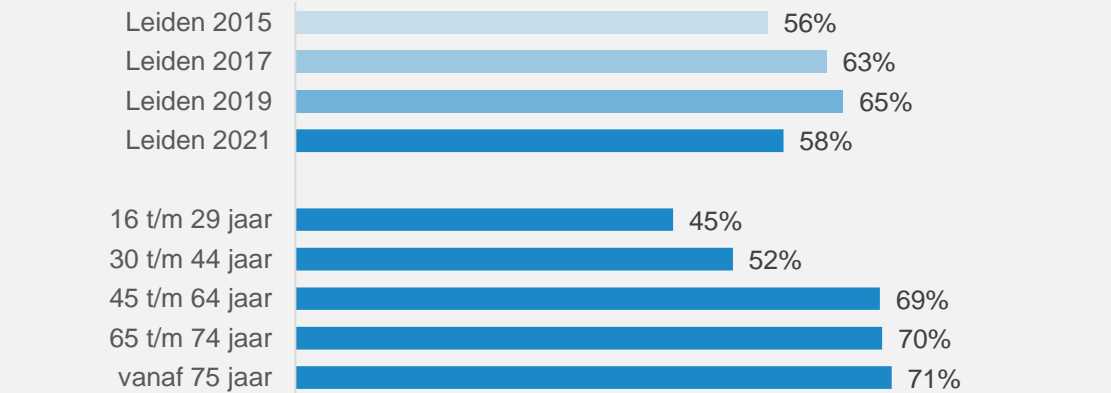
Minder inwoners dan in eerdere jaren voldoen aan beweegnormen, vooral jongere inwoners zijn minder gaan bewegen

In de Stadsenquête meten we of mensen voldoende bewegen. Na een stijging tussen 2015 en 2019 is het percentage inwoners dat voldoet aan elk van de normen anno 2021 gedaald. Hoogstwaarschijnlijk speelt de coronacrisis hierbij een rol.

- Opvallend is dat jongeren van 16-29 jaar en van 30-44 jaar minder vaak aan de normen voldoen dan oudere inwoners. Vorige keer waren de verschillen minder groot; jongeren voldoen minder vaak aan de beweegnormen dan in 2019.

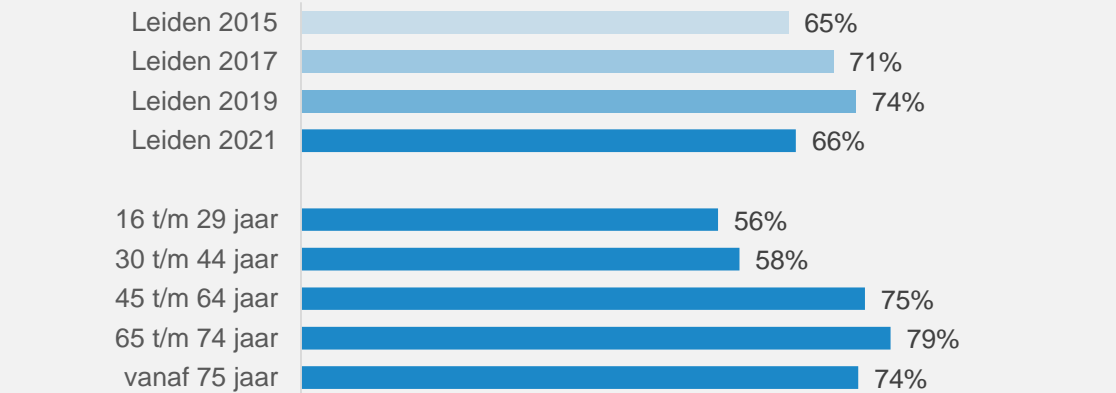
Norm gezond bewegen (tenminste 5 dagen 30 minuten per dag lichaamsbeweging)

Fitnorm (tenminste 3 keer per week 20 minuten per keer inspannend sporten of zware lichaamsbeweging)

Combinorm (voldoen aan beweeg- en/of fitnorm)

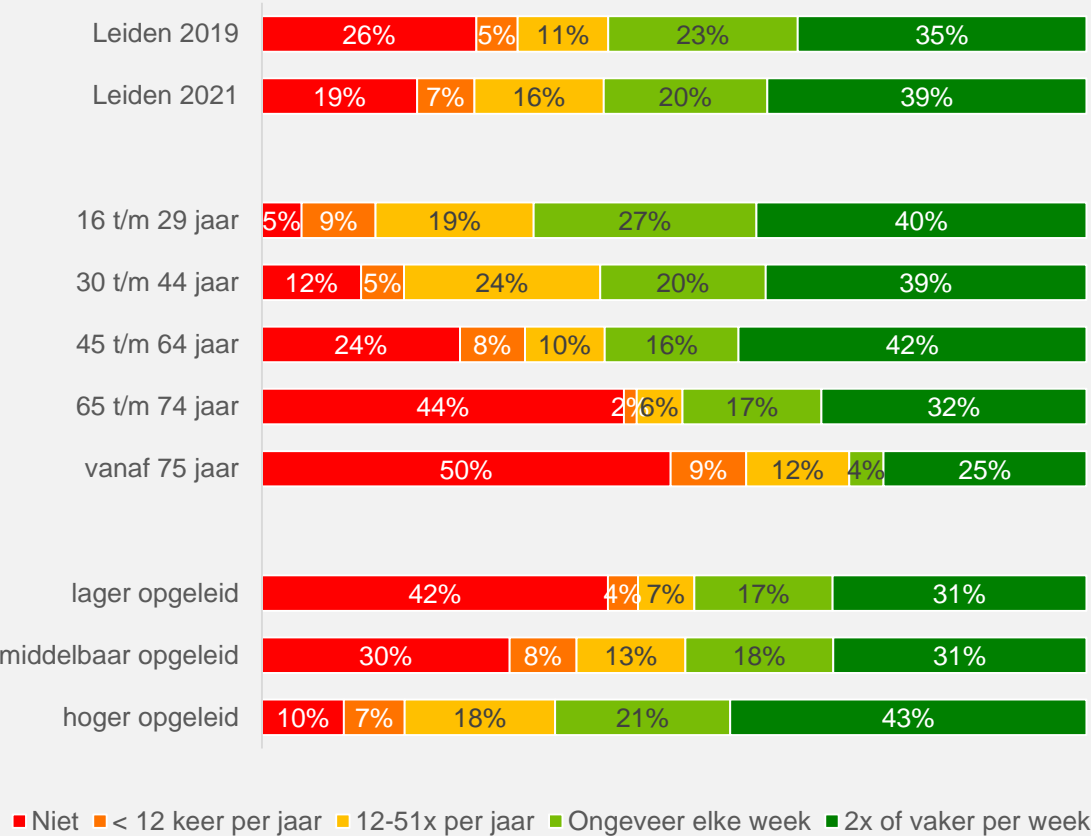

Sport – frequentie en soort sport

Het percentage inwoners dat wekelijks sport is gelijk gebleven, meer mensen zijn gaan wandelen

Het aandeel inwoners dat minimaal wekelijks sport is tijdens de coronacrisis ongeveer gelijk gebleven op 59%. Het percentage mensen dat NIET sport is gedaald van 26% in 2019 naar 19% in 2021.

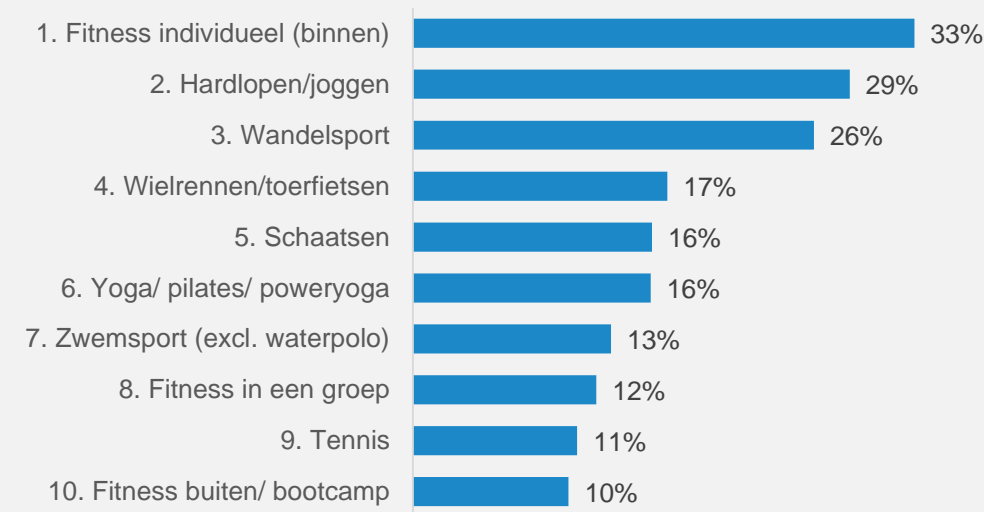
Hoeveel keer heeft u in totaal in de afgelopen 12 maanden gesport?

Tussen verschillende inwonersgroepen zijn duidelijke verschillen in de mate waarin zij sporten. Het aandeel inwoners dat NIET sport neemt duidelijk toe met de leeftijd. Ook zijn er onder laagopgeleiden relatief meer mensen die niet sporten.

De top-3 van meest beoefende sporten is hetzelfde als bij vorige metingen: fitness, hardlopen en wandelen. Wandelen is wel duidelijk toegenomen van 15% in 2019 naar 26% in 2021. Mogelijk zijn mensen vaker gaan wandelen als vervanging van een sport die zij vanwege de coronamaatregelen minder of niet konden doen.

Welke sport heeft u in de afgelopen 12 maanden gedaan? Top-10

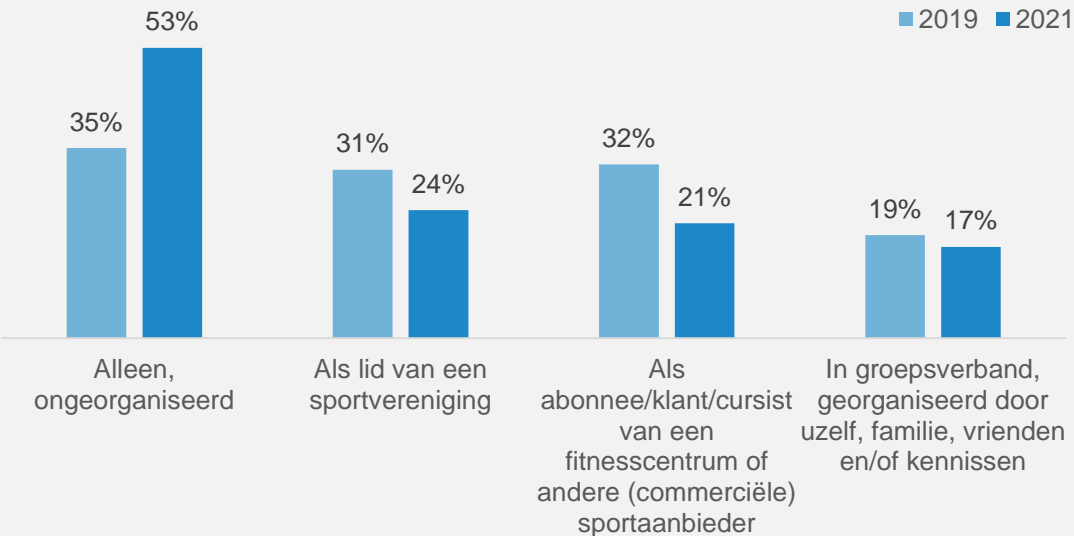

Meer mensen sporten ongeorganiseerd dan in eerdere jaren, de beoordeling van de sportvoorzieningen is vergelijkbaar met eerdere jaren

Aan de inwoners is gevraagd om van de sport die men het meest beoefent aan te geven op welke wijze men deze beoefent (wel of niet georganiseerd). Maximaal twee antwoorden waren mogelijk.

Het ongeorganiseerd, individueel sporten is duidelijk toegenomen ten opzichte van de vorige meting (van 35% naar 53%). Door de coronamaatregelen was georganiseerd sporten, bij een vereniging of commerciële sportschool afgelopen jaar minder mogelijk.

Hoe heeft u de door u meest beoefende sport beoefend? (maximaal twee antwoorden mogelijk)

40% van de inwoners geeft aan dat zij zelf, of iemand anders in het huishouden, het afgelopen jaar gebruik heeft gemaakt van een sportvoorziening of –gebouw in Leiden. Aan deze mensen is gevraagd om een rapportcijfer te geven voor de hoeveelheid en kwaliteit hiervan.

Het gemiddelde rapportcijfer voor de hoeveelheid sportvoorzieningen is een 7,3 en voor de kwaliteit ervan een 7,2. Deze uitkomsten zijn vergelijkbaar met voorgaande metingen.

Indien u of iemand uit uw huishouden in Leiden sport, kunt u dan een rapportcijfer geven voor de hoeveelheid en kwaliteit van de sportvoorzieningen en -gebouwen in Leiden?

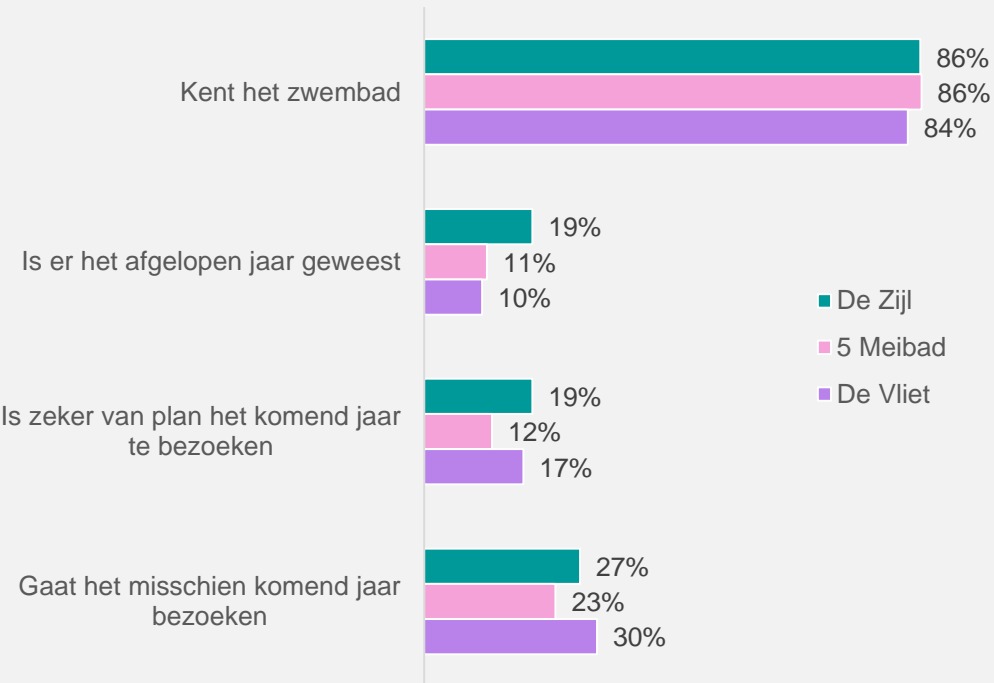
7,3
rapportcijfer voor
hoeveelheid
sportaccommodaties

7,2
rapportcijfer voor
kwaliteit
sportaccommodaties

Zwembadbezoek is vanwege coronamaatregelen afgelopen jaar minder geweest dan in eerdere metingen

Leiden heeft drie openbare zwembaden: De Zijl, het 5 Meibad en openluchtzwembad De Vliet. 84% tot 86% van de inwoners kent de zwembaden. De bekendheid van het 5 Meibad is vergelijkbaar met vorig jaar, die van De Zijl en De Vliet is gestegen (in 2019 beiden 77%).

Kent u de Leidse zwembaden en heeft u ze de afgelopen 12 maanden bezocht? Bent u van plan de zwembaden het komend jaar te bezoeken?

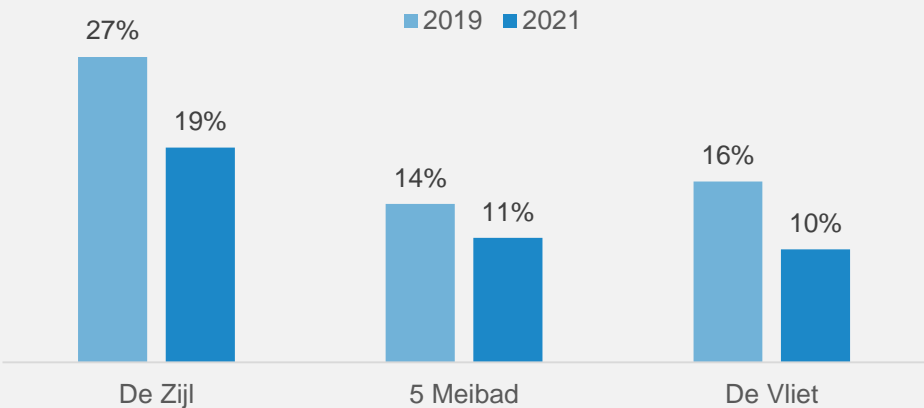

Het bezoek aan de drie zwembaden is in het afgelopen jaar lager dan in eerdere jaren, vooral De Zijl en De Vliet. (Overigens blijkt dit ook uit de aantallen verkochte kaartjes aan de kassa.) Door de coronacrisis zijn de zwembaden zelfs een aantal maanden gesloten geweest.

Het percentage inwoners dat zegt van plan te zijn de zwembaden komend jaar te gaan bezoeken is vergelijkbaar met eerdere metingen.

- Ouderen vanaf 75 jaar bezoeken minder vaak een Leids zwembad en zeggen ook minder vaak dat ze dat komend jaar van plan zijn.

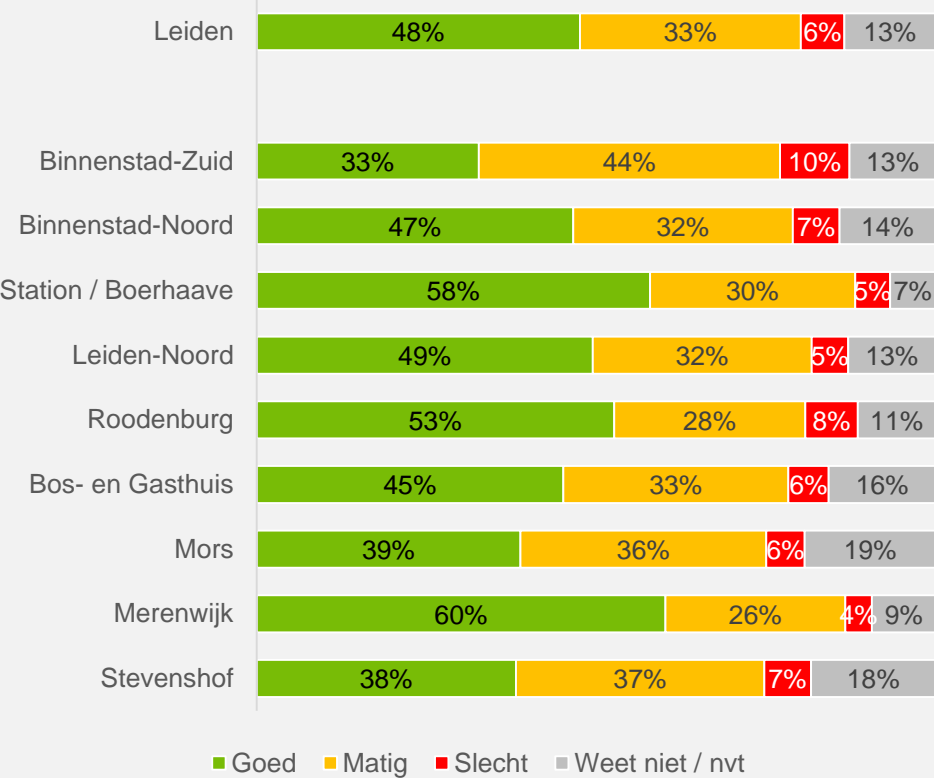
Heeft u de zwembaden het afgelopen jaar bezocht?

48% beoordeelt de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte om hierin te bewegen als ‘goed’

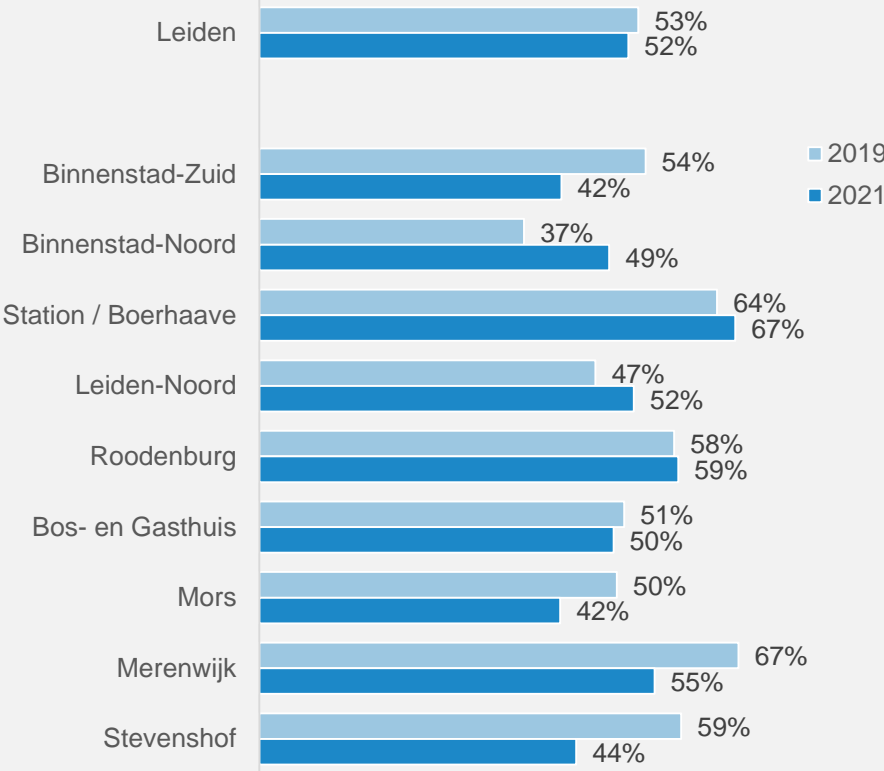
48% van de inwoners beoordeelt de aantrekkelijkheid van de openbare ruimte van Leiden om hier te bewegen als ‘goed’, 33% vindt het ‘matig’ en 6% beoordeelt het als ‘slecht’. In de Merenwijk is het aandeel inwoners dat positief is het grootst en in Binnenstad-Zuid het kleinst. Deze vraag is voor het eerst gesteld in de Stads- en wijkenquête, dus er is geen vergelijking.

Hoe aantrekkelijk vindt u de openbare ruimte in Leiden om te sporten, spelen of anders te bewegen?

Gevraagd naar de hoeveelheid mogelijkheden om te sporten, bewegen of spelen voor volwassenen, geeft 52% aan dat dat voldoende is, dit is vergelijkbaar met de vorige meting. In Station/Boerhaave is men het vaakst positief, in Binnenstad-Zuid en de Mors het minst.

In mijn buurt zijn er in de buitenruimte voldoende mogelijkheden om te sporten, bewegen of spelen voor volwassenen (% (helemaal) eens, exclusief respondenten die ‘geen mening’ aankruisten)

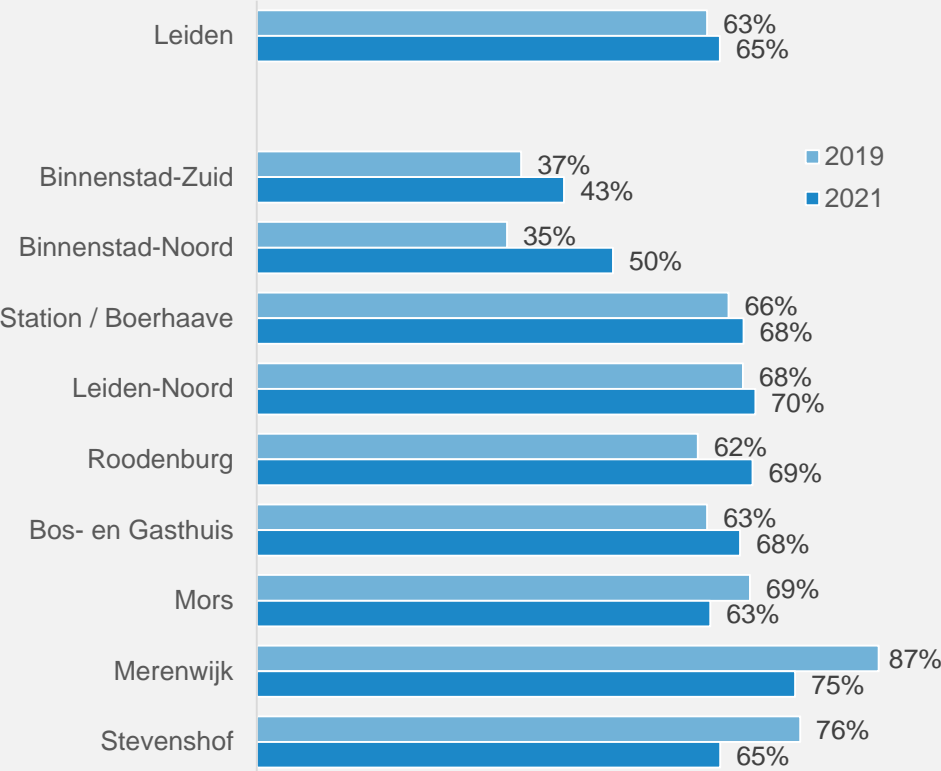

Spelen en bewegen in de openbare ruimte – voor kinderen

Het oordeel over buitenspeelruimte voor kinderen en jongeren is vergelijkbaar met de vorige meting

Gevraagd naar de hoeveelheid mogelijkheden om te sporten, bewegen of spelen voor kinderen/jongeren, geeft 65% aan dat dat voldoende is, vergelijkbaar met de vorige meting. In Binnenstad-Zuid en –Noord zijn bewoners minder vaak positief dan in andere wijken.

In mijn buurt zijn er in de buitenruimte voldoende mogelijkheden om te sporten, bewegen of spelen voor kinderen/jongeren (% (helemaal) eens, exclusief respondenten die ‘geen mening’ aankruisten)

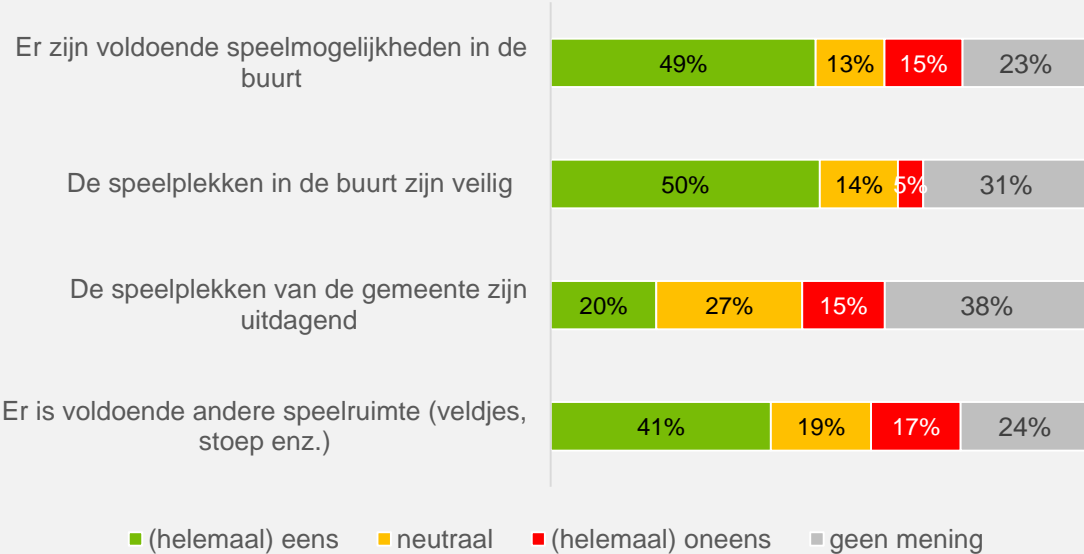

De respondenten kregen vier stellingen voorgelegd over de inrichting van de speelplekken voor kinderen in de buurt. Relatief veel mensen hebben hier geen mening over, vooral in de binnenstad en Station/Boerhaave.

Degenen die een oordeel hebben over speelmogelijkheden voor kinderen zijn vaker positief dan negatief over de hoeveelheid en de veiligheid. Over de mate van uitdaging die de speelplekken bieden, zijn de meningen wat meer verdeeld.

Over het algemeen zijn de uitkomsten vergelijkbaar met vorige keer.

Wat vindt u van de speelplekken in uw buurt voor kinderen onder de 13 jaar?

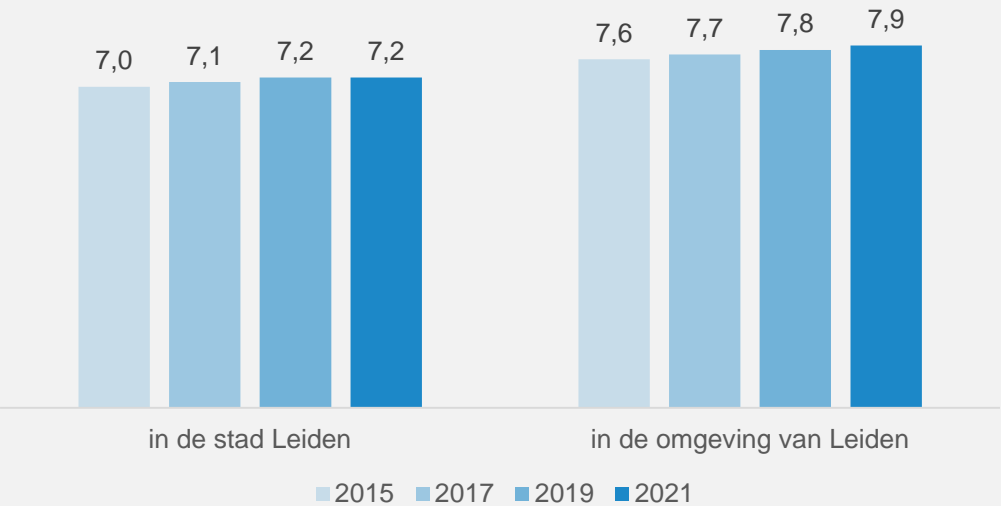

De recreatieve waarde van groen en water in Leiden krijgt een 7,2, die in de omgeving van Leiden een 7,9

In de gemeente Leiden en omgeving liggen diverse groen- en watergebieden. We onderscheiden het groen en water in de stad en de natuurgebieden in de regio, zoals de duinen, de plassen en de landgoederen. De Leidenaren is gevraagd om een rapportcijfer van 1-10 te geven voor de recreatieve waarde. Het ‘groen en water’ in Leiden wordt beoordeeld met gemiddeld een 7,2 en het ‘groen en water’ in de omgeving van Leiden met een 7,9.

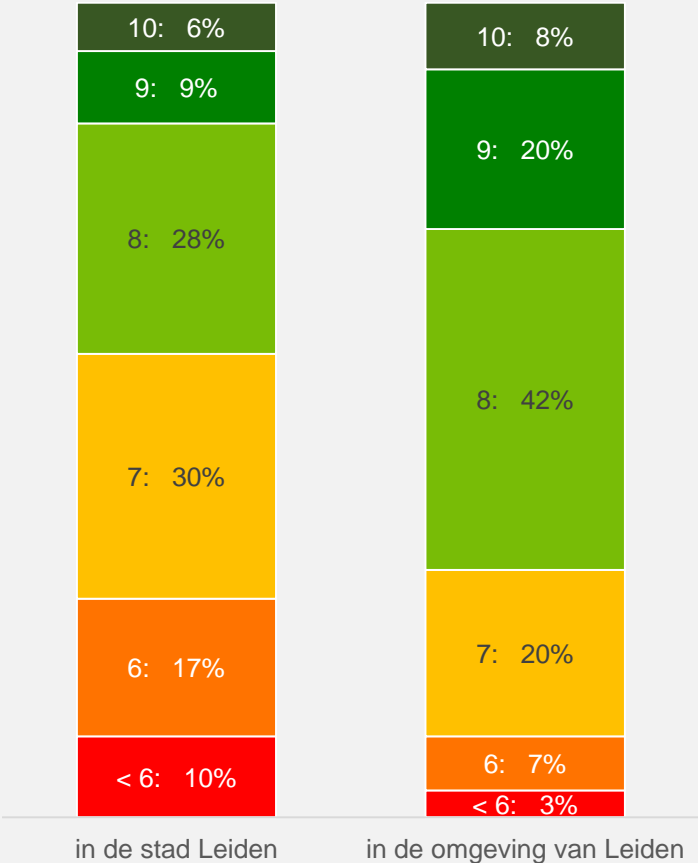
- Van meting op meting is het verschil verwaarloosbaar, maar het gemiddelde rapportcijfer voor water en groen in de omgeving van Leiden is tussen 2015 en 2021 gestegen van 7,6 naar 7,9.
- 75-plussers zijn het meest positief: zij geven een 7,6 voor de recreatieve waarde van groen en water in Leiden en een 8,4 voor groen en water in de omgeving Leiden.

Kunt u de recreatieve waarde van ‘groen en water’ beoordelen met een rapportcijfer?

Een 7 is het meest gegeven cijfer (30%) voor de recreatieve waarde van groen in Leiden. Voor groen in de omgeving van Leiden is een 8 het meest gegeven rapportcijfer (42%),

Kunt u de recreatieve waarde van ‘groen en water’ beoordelen met een rapportcijfer?

Omgaan met elkaar

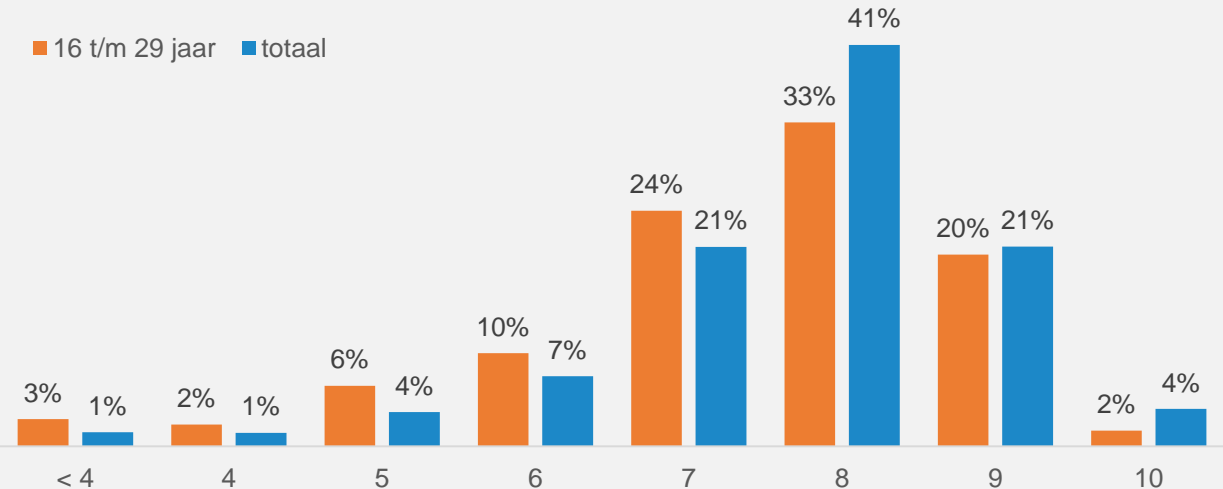
- Geluk
- Betrokkenheid bij de buurt
- Zelfredzaamheid
- Contacten
- Centrum voor jeugd en gezin
- Sociaal wijkteam
- Vrijwilligerswerk
- Mantelzorg
- Discriminatie

Jongeren, laagopgeleiden en mensen met een inkomen onder de € 2.400 geven zichzelf een lager cijfer voor geluk dan gemiddeld

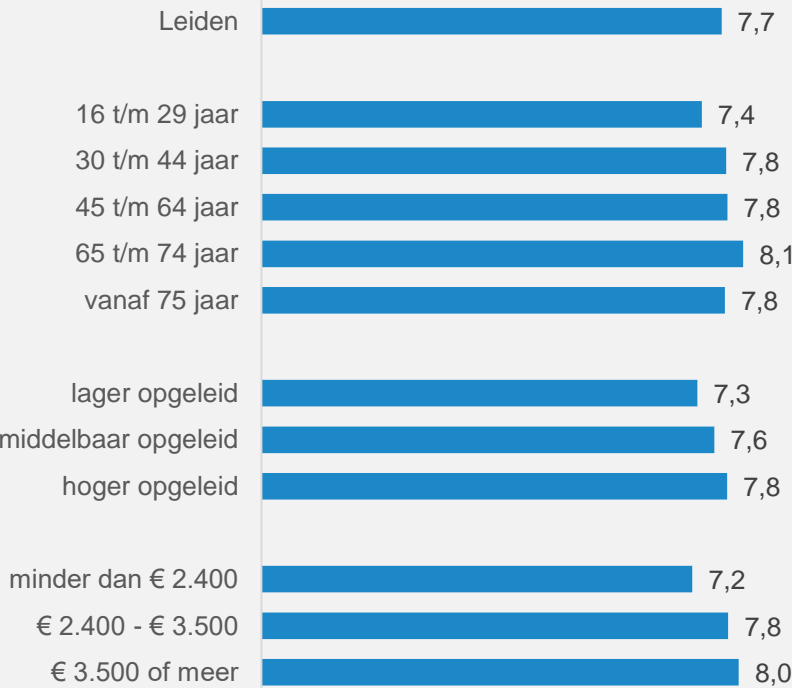
Aan de respondenten is gevraagd om op een schaal van 1 tot en met 10 aan te geven in welke mate ze zich een gelukkig mens vinden. Gemiddeld blijkt dat een 7,7 te zijn (in 2019 een 7,9). Het meest gegeven cijfer is een 8 (41% geeft dit aan zichzelf).

- Kijkend naar achtergrondkenmerken dan blijkt dat laagopgeleiden (7,3) zich een lager cijfer voor geluk geven dan hoogopgeleiden (7,8).
- Maar vooral dat inwoners met een laag inkomen (7,2) zich een lager cijfer geven dan mensen met een inkomen boven de € 3.500 (8,0).
- Bij leeftijd valt op dat inwoners van 16 t/m 29 jaar zichzelf een lager cijfer voor geluk geven (7,4) dan mensen die ouder zijn. Dat zien we ook bij uitsplitsing naar losse cijfers: 11% geeft zichzelf een onvoldoende, ten opzichte van 6% van alle inwoners

Kunt u op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven in welke mate u zichzelf een gelukkig mens vindt?

Kunt u op een schaal van 1 tot en met 10 aangeven in welke mate u zichzelf een gelukkig mens vindt? (gemiddeld rapportcijfer)

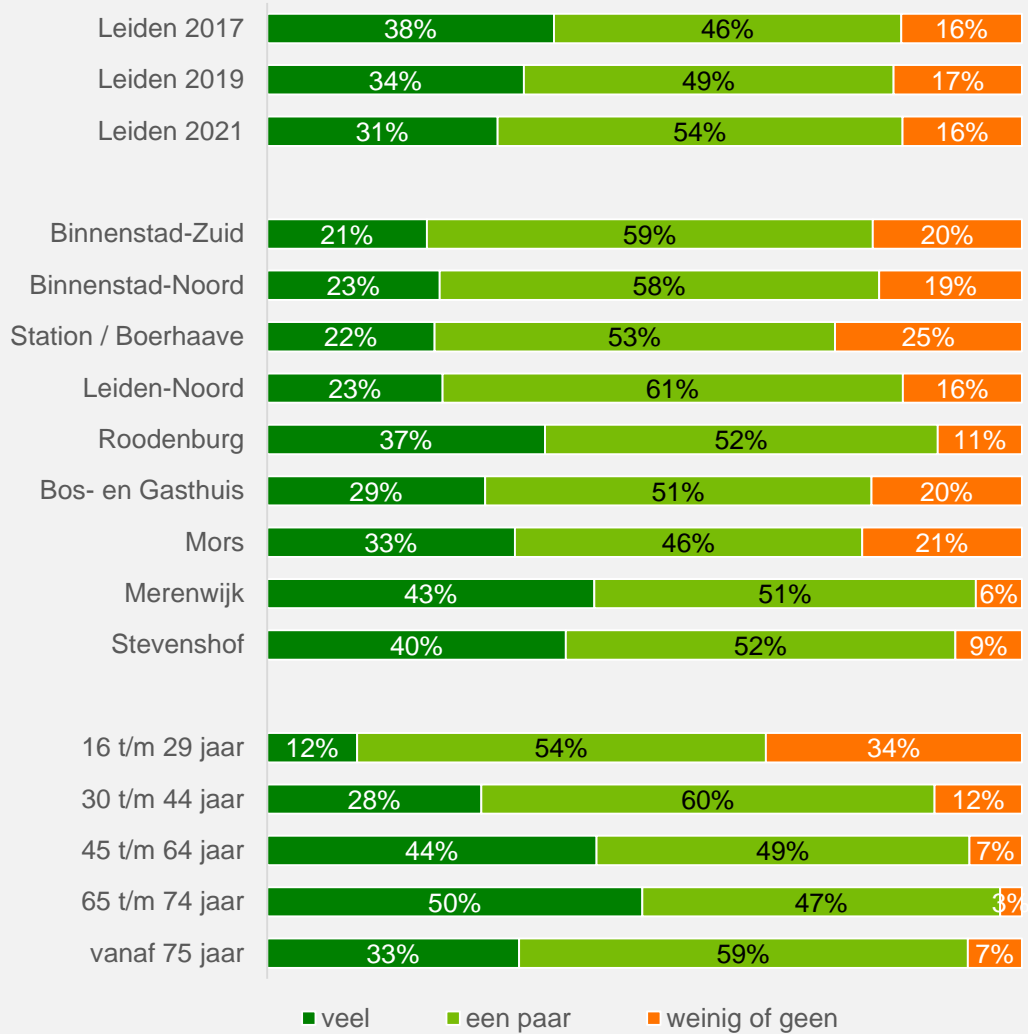
Betrokkenheid bij de buurt – ken uw buren

31% kent veel mensen in de buurt en 54% kent er een paar, 16% kent vrijwel geen mensen in de buurt

In 2021 kent 31% van de Leidenaren veel mensen bij hen in de buurt, 54% kent een paar mensen in de buurt en 16% kent weinig tot geen mensen in de buurt. Het lijkt erop dat in de loop van de jaren Leidenaren minder mensen in hun buurt zijn gaan kennen. Het is blijkbaar niet zo dat men zich door de coronacrisis op meer buurtbewoners is gaan richten.

- Er zijn verschillen per wijk. In de binnenstad, Station / Boerhaave en Leiden-Noord zijn er minder mensen die veel mensen in de buurt kennen (minder dan 24%). In de Merenwijk en Stevenshof daarentegen zijn de percentages hoger dan gemiddeld (vanaf 40%).
- Jongeren tot 30 jaar kennen vaker weinig of geen mensen in de buurt dan oudere inwoners. Inwoners van 65 t/m 74 jaar kennen relatief het vaakst veel mensen in de buurt.

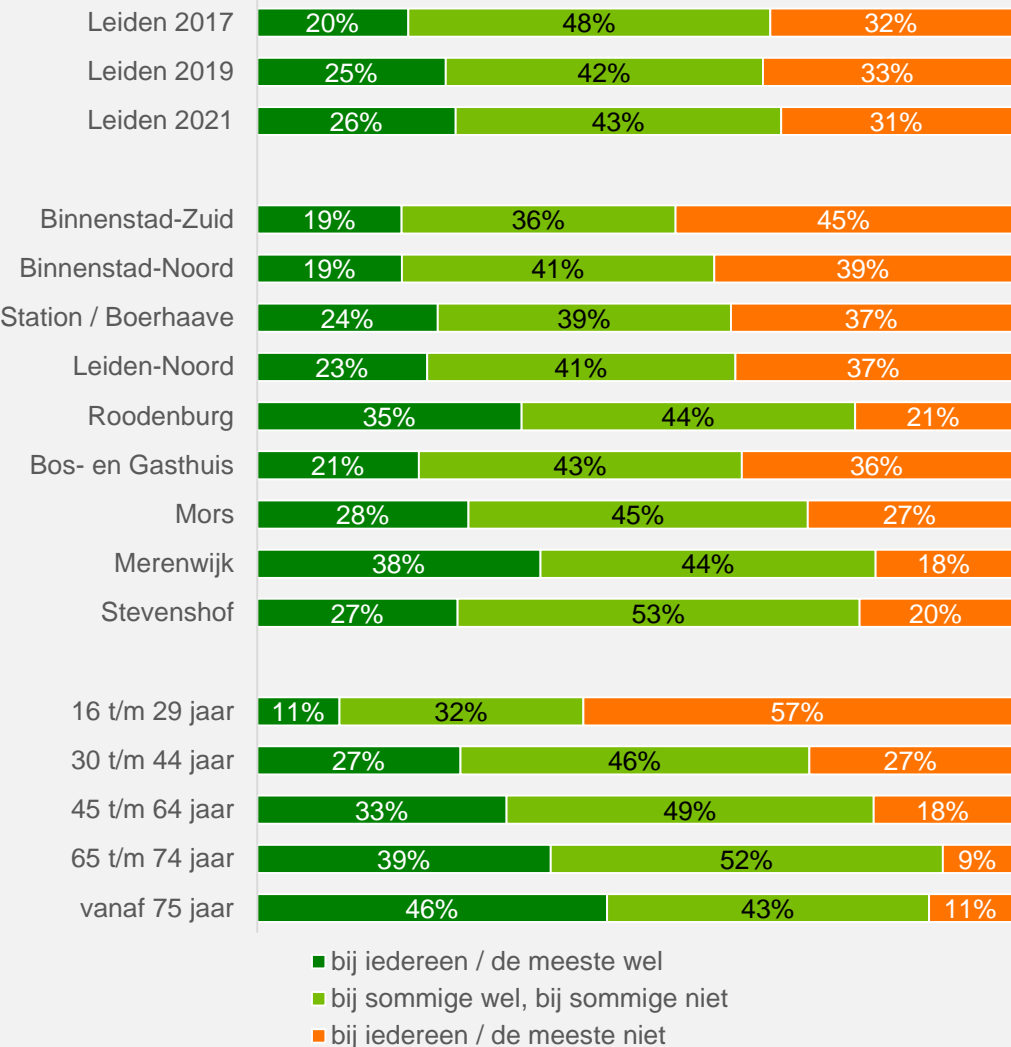
Hoeveel mensen in uw buurt kent u?

Betrokkenheid bij de buurt – betrokken bij buurtbewoners

Betrokkenheid bij buurtbewoners is groter bij ouderen dan bij jongeren

Voelt u zich betrokken bij de mensen die in uw buurt wonen?

Gevraagd naar de betrokkenheid bij de burens verschijnt ongeveer hetzelfde beeld als bij de vraag of men de burens kent (vorige pagina). 26% van de inwoners voelt zich betrokken bij de meeste mensen of bijna iedereen in de buurt.

- Dat is duidelijk minder onder jongeren tot 30 jaar (11%) en in de binnenstad (19%). Ouderen voelen zich vaker betrokken bij de mensen die in de buurt wonen (39% bij 65 t/m 74-jarigen en 46% bij inwoners vanaf 75 jaar).
- Overigens is er naar opleidingsniveau geen verschil in de mate waarin men zich betrokken voelt bij buurtbewoners.
- Gekeken naar inkomen dan voelen mensen met een laag inkomen zich minder betrokken bij buurtbewoners. Dat zijn waarschijnlijk studenten.

Betrokkenheid bij de buurt – mensen met problemen

De meeste mensen denken dat er door de coronacrisis meer buurtgenoten zijn met problemen

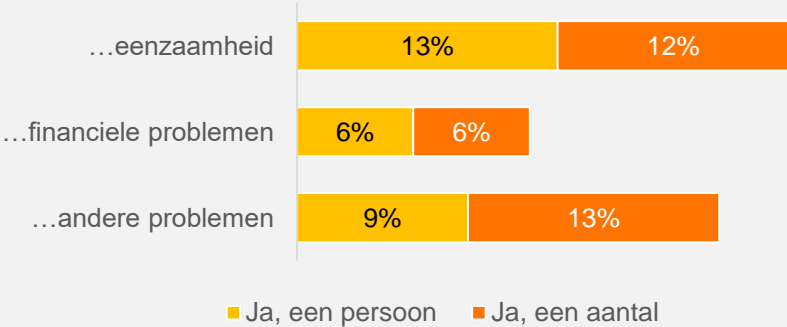
Een kwart kent buurtgenoten die problemen hebben met eenzaamheid, 12% kent één of meer buurtgenoten met financiële problemen en 22% met andere problemen.

37% denkt zeker te weten dat er door de coronacrisis meer mensen met problemen in de buurt zijn, en 53% denkt dat dit misschien het geval is.

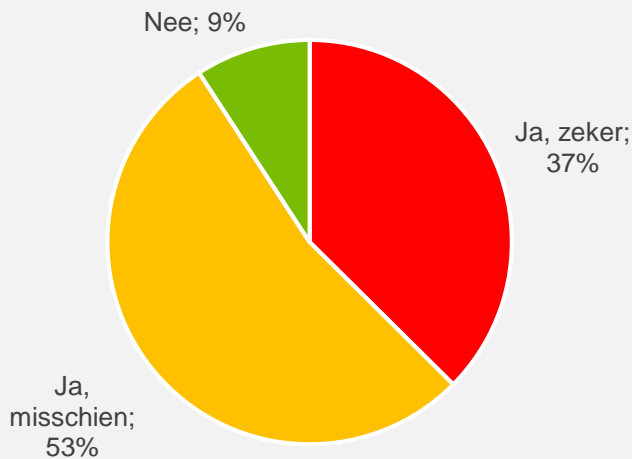
40% heeft aandacht gegeven aan buurtgenoten met problemen.

15% van de Leidenaren is door de coronacrisis meer betrokken geweest bij de buurt, bijvoorbeeld door meer contacten met buurtbewoners. Voor 16% geldt dat dit juist minder is geworden door corona.

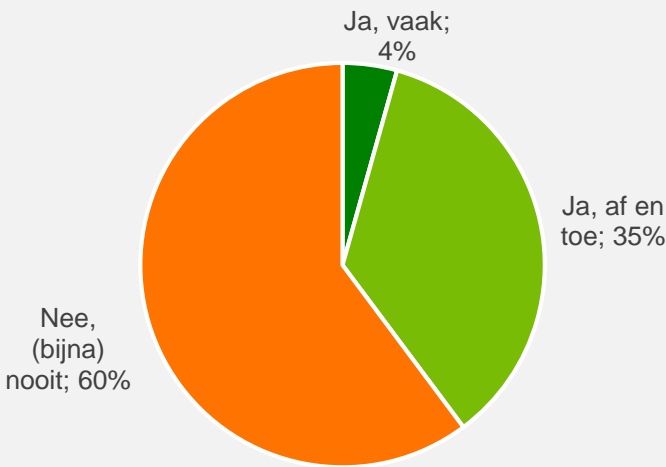
Kent u mensen in de buurt die problemen hebben met...

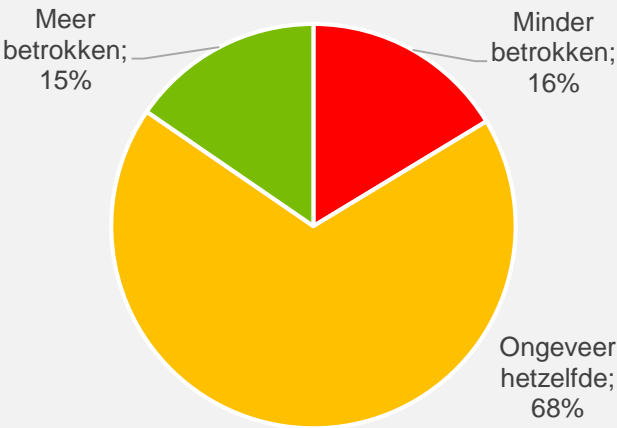
Denkt u dat er meer mensen in uw buurt zijn met problemen dan voorheen, door de coronacrisis?

Heeft u de afgelopen 12 maanden aandacht gegeven aan buurtbewoners met problemen?

Bent u tijdens de coronacrisis meer of minder betrokken geweest bij de buurt vergeleken met vóór de coronacrisis? (excl. 'n.v.t.')

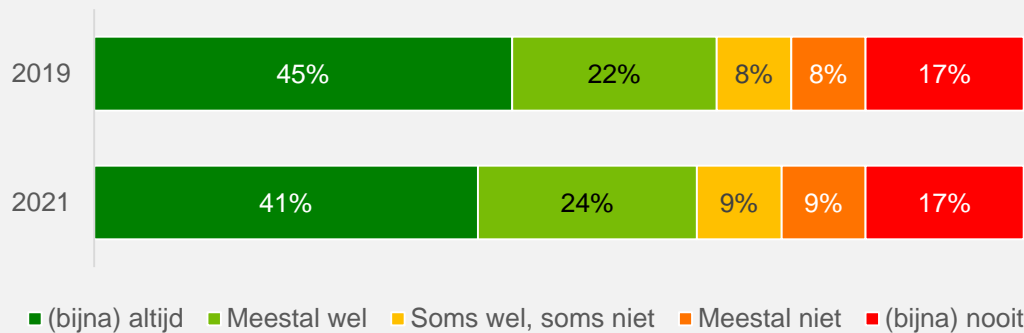

Betrokkenheid bij de buurt – sociale samenhang

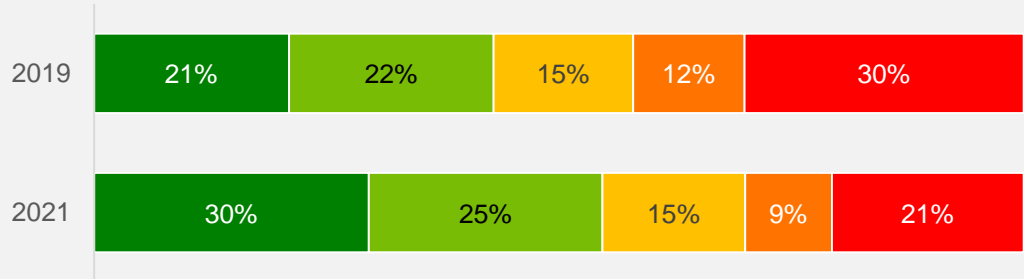
Er zijn geen grote verschuivingen (als gevolg van coronacrisis) in sociale samenhang in de buurt

Aan de respondenten zijn twee situaties voorgelegd en is gevraagd in welke mate ze kunnen rekenen op hulp door buurtgenoten. Bij de situatie ‘Als er iets vervelends gebeurt in mijn leven’ zijn er meer mensen dan in 2019 die bij buurtbewoners terecht kunnen.

Als ik wat langer weg ben van huis is er iemand in de buurt die een oogje in het zeil houdt, bijv. door te letten op inbraak of het verzorgen van planten.

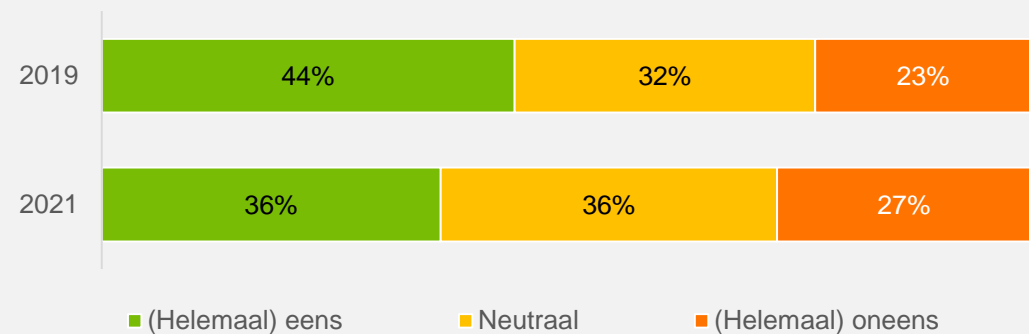

Als er iets vervelends gebeurt in mijn leven, kan ik bij iemand uit de buurt terecht.

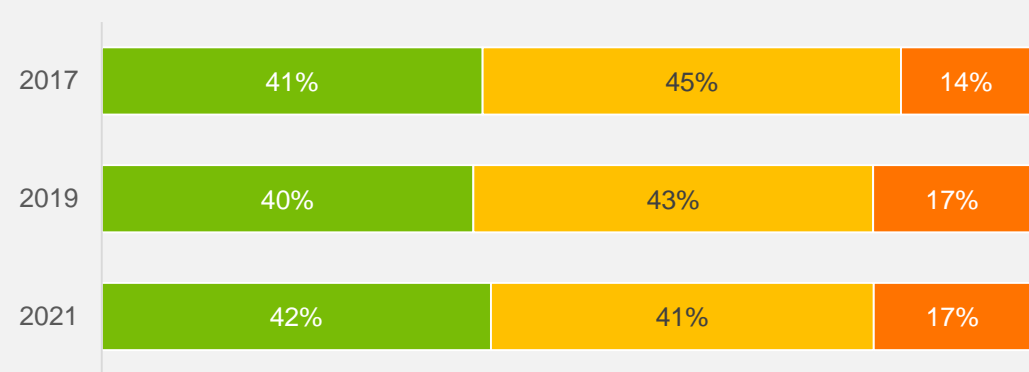

Het percentage inwoners dat vindt dat er voldoende plekken zijn om elkaar te ontmoeten is gedaald vergeleken met de vorige meting. Het aandeel inwoners dat ervaart dat buurtbewoners altijd voor elkaar klaar staan is in de tijd onveranderd.

Er zijn voldoende plekken of mogelijkheden in de buurt om buurtbewoners te ontmoeten

In mijn buurt staan buurtbewoners altijd voor elkaar klaar

Betrokkenheid bij de buurt - buurtactiviteiten

Schoonmaken straat, buurtpreventie en ondersteunen buurtgenoten zijn de meest populaire buurtactiviteiten

Schoonmaken van de straat en helpen bij buurtpreventie (opletten wat er in de buurt gebeurt en dit doorgeven aan bijvoorbeeld de politie) zijn de activiteiten waarvan het grootste deel van de mensen zegt dit te doen in hun buurt. Ongeveer een kwart doet dit al. Een buurtactiviteit die veel mensen (41%) zouden willen doen maar nog niet doen is het helpen van buurtgenoten, bijvoorbeeld door boodschappen voor ze te doen. Voor het organiseren van activiteiten in de buurt (eventueel online) is het animo het kleinst.

Welke van de volgende buurtactiviteiten doet u al of zou u willen doen?

89% van de Leidenaren kan zich redden in het dagelijks leven, als hulp of zorg nodig is komt die vooral van familie

Aan de respondenten is gevraagd naar zelfredzaamheid op verschillende vlakken. De meeste mensen kunnen zich op alle vlakken zelf redden. Het meest hebben mensen problemen met zichzelf te redden op het vlak van geestelijke en lichamelijke gezondheid. 3-4% heeft hiermee veel problemen en nog eens 22-23% enkele problemen.

89% van de mensen heeft op geen van de genoemde vlakken veel problemen (vorige meting 93%). Van de 75-plussers is dit 78%.

Kunt u zich in het dagelijks leven goed redden als het gaat om... (exclusief n.v.t.)

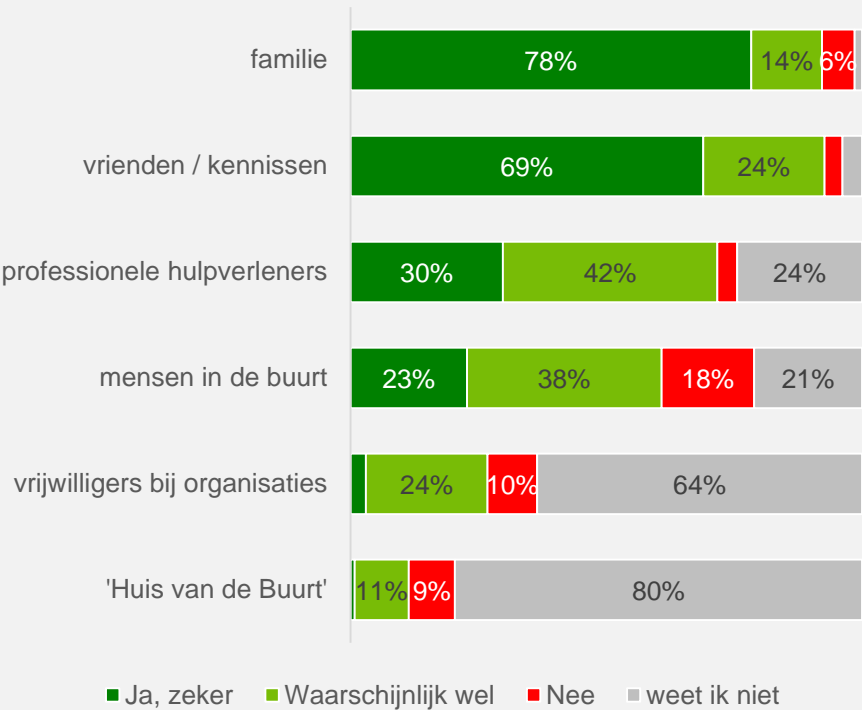

89%
kan zich redden in
het dagelijks leven

Als men hulp of zorg nodig heeft, kan 78% zeker terecht bij familie, 69% bij vrienden of kennissen, 30% bij professionele hulpverleners en 23% bij mensen in de buurt.

Een meerderheid weet niet of ze kunnen rekenen op vrijwilligers van organisaties en medewerkers van 'Huis van de Buurt'.

Wanneer u hulp of zorg nodig heeft, kunt u die dan krijgen van:

Contacten – behoefte aan sociale contacten

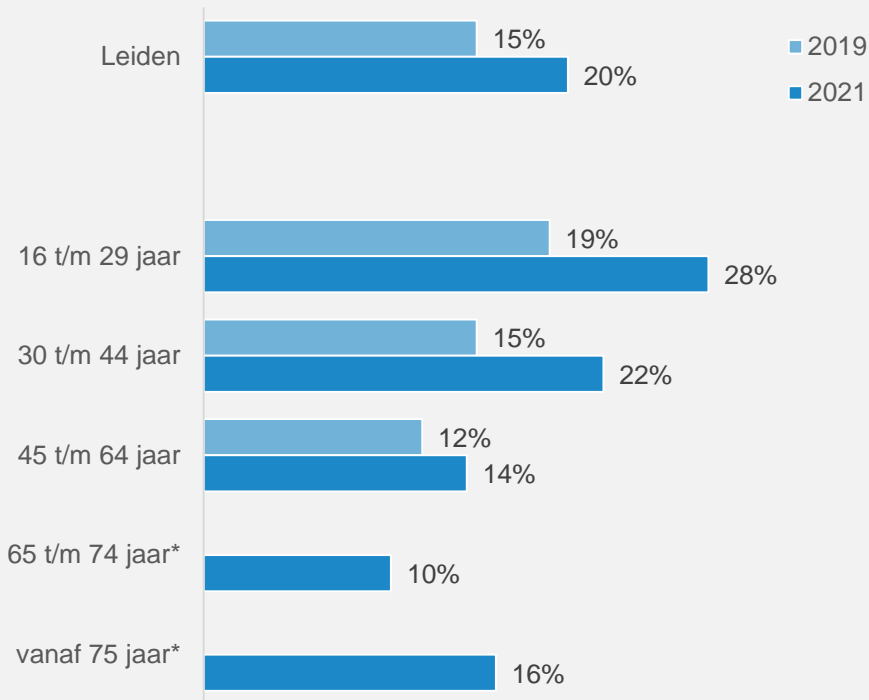
20% (vooral jongere inwoners) heeft behoefte aan meer sociale contacten

Als mensen wordt gevraagd of ze voldoende sociale contacten hebben, antwoordt 20% dat ze wel meer sociale contacten zouden willen hebben. Bij de meting in 2019 was dit 15%, mogelijk speelt corona een rol bij de stijging.

Vooral bij inwoners jonger dan 44 jaar is de behoefte aan meer sociale contacten groot en ook groter dan vorige keer.

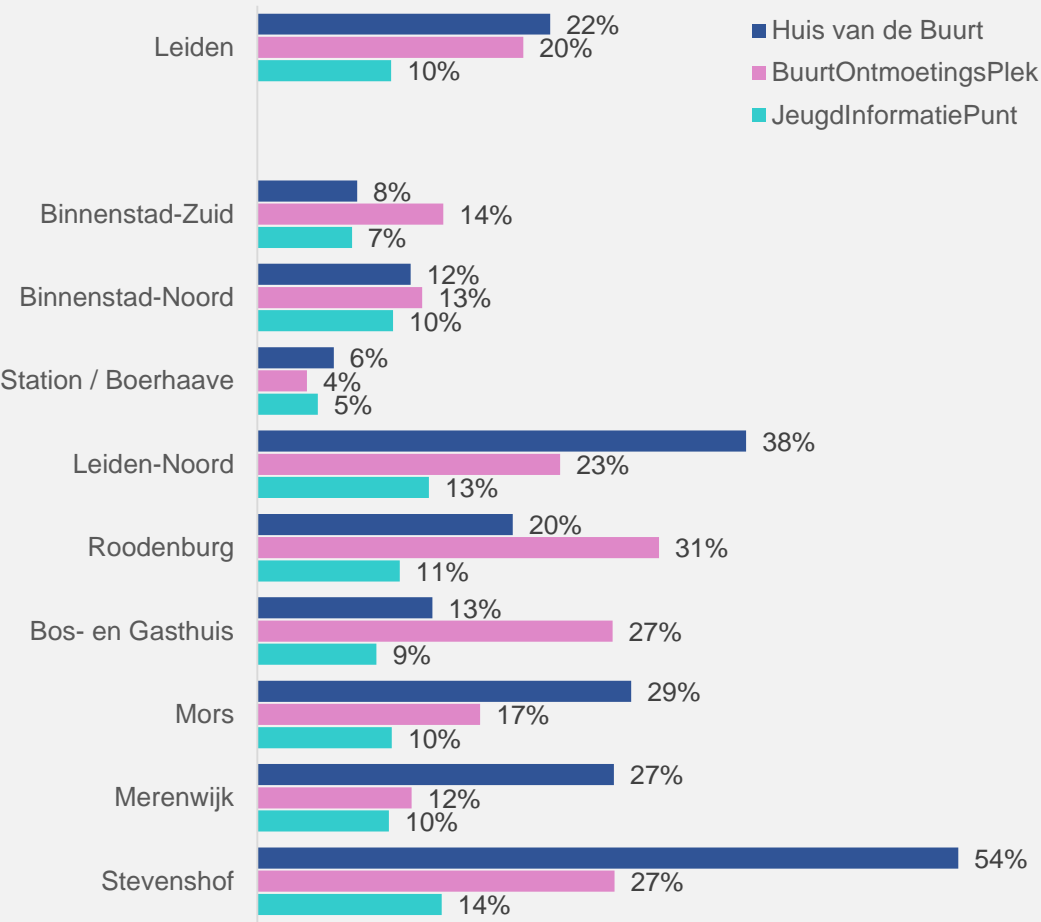
* In 2019 is de groep 65-plussers niet uitgesplitst, het totale percentage voor die groep was 10%.

Heeft u meer behoefte aan sociale contacten (% ja, excl. 'geen antwoord')

10%-22% kent een plek waar men elkaar kan ontmoeten. In de Stevenshof is Huis van de Buurt bij meer dan de helft bekend (14% bezoekt het wel eens).

Bent u bekend met de volgende locaties? (% dat het kent)

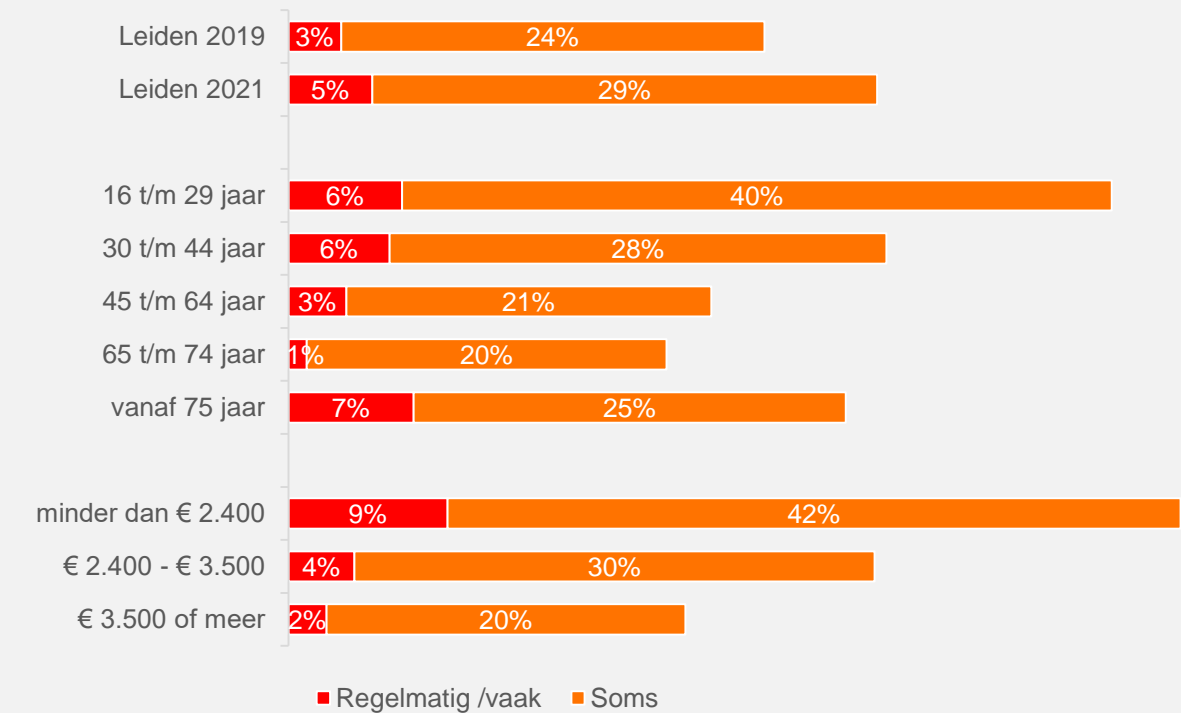
Contacten – eenzaamheid

Vooral jongeren voelen zich vaker eenzaam als gevolg van de coronacrisis

5% voelt zich vaak eenzaam en 29% soms. In totaal is dat meer dan in 2019, toen 3% zich vaak eenzaam voelde en 24% soms.

- Het zijn vooral inwoners van 16 t/m 29 jaar en mensen met een laag inkomen die zich eenzaam voelen (vaker dan mensen die ouder zijn of een hoger inkomen hebben).

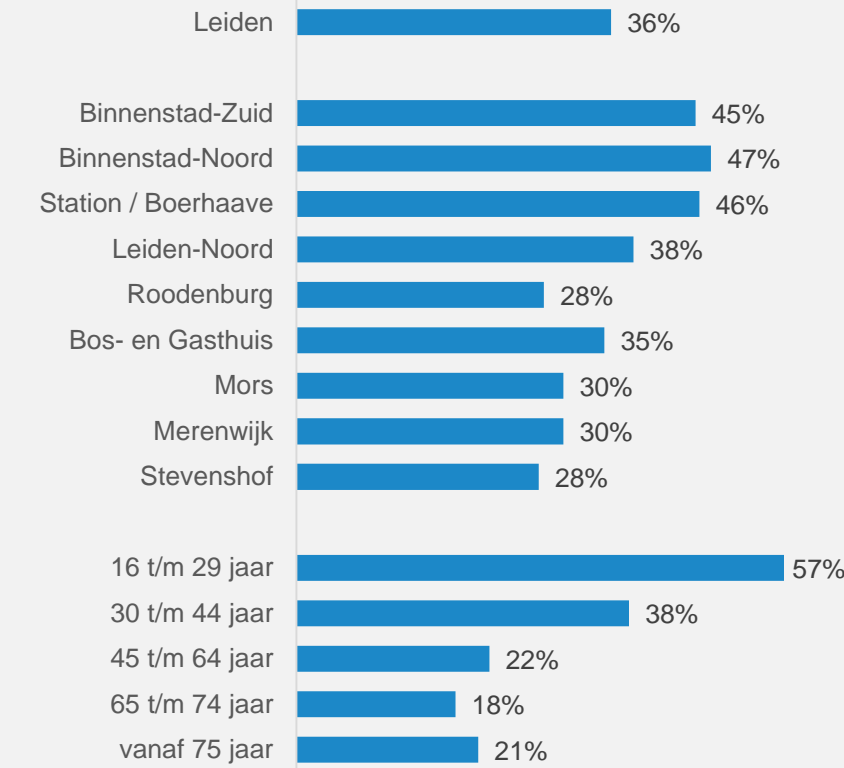
Voelt u zich wel eens eenzaam? (excl. ‘geen antwoord’)

36% zegt zich vaker eenzaam te voelen door de coronacrisis. 3% voelt zich juist minder eenzaam en op de rest heeft het geen invloed.

- Jongeren voelen zich vaker eenzamer als gevolg van de coronacrisis dan oudere inwoners.

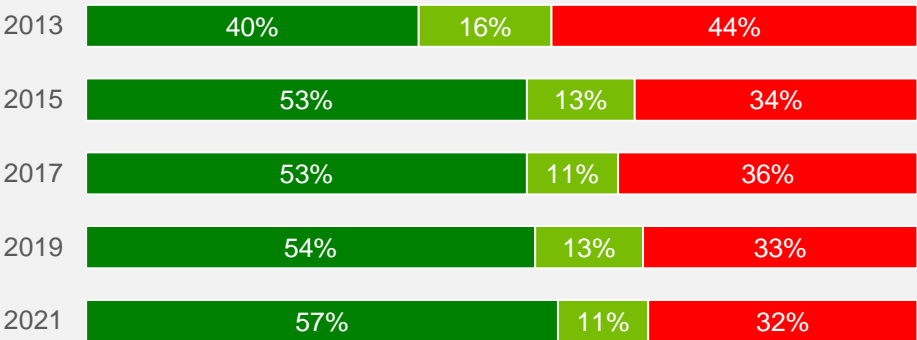
Heeft de coronacrisis invloed op de mate waarin u zich eenzaam voelt? (% ja, ik voel me vaker eenzaam)

Aan inwoners die zelf onder de 24 jaar zijn of die kinderen hebben onder de 24 jaar zijn vragen gesteld over het Centrum voor jeugd en gezin (CJG). Hier kunnen ouders, kinderen en jongeren terecht voor vragen over opvoeden en opgroeien.

De bekendheid van het CJG onder de doelgroep is tussen 2013 en 2015 flink gestegen van 56% naar 66%, en daarna stabiel gebleven (68% kent het in 2021). Van de laagopgeleiden die tot de doelgroep behoren heeft 35% van het CJG gehoord en van de 16-29-jarigen kent 28% het CJG.

Heeft u vóór deze enquête wel eens van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) gehoord? Zo ja, wist u wat het CJG doet? (% van inwoners zelf < 24 jaar of met kinderen < 24 jaar)

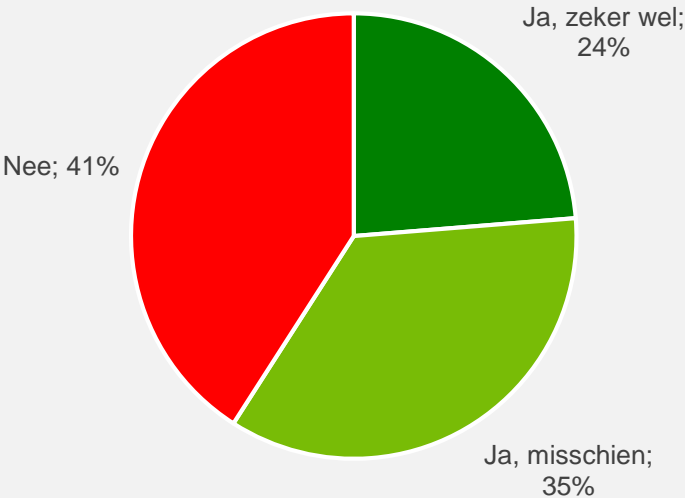

- Ja, en ik weet ook (ongeveer) wat het CJG doet
- Ja, wel van gehoord maar ik weet niet wat het CJG doet
- Nee, nooit van gehoord

59% van de inwoners die tot de doelgroep behoren zou met een vraag over opvoeden of opgroeien bij het CJG aankloppen. 24% zou dit zeker wel doen en 35% misschien.

- Vooral inwoners van 30-44 jaar met kinderen zouden contact opnemen met het CJG als ze een vraag hadden over opgroeien of opvoeden (79%).

Zou u in de toekomst (weer) contact met het CJG opnemen als u of uw kind een vraag heeft over opgroeien en opvoeden?
(% van inwoners zelf < 24 jaar of met kinderen < 24 jaar)

De bekendheid van het sociaal wijkteam is gestabiliseerd, relatief meer ouderen dan jongeren kennen het

De gemeente Leiden werkt met sociale wijkteams. Bij een sociaal wijkteam (SWT) kunnen inwoners terecht met hun vragen over zorg, de Wmo, financiën en woonsituatie.

De bekendheid van het sociaal wijkteam is de afgelopen jaren gestegen, maar sinds 2019 stabiel. Ongeveer de helft van de Leidenaren heeft er van gehoord; overigens weet niet iedereen waar het voor bedoeld is.

- Van de inwoners van 16-29 jaar heeft 34% van het SWT gehoord, van de 65-plussers meer dan 60%.

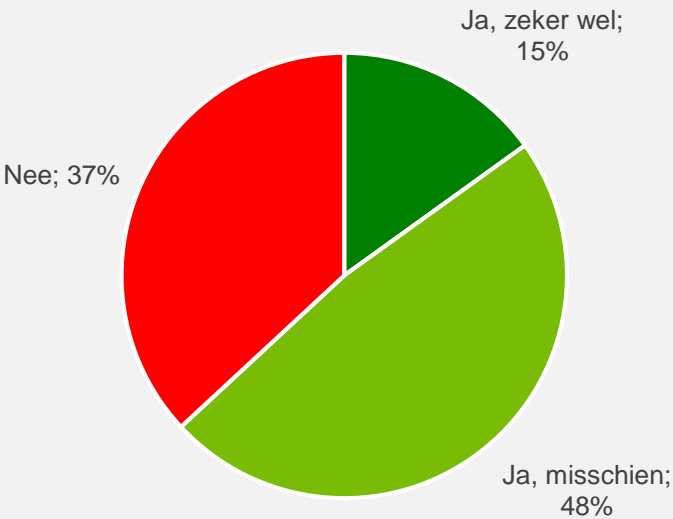
Heeft u vóór deze enquête wel eens gehoord van het sociaal wijkteam en zo ja, wist u waar het voor bedoeld is?

Als men een vraag heeft over zorg, wonen en dergelijke, zou 63% zeker of misschien contact opnemen met het sociaal wijkteam.

- Onder 65-plussers is dat driekwart.

Zou u in de toekomst (weer) contact opnemen met het sociaal wijkteam als u een vraag heeft over zorg, Wmo, wonen en dergelijke?

Vrijwilligerswerk – frequentie en locatie

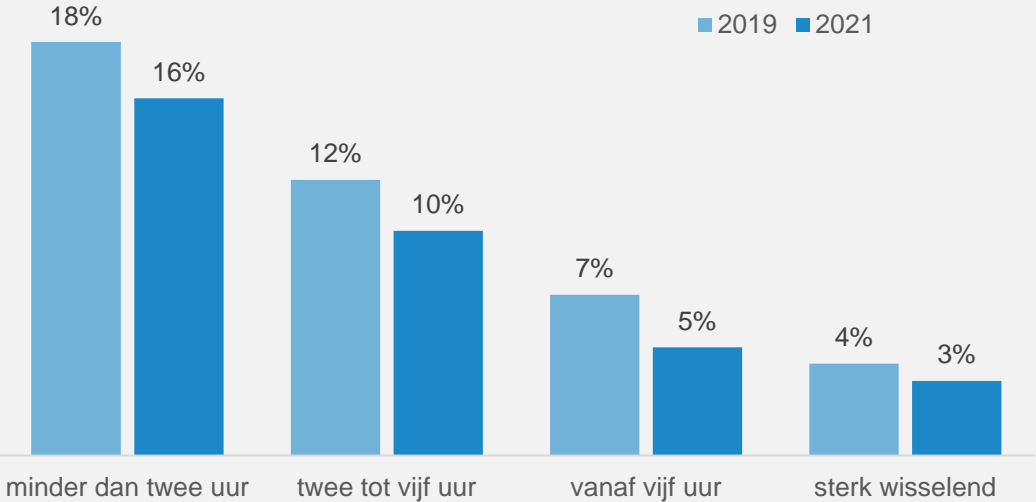
33% doet vrijwilligerswerk, dit is minder dan de vorige keer, waarschijnlijk speelt corona hier een rol in

33% van de Leidenaren doet vrijwilligerswerk (werk dat je vrijwillig doet zonder dat je ervoor betaald krijgt, geen mantelzorg). Dat is minder dan bij de meting in 2019, toen het 40% was. Corona is waarschijnlijk een belangrijke verklaring hiervoor.

- 65-75-jarigen doen het vaakst vrijwilligerswerk (46%). 16 t/m 29-jarigen het minst (25%).
- Van de laagopgeleiden doet 22% vrijwilligerswerk.

Als we kijken hoeveel tijd men eraan besteedt, dan is het over de gehele linie gedaald.

Hoeveel tijd per week besteedt u gemiddeld aan vrijwilligerswerk?
(% van alle Leidenaren)

De plek waar men vrijwilligerswerk doet is meestal bij een sportvereniging (10% van alle Leidenaren). Het aandeel mensen dat vrijwilligerswerk doet op school is gedaald van 8% in 2019 naar 4% in 2021. Waarschijnlijk is dit ook het gevolg van corona, waardoor de scholen voor een groot deel van het jaar beperkt open waren.

33%
doet
vrijwilligerswerk

Waar doet u vrijwilligerswerk? (% van alle Leidenaren, meer antwoorden mogelijk)

Vrijwilligerswerk – erkenning en ondersteuning

De meeste vrijwilligers voelen zich voldoende erkend en ondersteund

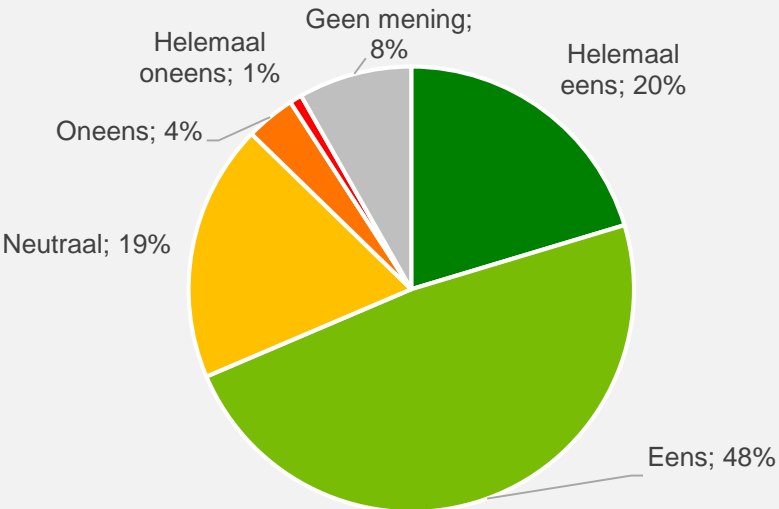
(Afgerond) 18% van de inwoners (dus niet alleen de vrijwilligers) kent Inluzio en 9% kent Stichting Present, twee organisaties die zich inzetten voor vrijwilligers. Een kleine minderheid van 1% heeft er gebruik van gemaakt.

Tweederde van de vrijwilligers voelt zich voldoende erkend en drie van de vijf voelt zich voldoende ondersteund. Ongeveer vijf procent voelt zich (helemaal) niet erkend en ondersteund. De rest is neutraal of heeft geen mening. Deze uitkomsten zijn vrijwel hetzelfde als bij de vorige meting.

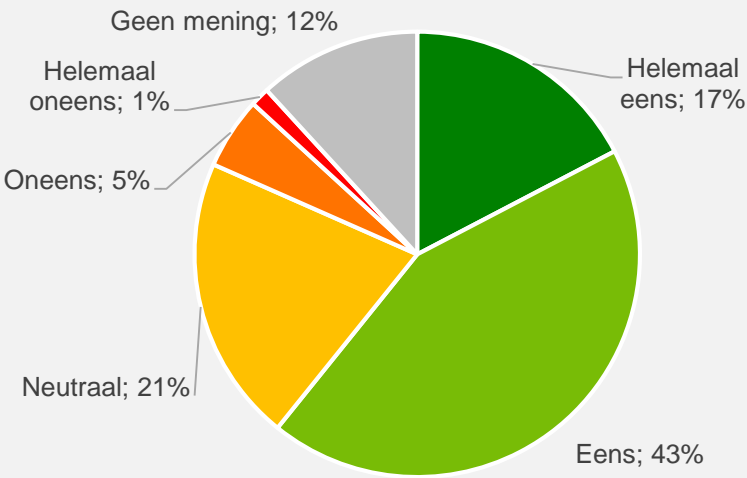
Er zijn verschillende organisaties die zich inzetten voor vrijwilligers. Welke kent u en, indien u vrijwilliger bent, van welke heeft u in de afgelopen 12 maanden gebruik gemaakt?

Ik voel me als vrijwilliger voldoende erkend (% van vrijwilligers)

Ik voel me als vrijwilliger voldoende ondersteund (% van vrijwilligers)

Mantelzorg – frequentie en intensiteit

14% verleent mantelzorg, dat is minder dan vorige meting, maar de mantelzorgers zijn door corona meer uren gaan mantelzorgen

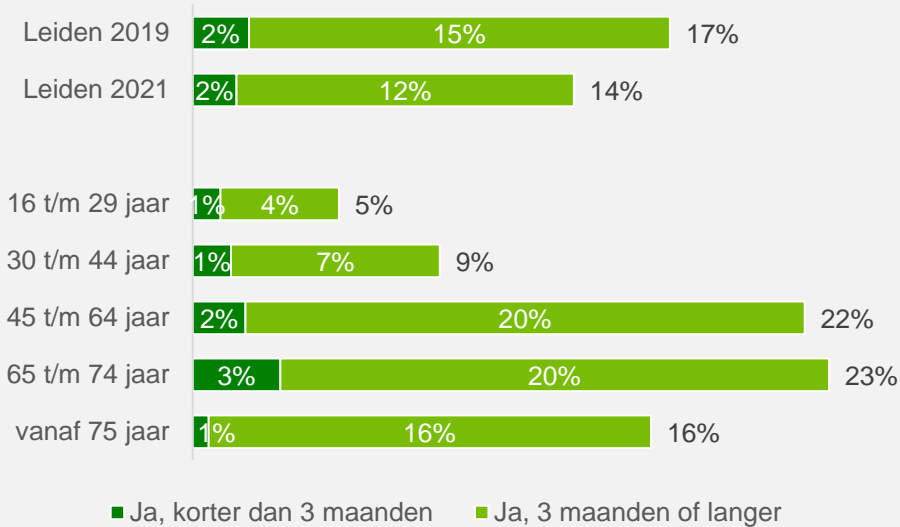
14% van de Leidenaren geeft mantelzorg: zorg voor een naaste die langdurig ziek of hulpbehoevend is of een beperking heeft. Dat is iets minder dan in 2019.

De meeste mantelzorgers doen dat al langer dan drie maanden.

- Inwoners van 45 t/m 64 jaar (22%) en van 65 t/m 74 jaar (23%) geven het vaakst mantelzorg.

14%
geeft mantelzorg

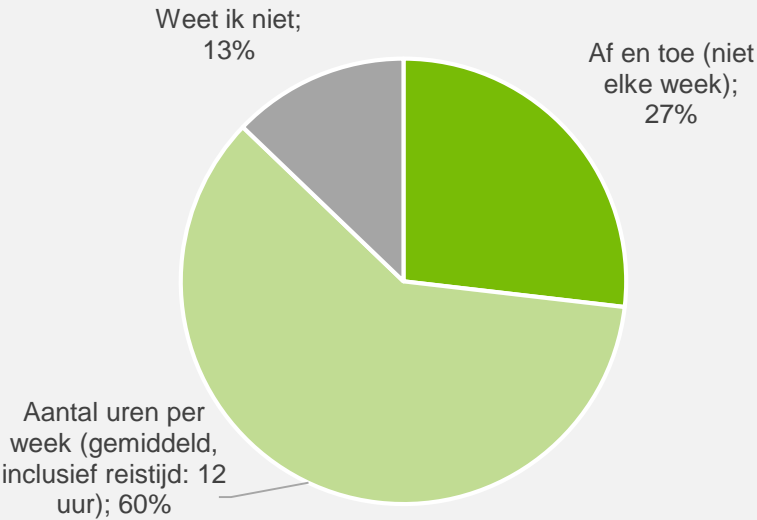
Zorgt u voor iemand in uw omgeving die langdurig ziek of hulpbehoevend is of een beperking heeft?

Degenen die het met enige regelmaat doen, besteden gemiddeld 12 uur per week hieraan.

42% geeft aan door de coronacrisis meer te zijn gaan mantelzorgen.

Hoeveel uur per week besteedt u gemiddeld aan mantelzorg? (% van de mantelzorgers)

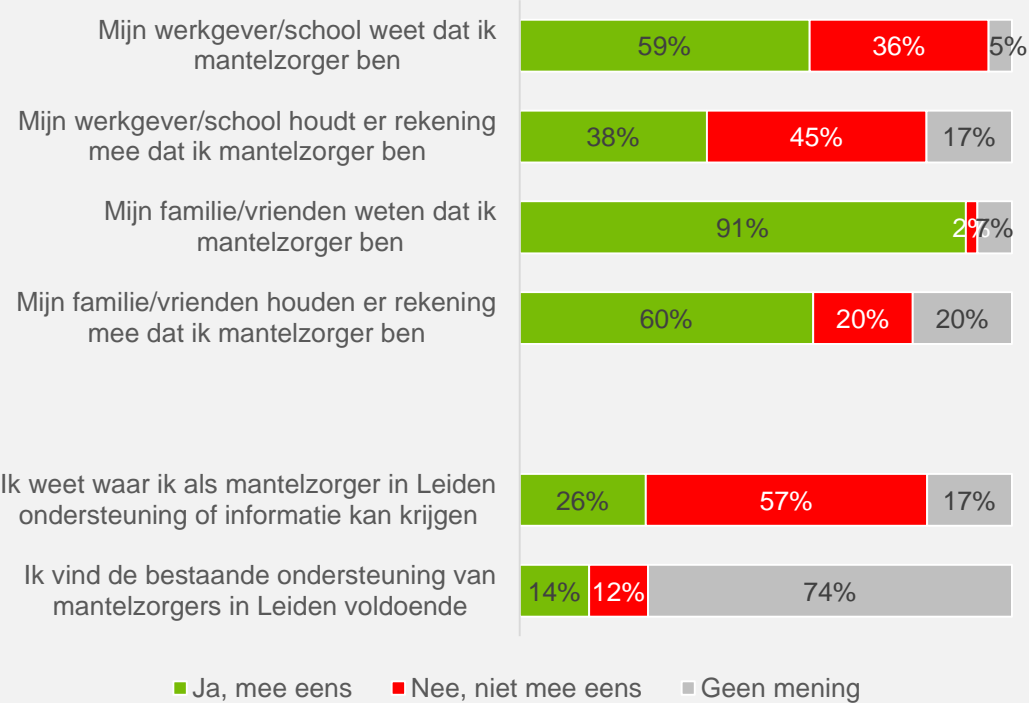

School en werkgever houden er vaker niet dan wel rekening mee dat iemand mantelzorger is

Aan de mantelzorgers zijn verschillende stellingen voorgelegd. Naast de in de grafiek getoonde antwoordmogelijkheden kon men ook nog ‘n.v.t.’ antwoorden als men bijvoorbeeld geen school of werkgever heeft.

Van 59% weet de school of werkgever dat diegene mantelzorger is. Bij 38% houdt de school of werkgever er ook rekening mee, bij 45% niet.

Bent u het eens of oneens met onderstaande stellingen? (% van de mantelzorgers waar de situatie van toepassing is)

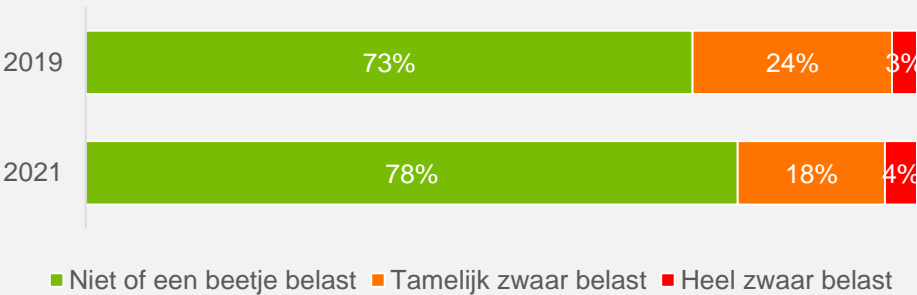
Familie/vrienden weten in 91% van de gevallen dat degene mantelzorger is, in 60% houden die er rekening mee.

De meeste mantelzorgers hebben geen idee waar ze ondersteuning of informatie kunnen krijgen en kan dan ook geen oordeel geven of ze het voldoende vinden. 18% kent Incluzio, 7% kent de Leidse Vereniging van Mantelzorgers en 10% kent de mantelzorgondersteuning van het Sociaal Wijkteam. Een verwaarloosbaar percentage heeft er gebruik van gemaakt.

Sommige mensen voelen zich als mantelzorger erg belast, voor anderen geldt dat minder. 78% van de mantelzorgers voelt zich niet of een beetje belast. 18% voelt zich tamelijk zwaar belast en 4% voelt zich heel zwaar belast. De cijfers zijn vergelijkbaar met de vorige meting.*

* Dit lijkt misschien niet zo maar vanwege de kleine aantallen respondenten zijn de gemeten verschillen niet statistisch significant.

In welke mate voelt u zich belast als mantelzorger? (% van de mantelzorgers)

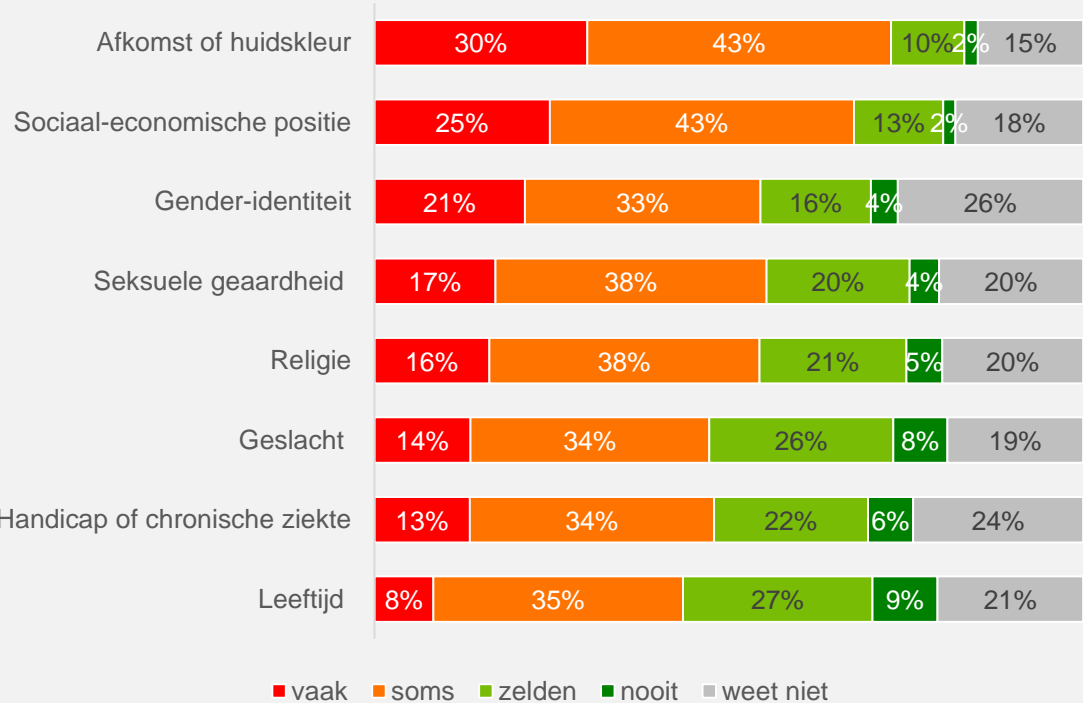
Discriminatie – vóórkomen ervan

Leidenaren denken dat discriminatie vanwege afkomst of huidskleur het vaakst voorkomt, 14% kent iemand die daar ervaring mee heeft

Bij discriminatie gaat het om het negatief behandelen of beoordelen van (groepen) mensen vanwege bepaalde, niet ter zake doende, persoonskenmerken.

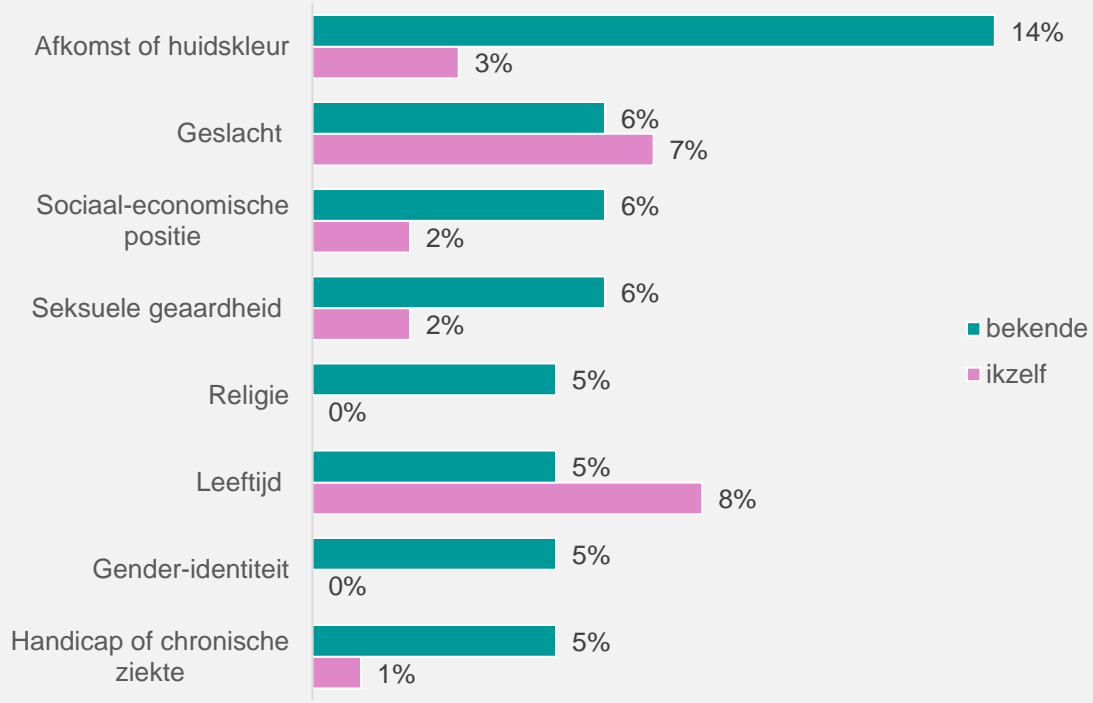
Inwoners denken dat in Leiden discriminatie vanwege afkomst of huidskleur het vaakst voorkomt. Discriminatie vanwege leeftijd het minst.

Hoe vaak denkt u dat de volgende vormen van discriminatie in Leiden voorkomen?

Gevraagd naar de ervaring met discriminatie geeft 8% aan in het afgelopen jaar zelf gediscrimineerd te zijn vanwege leeftijd (dit zijn vooral ouderen vanaf 65 jaar). Dat is opvallend aangezien het bij de vorige vraag de minst voorkomende vorm was. Van de vrouwen is 13% gediscrimineerd vanwege geslacht. 14% kent iemand die het afgelopen jaar is gediscrimineerd wegens afkomst of huidskleur. Dat is het hoogst voorkomende percentage.

Bent uzelf of is iemand uit uw naaste omgeving de afgelopen twaalf maanden wel eens gediscrimineerd?

Discriminatie – locatie en vorm

Discriminatie komt het vaakst voor op straat en in de vorm van schelden en intimideren

Gevraagd naar waar de discriminatie plaatsvond is ‘op straat’ met 52% de meest aangekruiste situatie, gevolgd door ‘bij het verkrijgen van een baan of stage’ (29%) en ‘in de wijk of buurt’ (28%).

Bij de manier waarop de discriminatie plaatsvond is ‘uitgescholden, geïntimideerd’ (55%) de meest voorkomende vorm. maar ook ‘pesten’ en ‘werk geweigerd worden’ komt veel voor.

Waar vond deze discriminatie vooral plaats? (meer antwoorden mogelijk, % van mensen die aangeven zelf gediscrimineerd te zijn of iemand kennen)

In 2013 zijn in de Stadsenquête soortgelijke vragen gesteld over discriminatie. Toen dacht men dat discriminatie vanwege leeftijd vaker voorkwam dan in nu en vanwege geslacht minder vaak. De plekken en manieren waar(op) discriminatie plaatsvindt zijn in de meting van 2013 en 2021 vergelijkbaar.

Hoe vond deze discriminatie vooral plaats? (meer antwoorden mogelijk, % van mensen die aangeven zelf gediscrimineerd te zijn of iemand kennen)

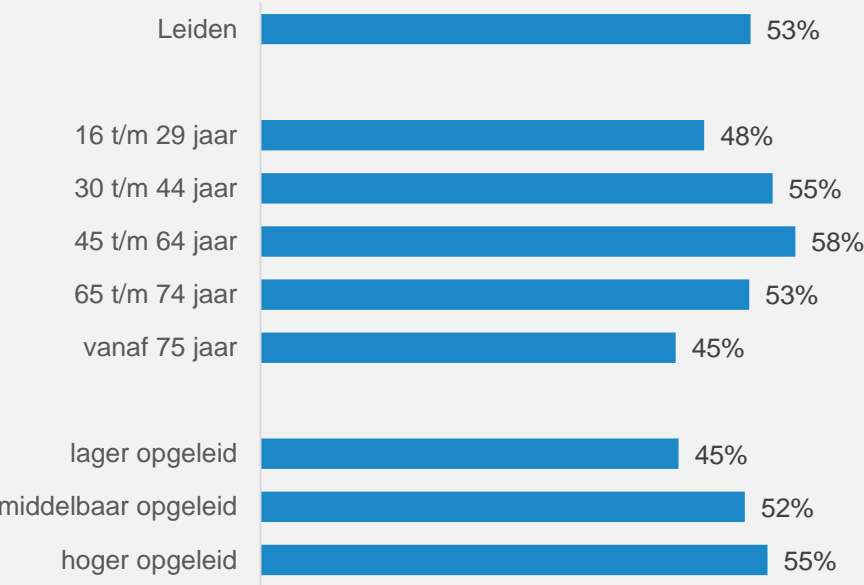
Discriminatie – melden ervan

53% van de Leidenaren zou een klacht over discriminatie melden

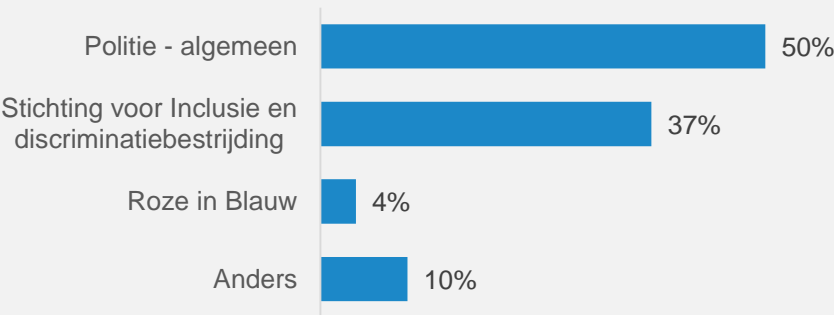
Als mensen een klacht hebben over discriminatie, zou 53% dit melden. De verschillen naar achtergrondkenmerken zijn niet opvallend groot.

De politie is de instantie waar de inwoners het meest met een klacht heen zouden gaan (50%). 37% zou het melden bij de stichting voor Inclusie en discriminatiebestrijding. Overigens kende 14% deze stichting voordat ze er in de Stadsenquête naar gevraagd werden. Roze in Blauw is een meldpunt binnen de politie, specifiek voor de LHBTI+ doelgroep. 4% zou daarheen gaan met een melding.

Stel, u hebt een klacht over discriminatie. Zou u dit melden?

Waar zou u dit melden? (% van mensen die een klacht zouden melden)

Wist u vóór deze enquête van het bestaan van Stichting voor Inclusie en discriminatiebestrijding (algemeen meldpunt voor discriminatie)?

14%
kent Stichting voor
inclusie en
discriminatiebestrijding

Economie en mobiliteit

- Financiële situatie
- Winkelen
- Bezoekers en leefbaarheid
- Vervoermiddelenbezit en –gebruik
- Verkeersveiligheid
- Fietsparkeren
- Voetgangers in de binnenstad
- Autoparkeren in de binnenstad
- Autoparkeren bij eigen huis

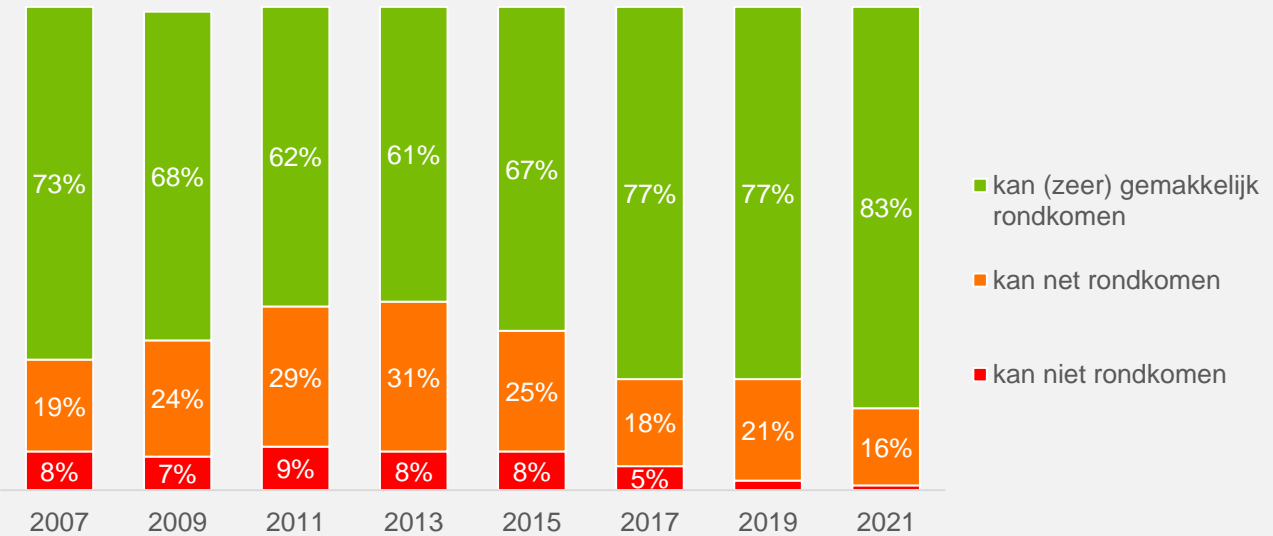
Steeds meer Leidenaren kunnen makkelijk rondkomen van hun huishoudinkomen

83% kan makkelijk of zeer makkelijk rondkomen van het huishoudinkomen. Dat percentage is hoger dan in 2019.16% kan net rondkomen en 1% kan niet rondkomen*.

- Tussen de wijken is weinig verschil in de mate waarin men rondkomt.
- Grotere verschillen zijn bij het opleidingsniveau: van de lager opgeleiden komt 68% (zeer) makkelijk rond en van de hoger opgeleiden 86%.
- Van de mensen met een huishoudinkomen vanaf € 3.500 netto per maand kan 96% (zeer) makkelijk rondkomen, van de mensen met een inkomen lager dan € 2.400 is dat 54%.

*Tot en met 2017 was er sprake van vijf antwoordcategorieën (van zeer moeilijk tot zeer makkelijk). In 2019 zijn hier vier categorieën van overgebleven (komt niet rond - komt net rond - komt gemakkelijk rond - komt zeer gemakkelijk rond).

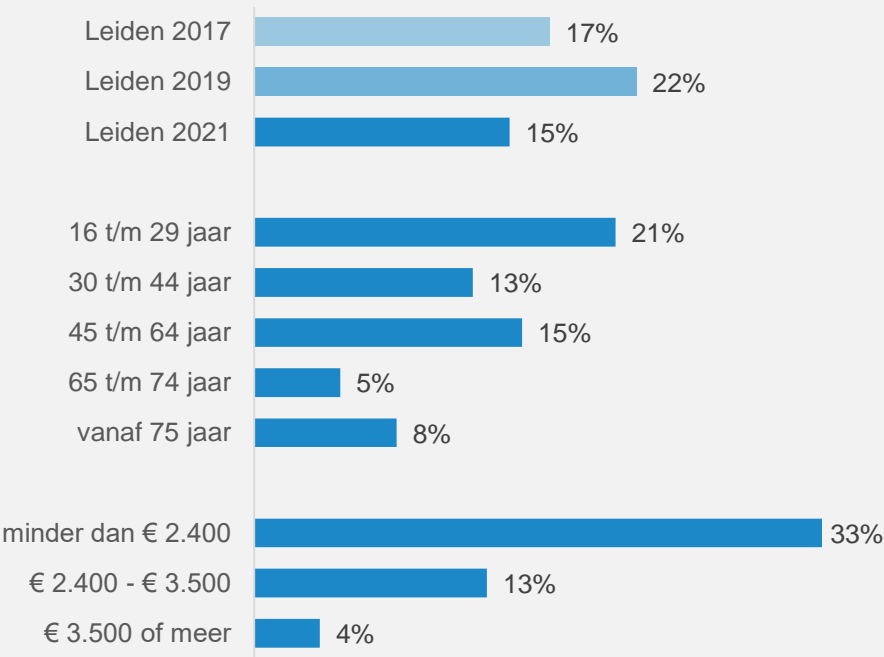
Hoe moeilijk of gemakkelijk kan uw huishouden rondkomen van het totale huishoudinkomen?

15% moet wel eens bezuinigen op eten of kleding of wachten met het betalen van vaste lasten. Dat percentage is lager dan in 2019.

- Van de mensen met een laag inkomen moet 33% wel eens bezuinigen of wachten met betalen.

Moet u wel eens bezuinigen op eten of kleding of wachten met het betalen van de vaste lasten en andere rekeningen?

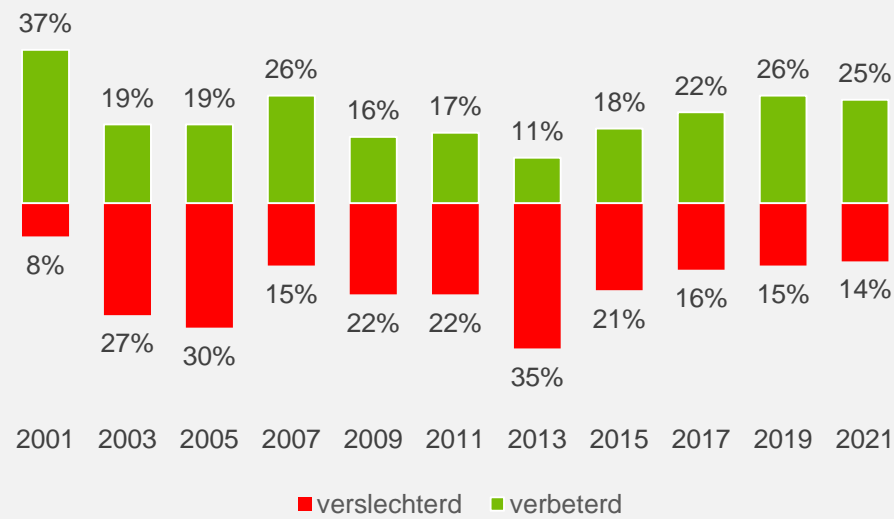
Financiële situatie – verbeterd of verslechterd

De financiële situatie van 25% van de Leidenaren is het afgelopen jaar verbeterd

In de afgelopen twaalf maanden is van 25% van de Leidenaren de financiële situatie verbeterd en van 14% is deze verslechterd. Van de rest is deze, volgens de respondenten zelf, gelijk gebleven. In de afgelopen jaren is een slingerbeweging te zien. In 2001 gaf 8% van de respondenten een verslechtering aan, in 2005 was dit gestegen tot 30%, na een daling liet 2013 opnieuw een dieptepunt zien van 35% en nu is het weer gedaald tot 14%.

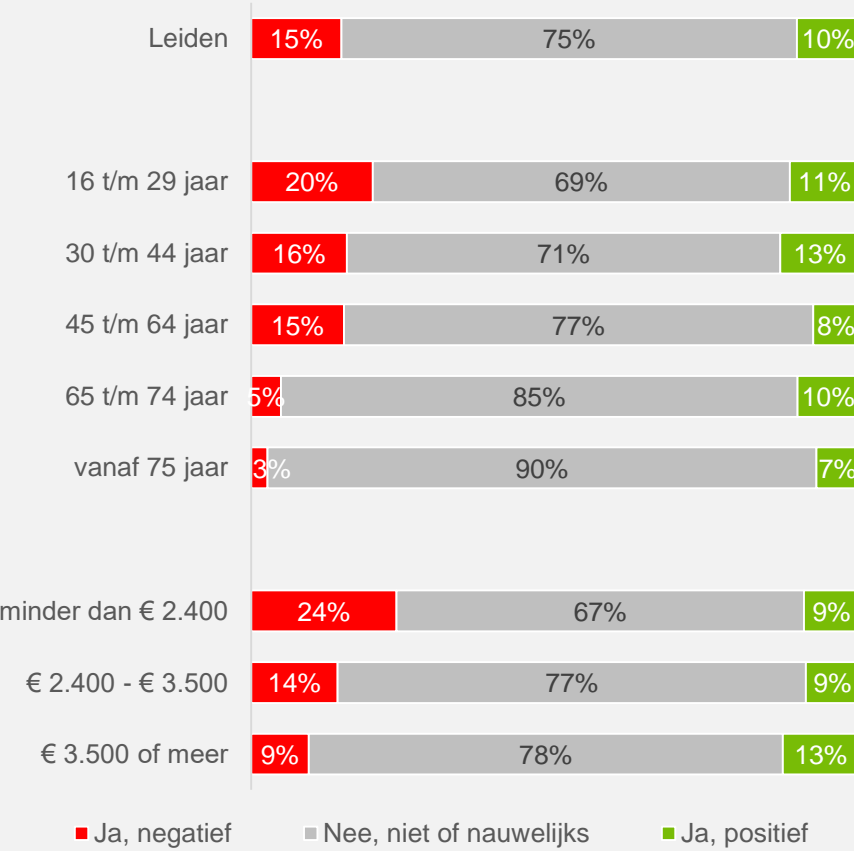
- Vooral inwoners van 16 t/m 29 jaar geven aan dat de financiële situatie is verbeterd (36%).
- De wijk waarin relatief de meeste inwoners aangeven dat hun financiële situatie is verbeterd is Leiden-Noord (38%).

Is de financiële situatie van uw huishouden in de afgelopen twaalf maanden verbeterd, gelijk gebleven of verslechterd?

Driekwart geeft aan dat de coronacrisis niet van invloed is geweest op de financiële situatie van het huishouden. 15% geeft aan dat deze daardoor verslechterd (bij lage inkomens is dit meer) is en 10% dat deze verbeterd is.

Is de coronacrisis van invloed geweest op de financiële situatie van uw huishouden?

Winkelen – aankooplocatie in de tijd

Grote stijging van de aankopen via internet in het afgelopen jaar

Aan de respondenten zijn acht artikel(groep)en voorgelegd met de vraag waar men deze meestal koopt.

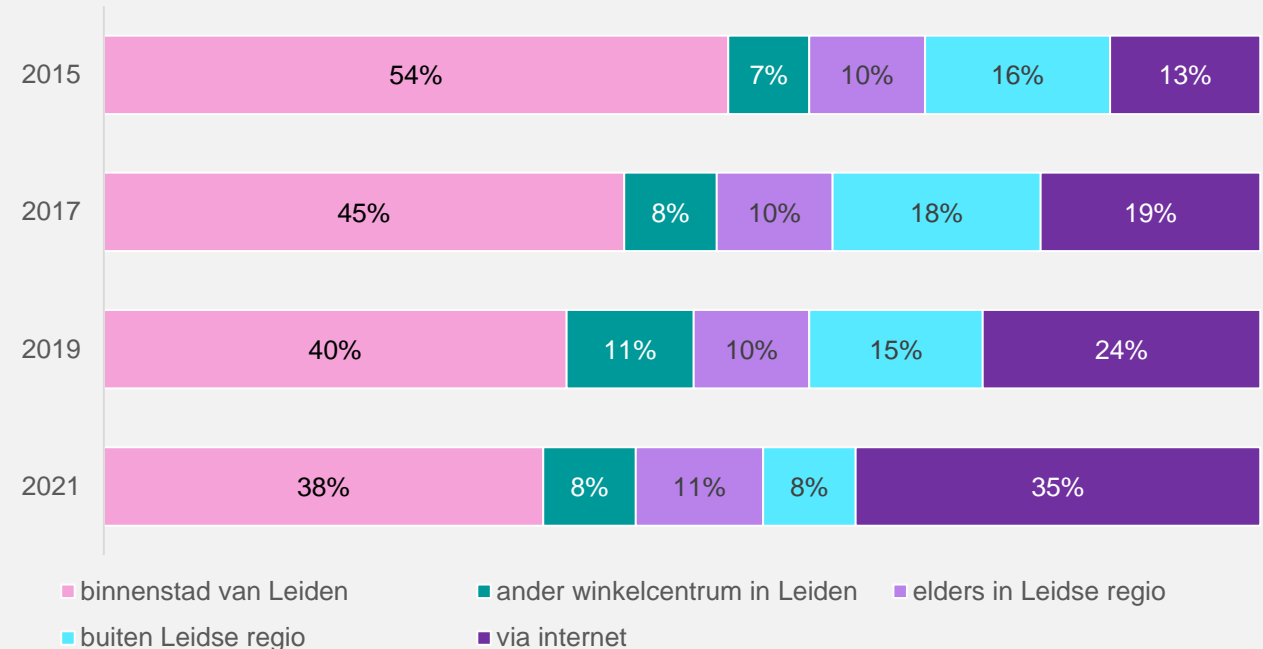
Minder dan de helft (38%) van de voorgelegde winkelartikelen wordt meestal in de binnenstad van Leiden gekocht. Dit percentage is de afgelopen jaren gedaald.

De voornaamste verschuiving vindt plaats richting het online winkelen. Van 13% in 2015 naar 35% in 2021. Deze verschuiving was al gaande en is (waarschijnlijk door de coronacrisis) alleen maar sneller gegaan.

Wat verder opvalt is dat in 2021 weinig buiten de Leidse regio is gekocht. Waarschijnlijk is ook dit het gevolg van corona, het 'dagje winkelen' in een andere stad kon lange tijd niet plaatsvinden.

- Ouderen kopen minder vaak via internet dan jongeren.
- Laagopgeleiden kopen minder via internet dan hoogopgeleiden.

We willen graag van een aantal winkelartikelen weten waar u deze meestal koopt*
(kleding en schoenen; meubelen, gordijnen en woninginterieur; grote elektrische apparatuur; kleine elektrische apparatuur; drogisterij- en parfumerie-artikelen; boeken; cd's en dvd's; computers, telefoons; gezelligheidswinkelen zonder koopdoel)

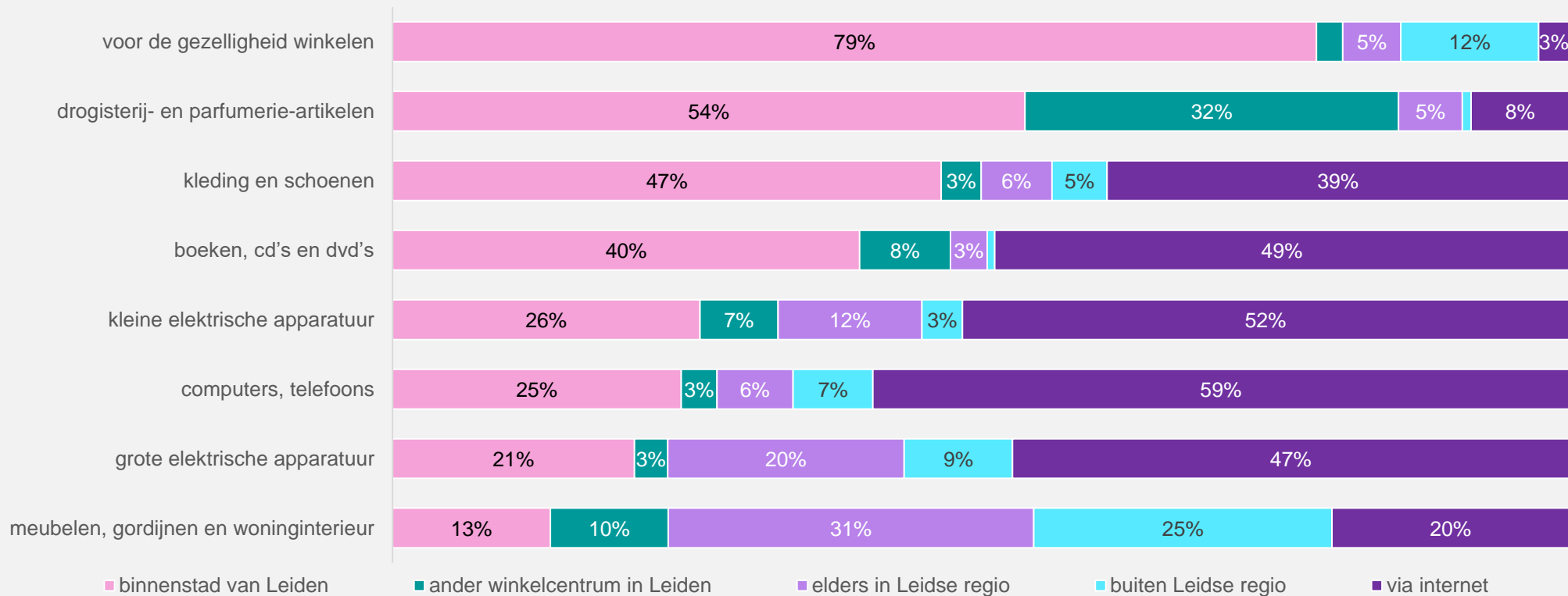
* Mensen die aangeven dat ze de artikelen het afgelopen jaar niet hebben gekocht, zijn niet meegenomen in deze grafiek.

Winkelen – aankooplocatie per artikel

Voor de gezelligheid winkelen gebeurt vooral in de Leidse binnenstad

Er zijn grote verschillen in aankoopplaats tussen de verschillende groepen winkelartikelen. Als men voor de gezelligheid gaat winkelen gebeurt dat relatief vaak (79%) in de binnenstad. Ongeveer de helft van de Leidenaren gaat voor drogisterijartikelen en voor kleding en schoenen naar de binnenstad. Computers, telefoons, kleine elektrische apparatuur, en boeken, cd's en dvd's koopt men relatief vaak via internet. Meubelen worden relatief vaak elders in of buiten de Leidse regio gekocht.

Kunt u aangeven in welke stad of in welk winkelcentrum u deze artikelen meestal koopt? (exclusief mensen die het betreffende artikel niet kopen)

Inwoners verwachten meer voor- dan nadelen als meer bezoekers van buiten Leiden de binnenstad zouden bezoeken

Leiden trekt veel bezoekers, uit Leiden zelf, uit de regio en van verder weg. Dat heeft voordelen, maar kan ook nadelen hebben. Er zijn vier voor- en vier nadelen aan de respondenten voorgelegd.*

Als er veel bezoekers zijn wakkert dat de trots van veel (70%) Leidenaren aan. Ook een ruime meerderheid ziet de voordelen positiever imago, meer gezelligheid en beter aanbod van winkels, horeca en cultuur.

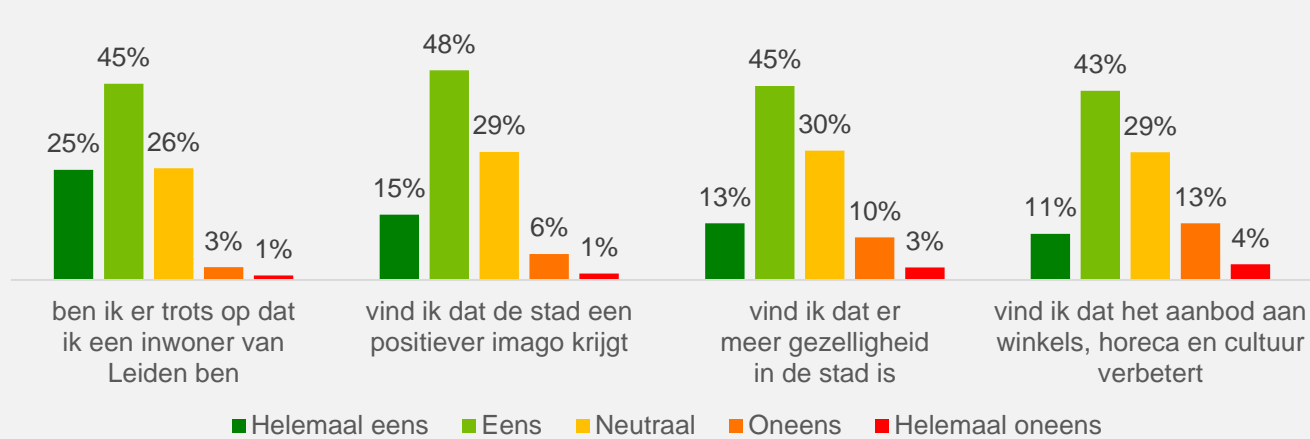
- Opvallend is dat er tussen de wijken nauwelijks verschillen zijn.

Inwoners kunnen ook nadelen ervaren als er veel bezoekers van buiten Leiden naar de binnenstad komen. Uit de resultaten van de enquête blijkt dat een minderheid van de inwoners mogelijke nadelen ziet. Afgerond 8% van de inwoners zou wrijving ervaren tussen bezoekers en bewoners en 11% zou zich minder thuis voelen in de stad. 23% is het (helemaal) eens met de stelling dat het aanbod van winkels, horeca en cultuur dan meer op toeristen gericht is dan op bewoners.

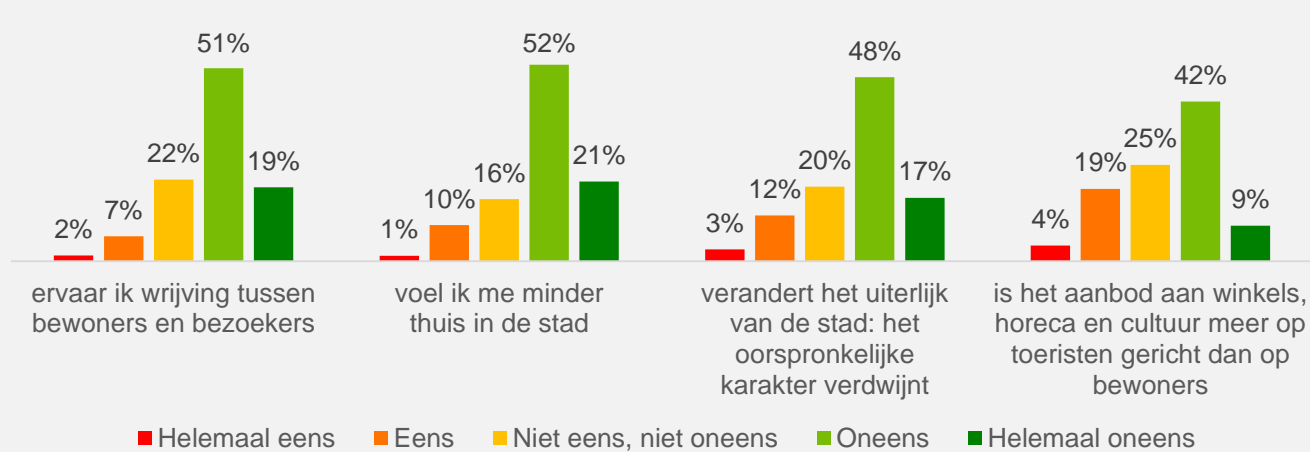
- Tussen de wijken is weinig verschil, alleen in Binnenstad-Zuid zouden meer mensen wrijving ervaren (14%) en zich minder thuis voelen (17%) bij meer bezoekers.

* De stellingen zijn hypothetisch, in werkelijkheid waren er in 2020 minder bezoekers dan normaal. Deze vragen dienen vooral als nulmeting.

Wanneer er veel bezoekers van buiten Leiden de binnenstad bezoeken, dan ...

Wanneer er veel bezoekers van buiten Leiden de binnenstad bezoeken, dan ...

Vervoermiddelenbezit en -gebruik - autobezit

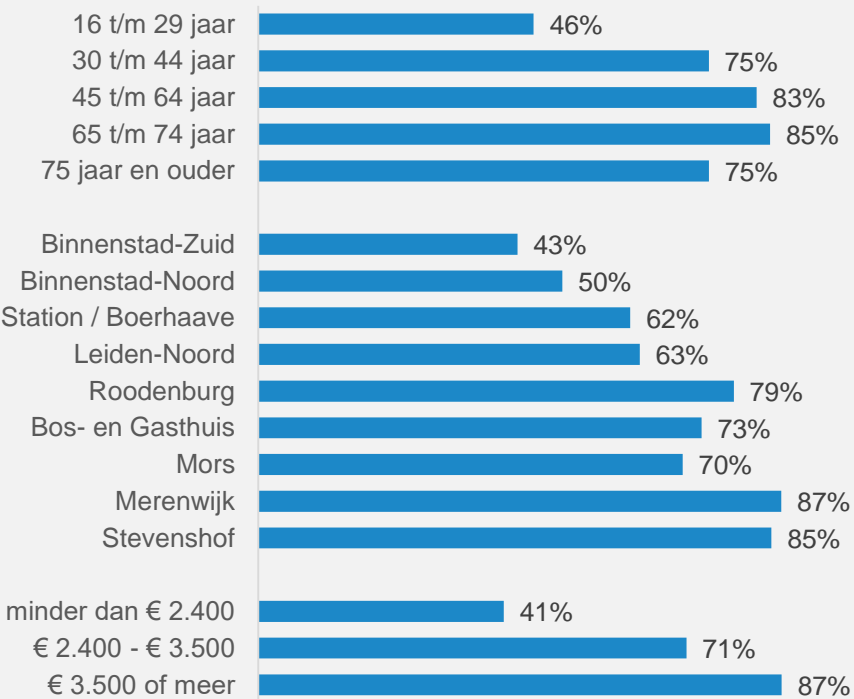
In de binnenstad is het autobezit laag, in de woonwijken hoog; hoe hoger het inkomen, hoe hoger het autobezit

69% van de Leidenaren beschikt over een auto. Jongeren van 16 t/m 29 jaar minder vaak (46%) en inwoners van Stevenshof (85%) en Merenwijk (87%) vaker. Hoe hoger het inkomen, hoe hoger het autobezit.

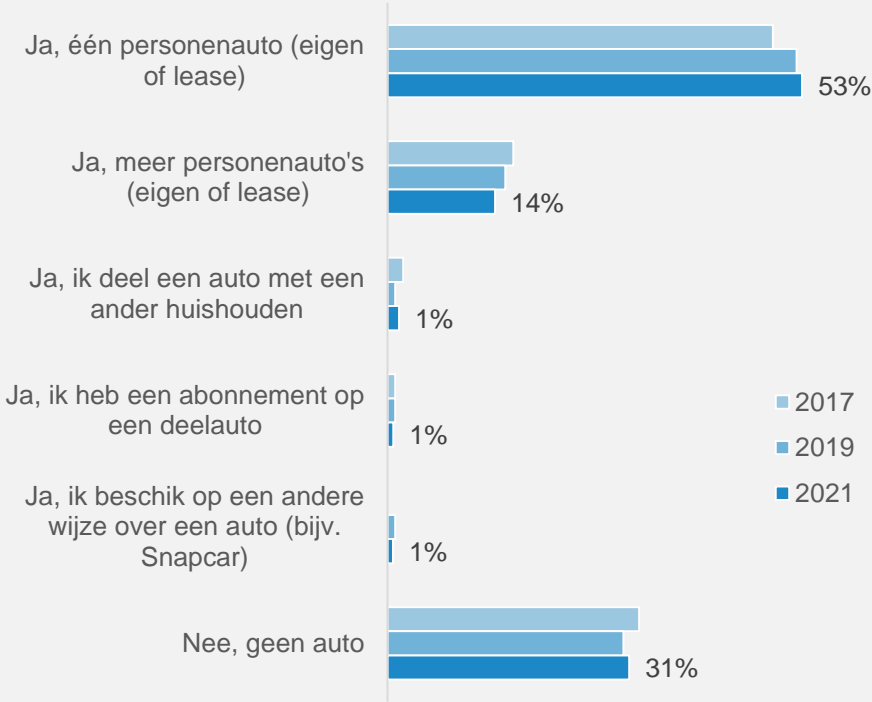
53% heeft één auto, 14% heeft meer auto's en 3% deelt een auto met een ander huishouden, heeft een abonnement op een deelauto of beschikt op een andere wijze over een auto. De percentages zijn vergelijkbaar met 2019.

LET OP: deze cijfers zijn niet te vergelijken met de CBS-registratiegegevens over personenauto's. Ten eerste omdat in de CBS-gegevens leaseauto's niet zijn meegenomen. Ten tweede omdat de groep inwoners die meedoet aan de Stadsenquête op dit punt niet representatief is. De uitkomsten van de Stadsenquête zijn vooral interessant om te kijken hoe de trend in de loop van de tijd is, en welke verschillen er zijn tussen bevolkingsgroepen.

Beschikt u of uw huishouden over één of meer personenauto's? (% ja)

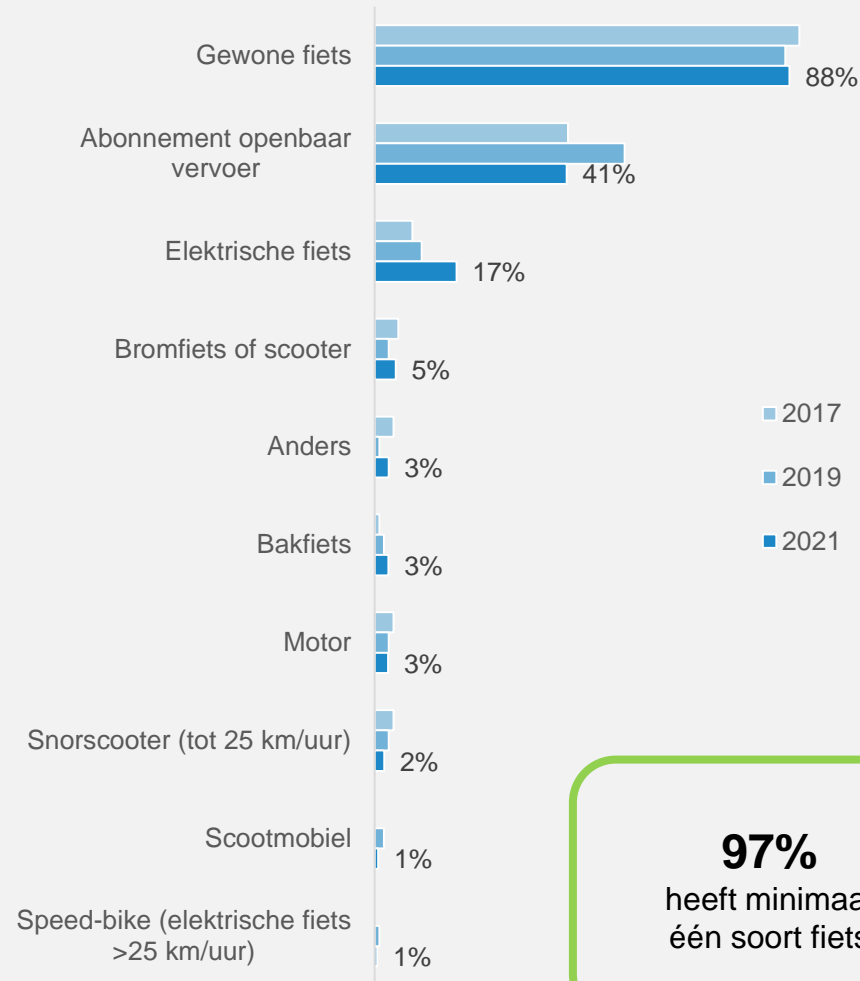
Beschikt u of uw huishouden over één of meer personenauto's?

Vervoermiddelenbezit en -gebruik - fiets en andere vervoermiddelen

97% heeft een gewone fiets, bakfiets, elektrische fiets en/of speedbike; 64% gebruikt hem vrijwel dagelijks

Over welke andere vervoermiddelen of vervoersabonnementen beschikt u zelf? (meer antwoorden mogelijk)

97%
heeft minimaal één soort fiets

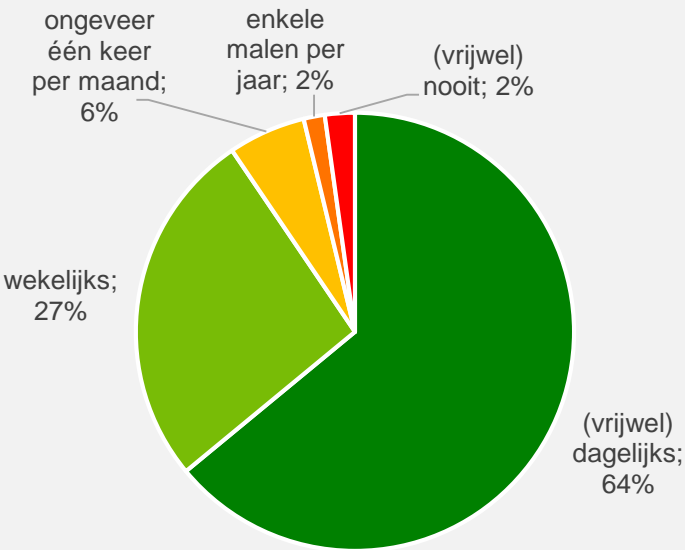
41% heeft een abonnement op het openbaar vervoer (OV-chipkaart). Dat is minder dan in 2019, mogelijk vanwege corona.

88% van de Leidenaren beschikt over een (gewone) fiets, 17% over een elektrische fiets, 3% over een bakfiets en 1% over een speedbike. In totaal heeft 97% van de Leidenaren één van deze vervoermiddelen.

Mensen die aangeven geen fiets te hebben zeggen dat dit vooral is vanwege hun leeftijd of gezondheid.

Mensen met een fiets gebruiken hem in 64% van de gevallen dagelijks, nog eens 27% gebruikt hem wekelijks, maar niet dagelijks.

Hoe vaak maakt u gebruik van de fiets (gewone fiets, elektrische fiets, bakfiets of speedbike)? (% van de mensen die een fiets hebben)

Vervoermiddelenbezit en -gebruik - vervoermiddelkeuze

De fiets is het meest gebruikte vervoermiddel voor bezoek binnenstad, studie, werk en boodschappen

Om de binnenstad te bezoeken, voor de dagelijkse boodschappen, om naar de studie, opleiding of cursus of om naar het werk te gaan, is de fiets het meest gebruikte vervoermiddel.

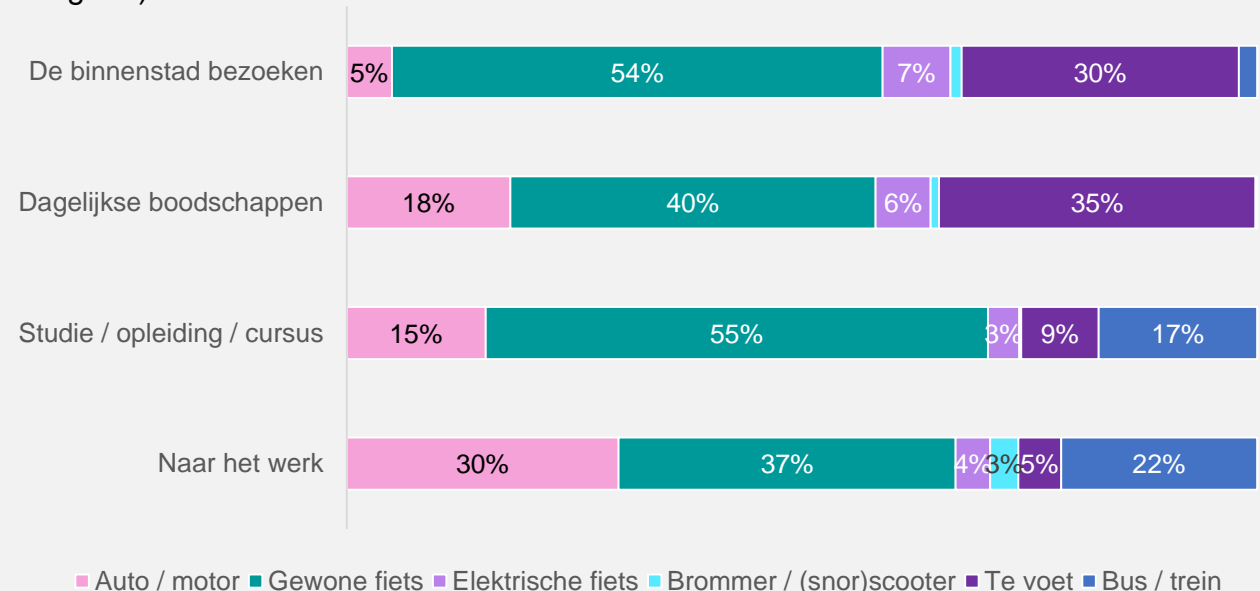
Het openbaar vervoer wordt vooral gebruikt om naar het werk of studie te gaan. Overigens is het gebruik hiervan afgenomen ten opzichte van vorig jaar, hoogstwaarschijnlijk vanwege de coronamaatregelen.

De auto wordt vooral gebruikt om naar het werk te gaan. Meer dan vorig jaar, waarschijnlijk heeft er een verschuiving van openbaar vervoer naar auto plaatsgevonden.

Wat daarnaast opvalt is dat dagelijkse boodschappen in 35% van de gevallen te voet gedaan worden. Vorig jaar was dat nog 26%.

Wat verder opvalt is dat ouderen vanaf 65 jaar vaker de elektrische fiets gebruiken om naar de binnenstad te gaan of om dagelijkse boodschappen te doen dan jongeren. Dit ligt rond de 20% (ten opzichte van gemiddeld 7% en 6%, zie grafiek).

Kunt u aangeven welk vervoermiddel u meestal gebruikt om het grootste deel van de afstand af te leggen naar de volgende bestemmingen? (% van mensen die er wel eens heen gaan)

In het afgelopen jaar werd werk of studie vaak vanuit huis gedaan vanwege de coronamaatregelen. Dat blijkt ook uit de antwoorden op de voorgaande vragen.

- In 2019 ging 22% van de respondenten niet naar het werk (bv omdat ze gepensioneerd zijn) en in 2021 was dit 33%.
- In 2019 ging 57% niet naar een studie, opleiding of cursus, in 2021 was dat 68%.

Vervoermiddelenbezit en -gebruik – elektrische fiets

Het bezit van een elektrische fiets is toegenomen en vooral hoog onder ouderen en laag- en middelbaar opgeleiden

Op verschillende plekken op de voorgaande pagina's is de elektrische fiets ter sprake gekomen. Hier zijn interessante ontwikkelingen gaande, daarom wijden we een aparte pagina aan dit vervoermiddel.

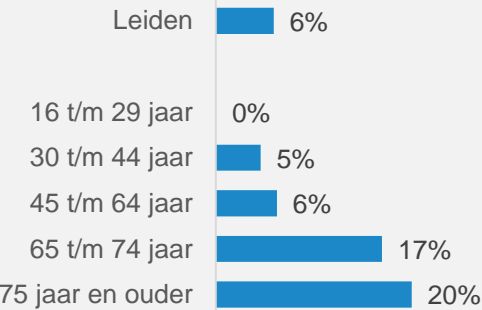
In de afgelopen vier jaar is het bezit van een elektrische fiets gestegen van 8% naar 17%. Vooral ouderen bezitten een elektrische fiets (27% van de 65-plussers in 2017 en 47% in 2021). Maar ook in de leeftijdsgroepen 30 t/m 44 jaar en 45 t/m 64 jaar neemt het bezit snel toe.

Ook is opvallend dat het bezit van elektrische fietsen hoger is onder laagopgeleiden dan hoogopgeleiden. Kijkend naar inkomensgroepen zijn de verschillen kleiner, maar het is vooral de midden-inkomensgroep die relatief vaak een elektrische fiets bezit.

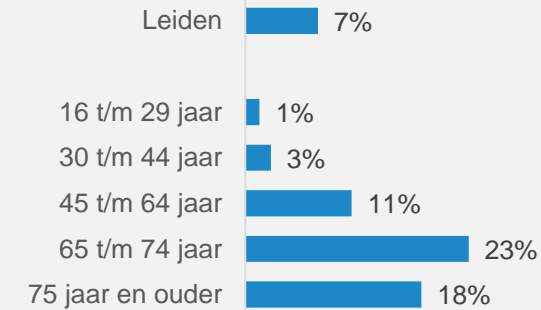
Als inwoners van 65 jaar en ouder de binnenstad bezoeken of boodschappen gaan doen, gebruikt ongeveer 20% hiervoor de elektrische fiets.

Neemt de elektrische fiets bij...

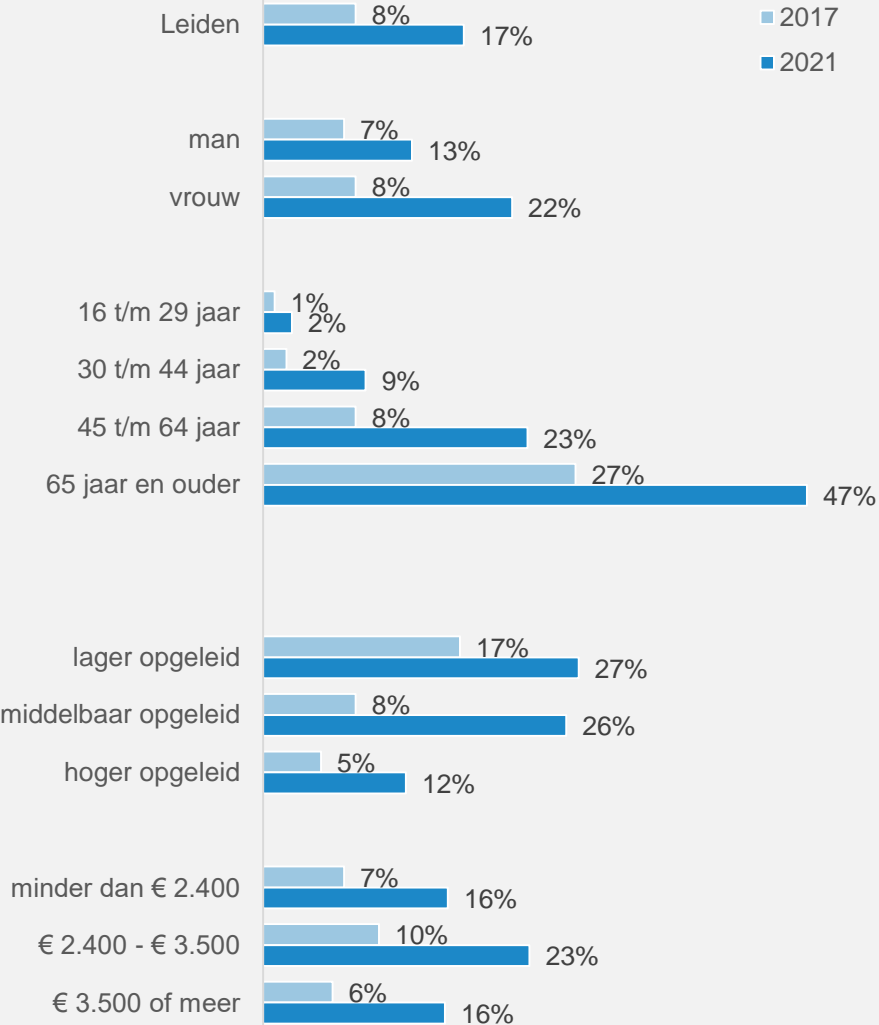
...bezoek aan binnenstad

...dagelijkse boodschappen

Heeft u een elektrische fiets? (% ja)

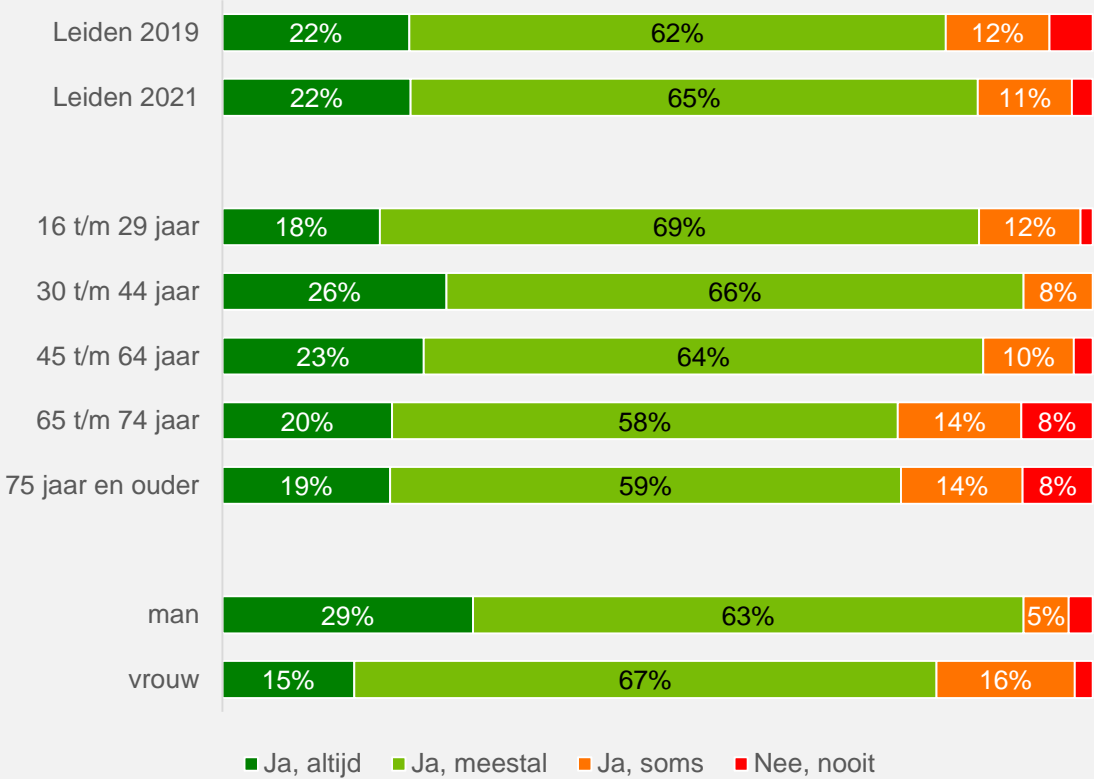
13% voelt zich soms of altijd onveilig in het verkeer in Leiden, ouderen vaker dan jongeren

22% voelt zich altijd veilig in het verkeer in Leiden en 65% meestal. 11% voelt zich soms onveilig en 2% altijd. De uitkomsten zijn vergelijkbaar met de vorige meting.

- Kijkend naar leeftijdsgroepen blijkt dat ouderen vanaf 65 jaar zich vaker onveilig voelen in het verkeer dan inwoners die jonger zijn. 8% voelt zich altijd onveilig in het Leidse verkeer en 14% soms.
- Vrouwen voelen zich vaker onveilig in het verkeer in Leiden dan mannen.

Gevraagd naar een specifieke onveilige plek, noemen ongeveer 350 mensen één of meer locaties.

Voelt u zich in Leiden veilig in het verkeer?

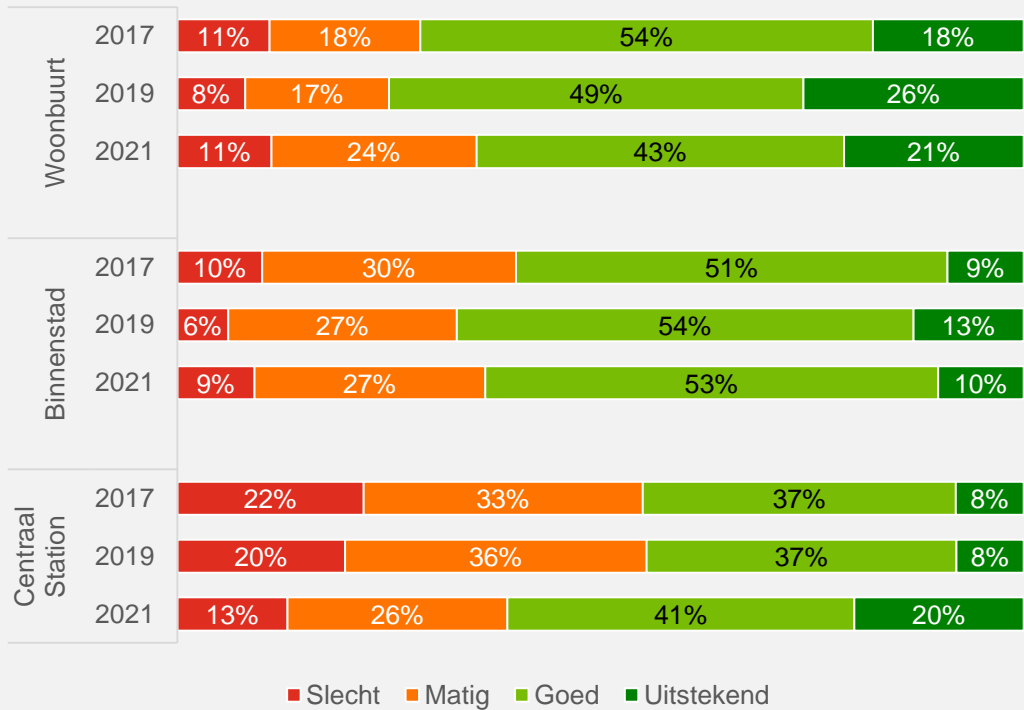

De mogelijkheden om de fiets te stallen bij het Centraal Station vindt men duidelijk verbeterd

Inwoners beoordelen de mogelijkheden om de fiets te parkeren in de eigen woonbuurt iets minder goed dan bij de vorige meting (maar vergelijkbaar met 2017). 21% beoordeelt het als ‘uitstekend’ en 43% als ‘goed’. De beoordeling van fietsparkeermogelijkheden in de binnenstad is niet veranderd. De mogelijkheden om de fiets bij het Centraal Station te parkeren vindt men juist flink verbeterd. Het aandeel inwoners dat het ‘uitstekend’ vindt, is gestegen van 8% naar 20%.

Hoe beoordeelt u de mogelijkheden om de fiets te stallen in uw woonbuurt, in de binnenstad van Leiden en bij het Centraal Station?

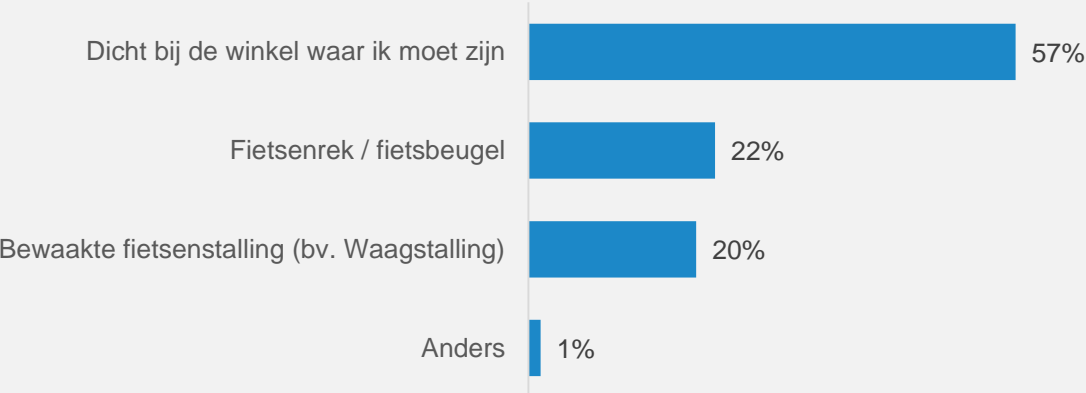
Momenteel zijn er vier bewaakte fietsenstallingen van de gemeente: in het stationsgebied de Zeezijde-stalling, de Taxistandplaats en de Lorentz en in de binnenstad de Waagstalling. 48% ervaart deze overwegend als positief, van de mensen die er wel eens komen is dit 69%. De meest genoemde opmerking is dat de Zeezijde-stalling vaak vol is. En sommige mensen vinden de helling te steil (vooral Waagstalling).

Als mensen met de fiets naar de binnenstad gaan, zetten ze hun fiets het vaakst neer dicht bij de winkel waar ze moeten zijn (57%), in een fietsenrek (22%) of in een bewaakte fietsenstalling (20%).

Hoe ervaart u de vier bewaakte fietsenstallingen van de gemeente?

Als u met de fiets naar de binnenstad gaat, waar zet u dan meestal uw fiets neer? (excl. mensen die nooit met de fiets naar de binnenstad gaan)

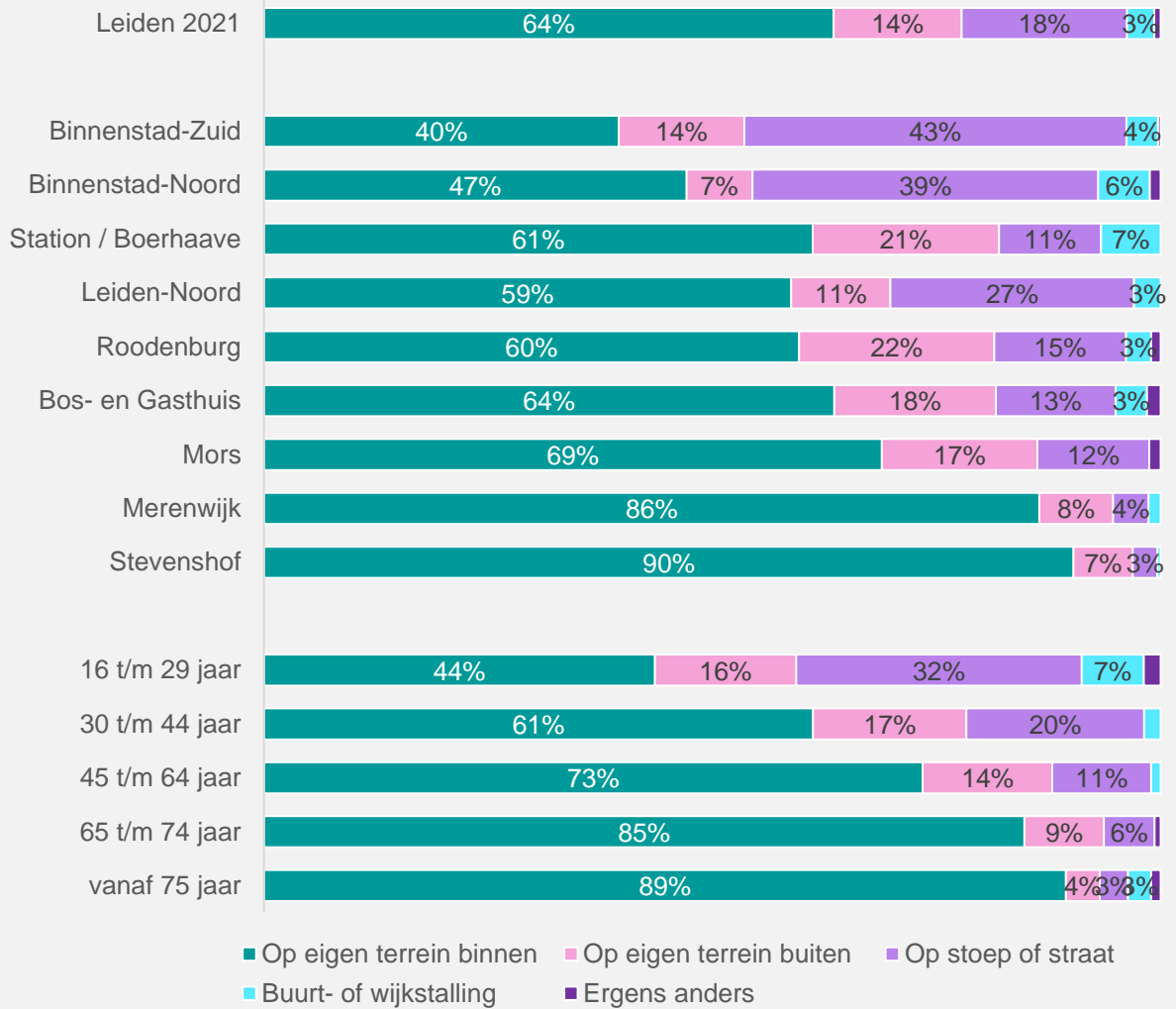
Fietsparkeren – als men thuis is

De meeste mensen zetten hun fiets ‘op eigen terrein binnen’ als ze thuis zijn, jongeren zetten hem vaker op straat

Bijna negen op de tien inwoners hebben een fiets. 64% parkeert deze (als men thuis is) op eigen terrein ergens binnen, dus bijvoorbeeld een schuur, garage of in huis. 14% parkeert de fiets meestal op eigen terrein, maar dan buiten, bijvoorbeeld op de oprit of in de tuin. 18% parkeert de fiets op de stoep of straat, 3% in een buurt- of wijkstalling en 1% elders.

- Er is duidelijk verschil tussen wijken. In Binnenstad-Zuid en –Noord zetten minder mensen hun fiets binnen op eigen terrein en vaker op de stoep of straat. In de woonwijken Merenwijk en Stevenshof zetten procentueel de meeste inwoners hun fiets binnen op eigen terrein (86% en 90%). Dat hangt ongetwijfeld samen met het al dan niet hebben van een tuin.
- Ouderen zetten hun fiets duidelijk vaker binnen op eigen terrein dan jongeren.

Waar staat uw fiets meestal geparkeerd als u thuis bent? (excl. mensen zonder fiets)

Voetgangers in de binnenstad

Voetgangers ondervinden vooral hinder van gevaarlijk dicht langsrijdende auto's of bussen en van geparkeerde fietsen

Als voetgangers door de binnenstad lopen, kunnen ze verschillende hindernissen en ergernissen tegenkomen. Zes situaties zijn aan de respondenten voorgelegd. Bij bijna allemaal neemt de ergernis toe vanaf de eerste meting in 2017.

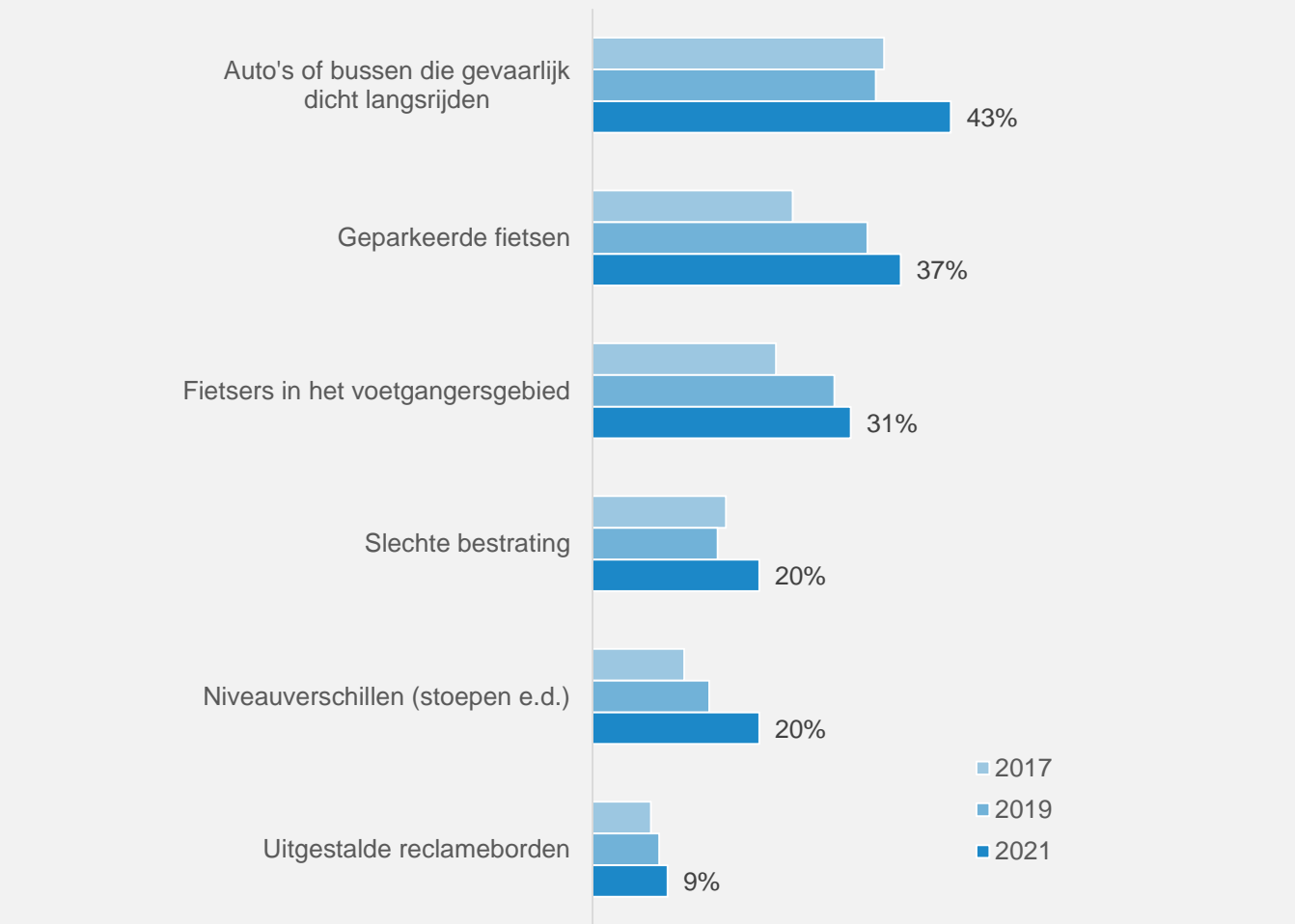
43% van de Leidenaren ondervindt regelmatig tot vaak hinder van auto's of bussen die gevaarlijk dicht langsrijden. Dat is meer dan in de vorige metingen. Opvallend is dat 56% van de jongeren van 16 t/m 29 jaar daar hinder van ondervindt en slechts 23% van de ouderen vanaf 75 jaar.

37% heeft hinder van geparkeerde fietsen en 31% van fietsers in het voetgangersgebied, beide een stijging ten opzichte van 2017.

Slechte bestrating en niveauverschillen zijn voor 20% van de inwoners hinderlijk. Dit is duidelijk vaker zo voor ouderen vanaf 65 jaar.

Tot slot heeft 9% regelmatig tot vaak hinder van uitgestalde reclameborden.

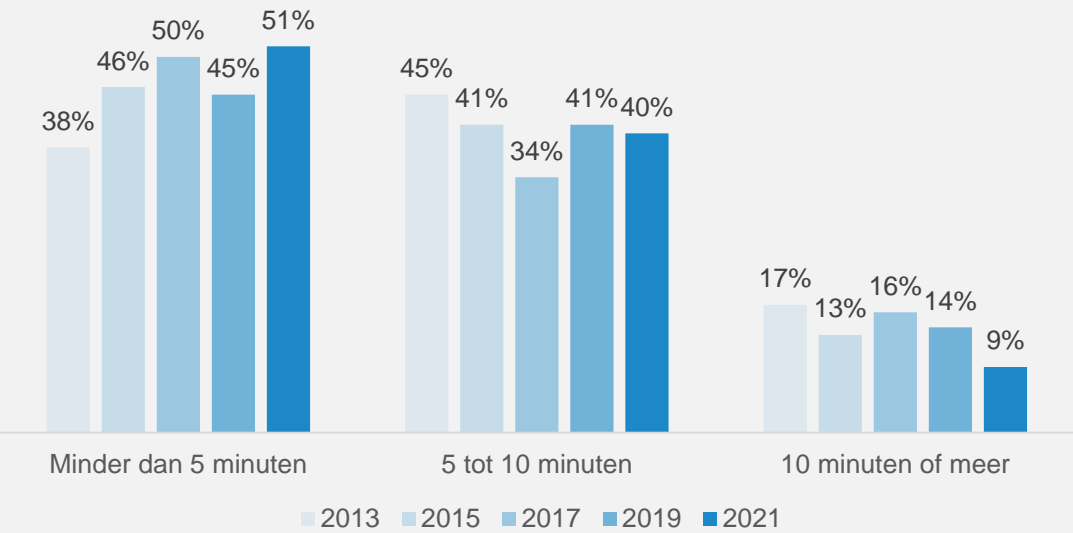
In hoeverre ondervindt u in de binnenstad van Leiden als voetganger regelmatig tot vaak hinder van de volgende zaken?

Aan Leidenaren die over een auto beschikken is gevraagd ‘Als u naar de binnenstad gaat, hoe vaak gaat u dan met de auto?’. 6% gaat altijd of regelmatig met de auto naar de binnenstad, terwijl 88% dat zelden of nooit doet (in 2019 was dat 79%).

Van degenen die wel eens met de auto de binnenstad bezoeken, heeft 91% binnen tien minuten een parkeerplaats gevonden. 9% geeft aan daar meer dan tien minuten voor nodig te hebben. Vergeleken met eerdere metingen is er een kleine verbetering te zien.

Hoeveel tijd kost het u gemiddeld om een parkeerplaats in de binnenstad te vinden?

Parkeren bij eigen huis – beoordeling voor zichzelf

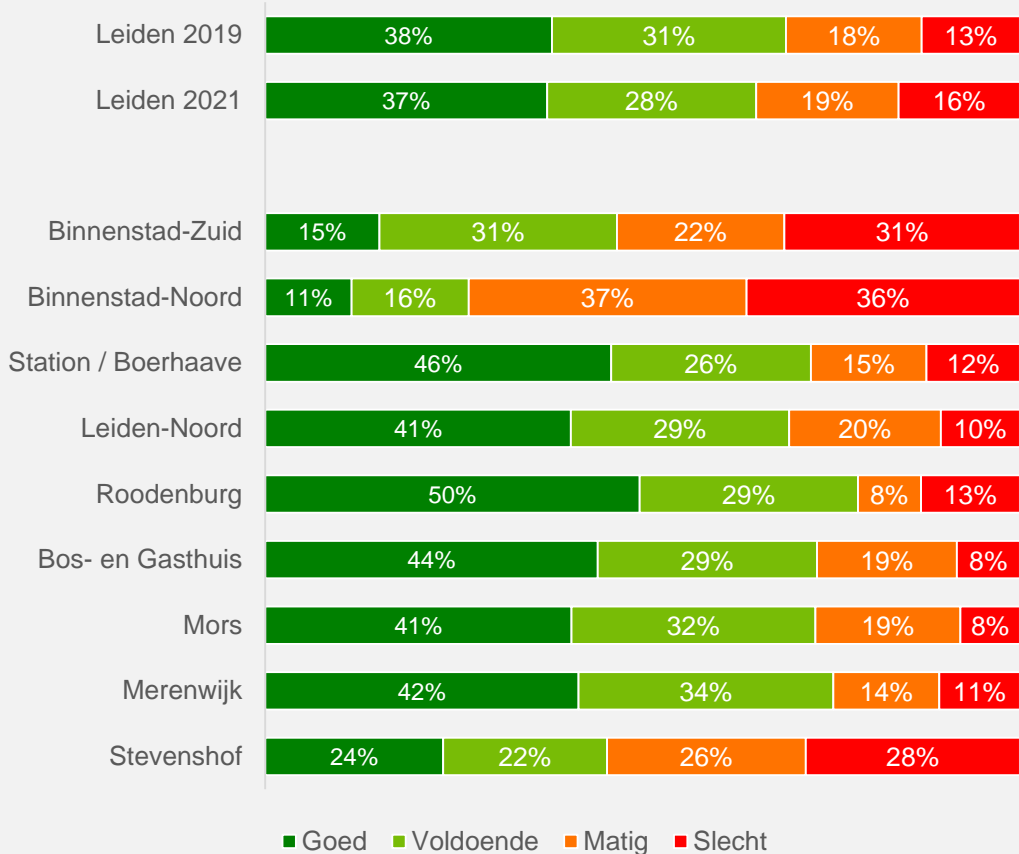
Inwoners van binnenstad en Stevenshof beoordelen de parkeermogelijkheden voor hun eigen auto negatiever dan in andere wijken

Van de inwoners met een auto parkeert, als men thuis is, 75% deze op straat, 21% op eigen terrein/oprit en de rest elders, bv in een openbare garage.

Aan alle respondenten met een auto is gevraagd hoe zij voor zichzelf de mogelijkheid om te parkeren in de buurt van hun huis beoordelen. 37% beoordeelt dit als ‘goed’, 28% als ‘voldoende’, 19% als ‘matig’ en 16% vindt het ‘slecht’.

- De percentages zijn vergelijkbaar met de vorige meting.
- In de wijken Binnenstad-Zuid, Binnenstad-Noord en Stevenshof wordt de parkeermogelijkheid duidelijk minder goed beoordeeld dan gemiddeld (28% tot 36% vindt de parkeermogelijkheden ‘slecht’ tegen 16% gemiddeld).
- In de binnenstad beoordelen meer mensen de parkeermogelijkheid voor hun eigen auto als ‘slecht’ dan bij de vorige meting

Hoe beoordeelt u de mogelijkheden voor uzelf om in de nabijheid van uw huis te parkeren? (alleen aan respondenten gevraagd die een auto hebben)

Parkeren bij eigen huis – beoordeling voor bezoekers

Parkeermogelijkheden voor bezoekers worden negatiever beoordeeld dan die voor de bewoners zelf

Aan alle respondenten (dus niet alleen die met een auto) is gevraagd hoe zij de parkeermogelijkheden beoordelen voor bezoekers, bijvoorbeeld mensen die bij hen op visite komen.

De parkeermogelijkheden voor bezoekers worden minder goed beoordeeld dan die voor de respondenten zelf. 21% vindt de parkeermogelijkheden voor bezoekers in de buurt van het eigen huis ‘slecht’.

- De beoordeling is vergelijkbaar met die van de vorige meting.
- Ook hier worden de parkeermogelijkheden in de binnenstad en Stevenshof minder goed beoordeeld dan in andere wijken. 11% tot 14% vindt het daar ‘goed’ ten opzichte van 24% gemiddeld.

Hoe beoordeelt u de mogelijkheden voor bezoekers om in de nabijheid van uw huis te parkeren? (aan alle respondenten gevraagd, ook degenen zonder auto)

